

การศึกษาความเป็นไปได้ในการร่วมจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด
ระหว่างธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กับสหกรณ์
ทุกประเภท: กรณีศึกษาค่าใช้จ่ายประกันภัยของธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2547

สุวิทย์ เอกพงศ์สมุทร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2548

การศึกษาความเป็นไปได้ในการร่วมจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด
ระหว่างธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กับสหกรณ์
ทุกประเภท: กรณีศึกษาค่าใช้จ่ายประกันภัยของธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2547

สุวิทย์ เอกพงศ์สมุทร

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2548

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ชื่อเรื่อง

การศึกษาความเป็นไปได้ในการร่วมจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด
ระหว่างธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กับสหกรณ์
ทุกประเภท: กรณีศึกษาค่าใช้จ่ายประกันภัยของธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2547

โดย

สุวิทย์ เอกพงศ์สมุทร

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.อาบ นกะจิต)

วันที่ 16 เดือน ๐๑ พ.ศ. ๒๕๔๘

กรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ประยงค์ สายประเสริฐ)

วันที่ 16 เดือน ๐๑ พ.ศ. ๒๕๔๘

กรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ)

วันที่ 16 เดือน ๐๑ พ.ศ. ๒๕๔๘

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ)

วันที่ 16 เดือน ๐๑ พ.ศ. ๒๕๔๘

โครงการบัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เพ็ชรประดับ)

รองประธานกรรมการ โครงการบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 21 เดือน ๐๑ พ.ศ. ๔๘

ชื่อเรื่อง	การศึกษาความเป็นไปได้ในการร่วมจัดตั้ง บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด ระหว่างธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กับสหกรณ์ทุกประเภท: กรณีศึกษาค่าใช้จ่าย ประกันภัยของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ระหว่างปี 2545 – 2547
ผู้เขียน	นายสุวิทย์ เอกพงศ์สมุทร
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.อาบ นกะจัด

บทคัดย่อ

การศึกษาพบว่าค่าใช้จ่ายของ ธ.ก.ส. ที่ประกันการเสี่ยงภัย (Risk) 5 ประเภท ระหว่างปี 2545 - 2547 (3 ปี) รวมเป็นทุนประกันเฉลี่ยปีละ 8,439.60 ล้านบาท รวมค่าประกันปีละ 23.40 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.28 ของทุนประกันทั้งหมด

ได้รับค่าสินไหมชดใช้ความเสียหาย (Peril) ปีละ 5.21 ล้านบาท หรือร้อยละ 22.26 ของค่าเบี้ยประกัน หมายความว่าถ้าค่าเบี้ยประกัน 100.00 บาท บริษัทที่รับประกันจะได้รับไปเป็นรายได้ 77.74 บาท จ่ายเป็นค่าสินไหมชดใช้ความเสียหายของ ธ.ก.ส. เพียง 22.26 บาท แสดงว่าบริษัทรับประกันภัยได้กำไรมากในการประกันภัย 5 ประเภทของ ธ.ก.ส.

นอกจากที่กล่าวถึงข้างต้น ธ.ก.ส. ยังมีค่าใช้จ่ายช่วยเหลือความเสียหายของเกษตรกร ลูกค้าเงินกู้ยืมที่พบความเสียหาย (Peril) จากภัยธรรมชาติอีกปีละ 66.34 ล้านบาท ระหว่าง 3 ปี ดังกล่าว

อีกด้านหนึ่งของการเสี่ยงภัย และความเสียหายที่ ธ.ก.ส. ต้องพบเป็นประจำทุกปีคือ ธ.ก.ส. มีค่าใช้จ่ายในรูปเงินค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เพราะคาดว่าเงินสินเชื่อที่ให้เกษตรกร ลูกค้ากู้ยืมไปใช้แต่ละปีเฉลี่ย 297,855.03 ล้านบาทต่อปี ระหว่างปี 2545 – 2547 นั้น จะเป็นหนี้สูญเฉลี่ยปีละ 46,943.78 ล้านบาท หรือร้อยละ 15.76 ของเงินให้กู้ เนื่องจากความเสียหายจากภัยธรรมชาติและโรคพืชและสัตว์ของเกษตรกรลูกค้า

ค่าใช้จ่ายประกันการเสี่ยงภัยจำนวนมากต่อปีในคาบเวลา 3 ปี ดังกล่าวเป็นค่าเสี่ยงภัย และเป็นค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วจริงแก่ ธ.ก.ส. ในอดีต

ดังนั้น ควรเป็นเหตุปัจจัยเตือนให้ผู้บริหารทุกระดับชั้นและผู้เกี่ยวข้องของ ธ.ก.ส. ในปัจจุบันต้องคิดหาทางบรรเทาหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงภัยและความเสียหายเป็นจำนวนมากที่จะเกิดแก่ทรัพย์สินของ ธ.ก.ส. และของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. เหมือนอดีตดังกล่าว

การศึกษานี้ ได้เสนอแนะว่าสมควรอย่างยิ่งที่ ร.ก.ส. จะต้องเร่งรัดจัดตั้งบริษัท
แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด ดังกล่าวขึ้น โดยร่วมลงทุนกับสหกรณ์ทุกประเภท และ ร.ก.ส. ถือหุ้นใหญ่
เพื่อบริษัทนี้จะได้ให้บริการประกันภัยทรัพย์สินของ ร.ก.ส. และบริการประกันภัยพืชและสัตว์ของ
เกษตรกรลูกค้า ร.ก.ส.

ผลกำไรจำนวนมากของบริษัทประกันภัยดังกล่าวก็จะถูกแจกจ่ายเป็นเงินปันผล
ตามหุ้นที่ถือของ ร.ก.ส. และสหกรณ์ทุกประเภท ส่วนความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพย์สินของ ร.ก.ส.
และเกษตรกรลูกค้า ร.ก.ส. ก็จะได้รับค่าสินไหมชดใช้คืนให้เท่าจำนวนที่ทรัพย์สินเสียหายจริง

Title	Feasibility Study on Joint Investment of BAAC with the Cooperatives in Setting Up Jam Jarus Insurance Co. Ltd. (JJI): A Case Study of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperative's Insurance Expenditure between B.E. 2002 - 2004
Author	Mr.Suwit Ekpongsamut
Degree of	Master of Science in Cooperative Economics
Advisory Committee Chairperson	Emeritus Professor Dr.Arb Nakajad

ABSTRACT

The findings revealed that during B.E. 2545 - 2547 BAAC spent the insurance premium of ฿ 23.34 million per year or 0.28% of the insured fund, making up an average insured fund of ฿ 8.439.60 million for five key types of insurance. In the same period, BAAC received the damage compensation at the average of ฿ 5.21 million per year or 22.26% of the premium. On the other hand, the insurance company (or companies) got ฿ 18.13 million or 77.74% of the premium.

In addition, BAAC subsidized an average of ฿ 66.34 million each year for farmer customers' damage on crops caused by natural disasters.

Furthermore, BAAC put its expenditures of ฿ 46,943.78 million or 15.76% of the average given loan of ฿ 297,855.03 million as doubtful reserves in its backpack sheets over the period under our investigation.

As BAAC had to pay a large amount of money on risk insurance, loss compensation, farmer customers' subsidies and the doubtful reserves, all BAAC executives should be aware of natural disasters and damaging factors, and thus be well - prepared to cope with them.

From this study, it is recommended that BAAC should urgently set up "Jam Jarus Insurance Co. Ltd." as joint investment with all cooperatives and BAAC should be the key share holder so that this company will provide insurance services to BAAC and its farmer customers.

Such company's large amount of profit will be paid as dividends to share holders and loss and damage to BAAC assets as well as its farmer customers will be compensated.

ឧបករណ៍បោះពុម្ព ក្នុងប្រទេស

[illegible][illegible][illegible]

អរគុណ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
สารบัญ	(7)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	5
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย	8
นิยามศัพท์	8
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	9
พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509	9
พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542	12
การดำเนินงานของสหกรณ์	12
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ป.พ.พ.) ลักษณะ 20	14
ประวัติ ธ.ก.ส.	15
การประกันภัย	23
สถานภาพและพัฒนาการของการประกันในประเทศไทย	35
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันภัยพืชและปศุสัตว์	40
โครงการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด (โดยสหกรณ์ทุกประเภทร่วมกับ ธ.ก.ส.)	43
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
สถานที่ดำเนินการวิจัย	48
ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49

การทดสอบแบบสอบถาม	49
ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
บทที่ 4 ผลการวิจัย และวิจารณ์	52
ส่วนที่ 1 อำนาจตามกฎหมาย ที่ ธ.ก.ส. และ สหกรณ์ทุกประเภทจะร่วมกันจัดตั้ง บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด ได้	52
ส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายประกันภัย ค่าใช้จ่ายช่วยเหลือเกษตรกรลูกค้าที่ประสบ ภัยธรรมชาติ และค่าใช้จ่ายเพื่อหนี้สงสัยจะสูญของ ธ.ก.ส. ระหว่าง ปี 2545 – 2547	53
ส่วนที่ 3 ค่าใช้จ่ายประกันภัยของสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2543 – 2546 (4 ปี)	56
ส่วนที่ 4 ค่าใช้จ่ายของรัฐบาลเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติปี งบประมาณ 2544 – 2547 (4 ปี)	57
ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นของพนักงาน ธ.ก.ส. เกี่ยวกับเรื่อง ธ.ก.ส. และสหกรณ์ ทุกประเภทจะร่วมกันลงทุนจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด	60
ส่วนที่ 6 การแจกแจงข้อมูลความคิดเห็นของพนักงาน ธ.ก.ส. ที่สำรวจ ความคิดเห็น	63
บทที่ 5 สรุป และข้อเสนอแนะ	71
สรุปผลการวิจัย	71
ข้อเสนอแนะ	72
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	73
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	76
ภาคผนวก ก ตารางแสดงการช่วยเหลือเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่ประสบภัย ธรรมชาติ ปี 2545 - 2547	77
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเกณฑ์การวัดผลการดำเนินงานสำหรับการประกันภัย พืชผล	79

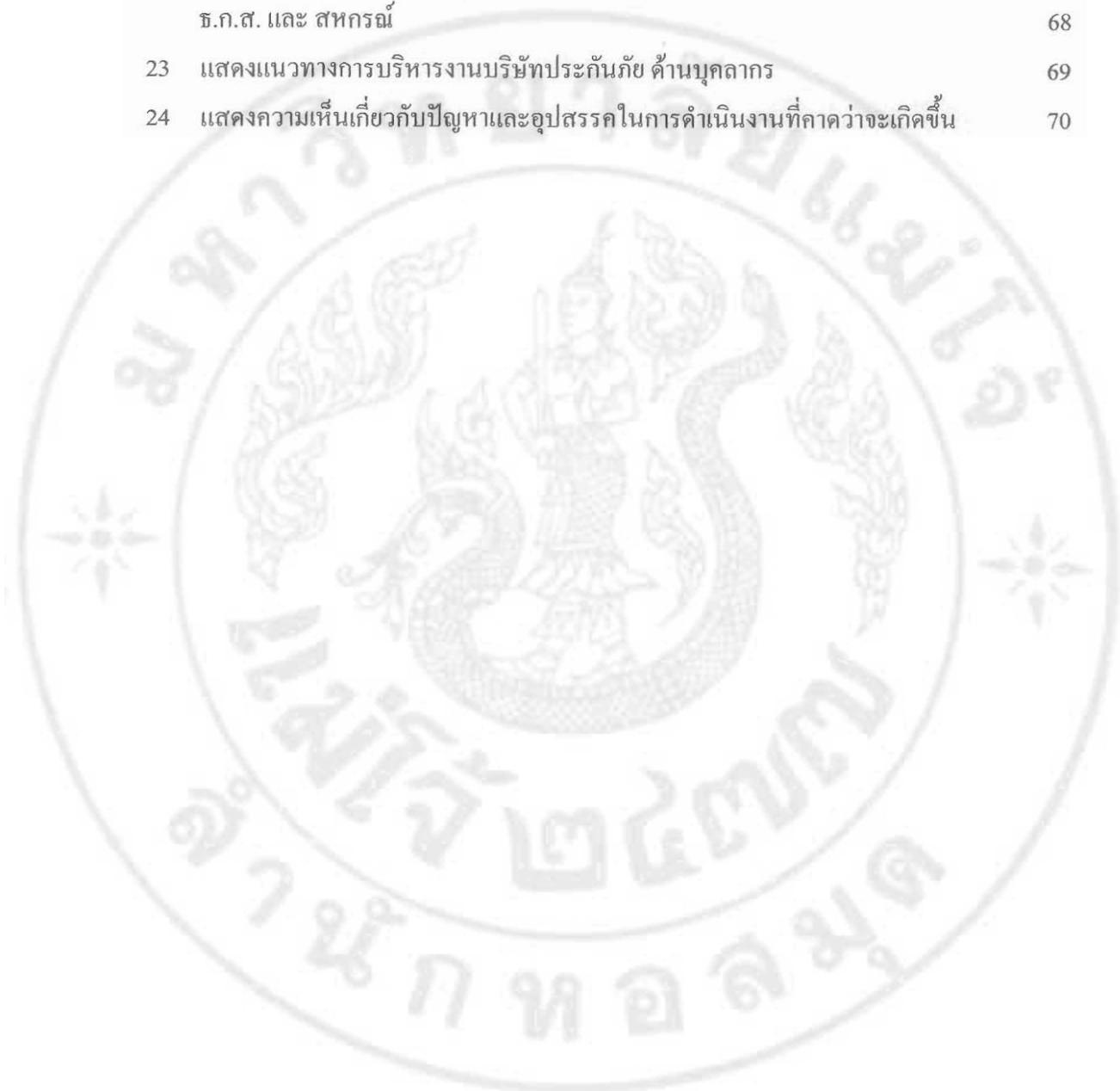
ภาคผนวก ค ร่างโครงการจัดตั้ง บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด	82
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	105
ภาคผนวก จ ประวัติผู้วิจัย	111

สารบัญญัตินำ

รายการ	หน้า
1 โครงสร้างด้านธุรกิจของ ข.ก.ส.	19
2 ความเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น (หน่วย %, ล้านบาท)	20
3 งบกำไรขาดทุนปี 2545 - 2547 (3 ปี) ของ ข.ก.ส.	22
4 การประกันภัยของ ข.ก.ส. แต่ละประเภท	54
5 เงินช่วยเหลือเกษตรกร เกณฑ์ ข.ก.ส. ที่ประกันภัยธรรมชาติปี 2545 – 254	55
6 เงินกู้ยืมหนี้สงสัยจะสูญและเงินให้สินเชื่อของ ข.ก.ส. ปี 254 – 2547	56
7 ค่าใช้จ่ายประกันภัยของสหกรณ์ทุกประเภทปี 2543 – 2546 (๒)	57
8 เงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติหรือโรคภัย โดยเฉลี่ยต่อปีระหว่างปี พ.ศ. 2544 – 2547 (4 ปี) ของรัฐบาล	58
9 สรุปการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ ปีงบประมาณ 2544 – 2547	59
10 ระดับความคิดเห็นของพนักงาน ข.ก.ส. (ระดับความเห็น: เห็นด้วยมากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 น้อยมาก = 1)	61
11 แสดงเพศของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม	63
12 แสดงอายุของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม	63
13 แสดงอายุงานของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม	64
14 แสดงระดับตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม	64
15 แสดงระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม	65
16 แสดงระดับความพึงพอใจกับการให้บริการของบริษัทประกันภัยที่ธนาคารให้การ	65
17 แสดงระดับความเสียหายนและการเรียกชดเชยจากบริษัทประกันภัยที่ธนาคารให้การ	66
18 แสดงสัดส่วนด้านตลาดการให้บริการแก่ลูกค้า ระหว่างหน่วยงาน ข.ก.ส. สหกรณ์ ลูกค้า ข.ก.ส. และสมาชิกสหกรณ์ กับบุคคลทั่วไป	66
19 แสดงลำดับบริการประกันภัยที่บริษัทจัดตั้งควรดำเนินการให้บริการ	67
20 แสดงลำดับแหล่งเงินทุนจากที่ควรใช้ในการจัดตั้งบริษัทประกันภัย	67
21 แสดงแนวทางการบริหารและการจัดการบริษัทประกันภัยให้มีประสิทธิภาพ	68

22	แสดงแนวทางการปรับปรุง กฎหมาย พ.ร.บ. ระเบียบ ข้อบังคับ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ธ.ก.ส. และ สหกรณ์	68
23	แสดงแนวทางการบริหารงานบริษัทประกันภัย ด้านบุคลากร	69
24	แสดงความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	70

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1	โครงสร้างส่วนงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	17
2	สาเหตุที่ต้องทำประกันภัยสำหรับบุคคลธรรมดา	24
3	สาเหตุที่ต้องทำประกันภัยสำหรับธุรกิจ	25
4	วิธีจำกัดความเสี่ยง	25
5	ประเภทของธุรกิจประกันภัย	27
6	โครงสร้างการประกอบการของบริษัทประกันวินาศภัย – ชีวิต	31
7	โครงสร้างการบริหารกิจการประกันภัย	32
8	แสดงเส้น MC และ MR	46
9	ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด	46
10	กรอบแนวความคิดในการวิจัย	47

บทที่ 1

บทนำ

เศรษฐกิจภาคเกษตรเป็นพื้นฐานแห่งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย มาแต่โบราณกาลสืบเท่าทุกวันนี้ ผู้ประกอบการเศรษฐกิจภาคเกษตรประกอบด้วยผู้ประกอบการ เกษตรแบบครัวเรือนทั้งนั้น เรียกได้ว่าเป็นไร่นาหรือฟาร์มขนาดเล็ก ใช้ปัจจัยการผลิตคือที่ดิน แรงงานและทุนของตนเองเกือบทั้งสิ้น พืชหลักที่ครัวเรือนเกษตรกรผลิตคือข้าว เพื่อใช้บริโภคใน ครัวเรือนและจำหน่ายส่วนที่เหลือสู่ตลาดข้าว

การตลาดข้าวไทย ขยายตัวมากขึ้นเพราะส่งเป็นสินค้าออกต่างประเทศนำเงินตรา ต่างประเทศมาเป็นรายได้หลักของประเทศไทยมากขึ้นเป็นลำดับ เนื่องจากรัฐบาลไทยยุคสมบูรณา ญาสิทธิราชในรัชกาลที่ 4 ได้ทำสัญญาทางพระราชไมตรีและการค้าขายกับประเทศอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. 2398 การที่รัฐบาลไทยผูกขาดการค้าขายกับต่างประเทศโดยอนุญาตให้พ่อค้าประชาราษฎรทำการ ค้าขายข้าวและสินค้าอื่นกับต่างประเทศได้เป็นการเปิดศักราชใหม่แห่งการค้าขายระหว่างประเทศ ของไทยและอีกอย่างหนึ่ง ได้มีการยกเลิกขนบไพร่และขนบทาส เมื่อ พ.ศ. 2444 และ พ.ศ. 2448 ตามลำดับทำให้ครัวเรือนเกษตรกรมีแรงงานทำนามากขึ้นเพราะไม่ต้องส่งคนวัยทำงานในครอบครัว ไปทำงานให้แก่เจ้าขุนมูลนายตามระบบไพร่อีกต่อไป อนึ่ง การยกเลิกระบบทาสทำให้ครอบครัว ที่เคยเป็นทาส ออกมาประกอบอาชีพทำนามากขึ้น

การตลาดข้าวขยายตัวโดยมีการใช้เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนมากขึ้น ดังนั้น ตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. 2450 เป็นต้นมา ครัวเรือนเกษตรกรที่ทำนาปลูกข้าวเริ่มขาดแคลนเงินทุน เนื่องจากทำนาไม่ได้ผลเพราะเกิดภัยธรรมชาติ คือฝนแล้งบ้างน้ำท่วมบ้าง โรคพืชบ้าง และ ภัยเศรษฐกิจคือราคาข้าวเปลือกตกต่ำบ้าง ครัวเรือนเกษตรกรจึงตกเป็นลูกหนี้เงินกู้ยืม และดอกเบี้ย เงินกู้ยืมสูงเพราะพ่อค้าเงินกู้คิดค่าความเสี่ยงภัยธรรมชาติและภัยเศรษฐกิจดังกล่าวบวกเข้าไปด้วย

การที่ครัวเรือนเกษตรกรผู้ทำนาตกเป็นหนี้เงินกู้ดอกเบี้ยสูงทั่วไปและมีจำนวนมาก ขึ้นมีโอกาสนี้สินค้ายากลำบากจนสังคมรู้สึก ว่า ทุกข์ของชาวนากลายเป็นทุกข์ของแผ่นดิน คือ ผู้ปกครองบ้านเมือง เพราะครัวเรือนชาวนาทั้งนาเดิมหนี้หนี้ไปหาที่อยู่ใหม่และหาที่ทำนาใหม่มีการ ประทุษร้ายต่อชีวิตทรัพย์สิน และความสุขสงบในชุมชนเกษตรในชนบทมากขึ้น เจ้าหนี้เงินกู้รับเอา ที่นาที่ไร่ของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้มากขึ้น

รัฐบาลในยุคสมบูรณาญาสิทธิราชในรัชกาลที่ 6 จึงตราพระราชบัญญัติสมาคม พ.ศ. 2457 เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2457 โดยมีพระราชปรารภจะให้มีการจัดตั้งสถาบันธุรกิจเอกชนที่เรียกว่าสมาคมขึ้นให้เป็นแหล่งเงินทุนสำหรับครัวเรือนเกษตรกร โดยให้เกษตรกรเป็นทั้งเจ้าของผู้บริหารสถาบันธุรกิจและเป็นลูกค้าของสถาบันนั้นไปพร้อมกัน แต่บัญญัติของ พ.ร.บ. สมาคม พ.ศ. 2457 ยังมีข้อความไม่เพียงพอจะให้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของ พ.ร.บ. นั้นได้ ดังนั้น จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมและตราในพระราชบัญญัติสมาคมเพิ่มเติม พ.ศ. 2459 ซึ่งถือว่า พ.ร.บ. สมาคมดังกล่าวนี้เป็นกฎหมายสหกรณ์ฉบับแรกของประเทศไทยโดยเรียกสหกรณ์ตามกฎหมายนั้นว่า สมาคม สหกรณ์ (cooperative society) ตามที่เรียกกันในประเทศอังกฤษและประเทศเยอรมนี ซึ่งเป็นต้นตำราของสหกรณ์โลก

ครั้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2459 ได้มีการจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมสหกรณ์ขึ้นในหมู่ผู้ประกอบอาชีพกสิกรรม (ทำนา) เป็นสมาคมสหกรณ์แรกที่อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก เรียกว่า สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้จัดอยู่ในสหกรณ์ประเภทหาทุน (เครดิต) มีสมาชิกแรกตั้ง 16 คน มีทุนดำเนินงานเป็นเงินกู้บริษัทสยามค้ามาจล (Siam Commercial Company Limited หรือ ธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน) จำนวน 3,000 บาท โดยรัฐบาลค้ำประกัน และค่าสมัครเป็นสมาชิกรายละ 5 บาท รวมเป็นเงิน 80 บาท รวมเป็นทุนดำเนินงานของสหกรณ์ทั้งสิ้น 3,080 บาท (อาบ นกะจัด, 2546: 8) สหกรณ์ไม่จำกัดสินใช้ คือ สหกรณ์ไม่มีหุ้น สมาชิกสหกรณ์ทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันเพื่อหนี้ทั้งปวงของสหกรณ์

สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้ บริหารกิจการสหกรณ์และเงินทุนของตน โดยเสียดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 12 ต่อปี พอสิ้นปีงบประมาณแรกของสหกรณ์วัดจันทร์สามารถชำระเงินกู้คืนพร้อมดอกเบี้ยได้ทั้งหมด

สมาคมสหกรณ์ของเกษตรกรได้ขยายจำนวนมากขึ้นในหมู่ผู้ประกอบอาชีพกสิกรรมไปทั่วประเทศทุกจังหวัดและอำเภอระหว่างเวลา 27 ปี คือระหว่าง พ.ศ. 2459 ถึง พ.ศ. 2486 รัฐบาลไทยได้อำนวยเงินเชื่อเพื่อการเกษตรให้สมาคมสหกรณ์ภาคเกษตร โดยตั้งงบประมาณอุดหนุนประจำปีโอนเงินไปไว้ที่คลังจังหวัด ให้ข้าราชการสังกัดกรมสหกรณ์ในสำนักงานสหกรณ์จังหวัดนั้น ๆ เป็นทั้งผู้กำกับดูแลและทำหน้าที่เป็นพนักงานสินเชื่อให้เงินกู้แก่สมาคมสหกรณ์ซึ่งเป็นสมาคมสหกรณ์ไม่จำกัดสินใช้ขนาดเล็กระดับตำบล มีครัวเรือนเกษตรกรสมาชิก โดยเฉลี่ยสมาคมละประมาณ 60-70 ครัวเรือน หรือประมาณ 2 ใน 3 ของครัวเรือนเกษตรกรในชุมชนระดับตำบลนั้น ๆ เพื่อให้มีสถาบันการเงินของรัฐขึ้นมาทำหน้าที่ให้สินเชื่อเกษตรโดยตรง รัฐบาลได้ตรากฎหมายจัดตั้งธนาคารเพื่อการสหกรณ์ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2486 โดยรัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นมากที่สุด ดังนั้น ธนาคารเพื่อการสหกรณ์จึงเป็นธนาคารของรัฐและจัดอยู่ในประเภทรัฐวิสาหกิจในด้านการให้เป็น

ตลาดการเงินตลาดทุนเพื่อการเกษตรที่เป็นหลักในวงการธนาคารของประเทศธนาคารเพื่อการ
สหกรณ์จึงรับภาระ ในการจัดหาทุนมาให้สมาคมสหกรณ์กู้ยืม รัฐบาลได้ตั้งงบประมาณแผ่นดิน
อุดหนุนสหกรณ์ไปไว้ที่คลังจังหวัด และให้ข้าราชการส่งเสริมสหกรณ์ทำหน้าที่พนักงานสินเชื่อ
เกษตรประจำจังหวัดนั้น ๆ ต่อมาอีก 23 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2486 รัฐบาลจึงได้ตรากฎหมายจัดตั้ง
“ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์เกษตร (ธ.ก.ส.)” มาเป็นกิจการของ ธ.ก.ส. ดังนั้น ธ.ก.ส. จึง
เป็นธนาคารรัฐวิสาหกิจเพื่อเกษตรกรรมขนาดเล็กสืบต่อมาจากธนาคารเพื่อสหกรณ์ตั้งแต่นั้นมา

ในการบัญชี พ.ศ. 2546 ธ.ก.ส. ให้สินเชื่อเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรดังนี้

	จำนวนเงิน	%
เกษตรกร	241,751.33 ล้านบาท	94.43
สหกรณ์การเกษตร	14,170.01 ล้านบาท	5.53
รวม	255,978.24 ล้านบาท	100.00

ในปีการบัญชีเดียวกัน ในงบกำไรขาดทุน ธ.ก.ส. ตั้งสำรองหนี้สูญและหนี้สงสัย
จะสูญ (bad and doubtful accounts) ไว้ 8,029,628,539 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.14 ของเงินให้สินเชื่อ
เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร จำนวน 255,978.24 ล้านบาท ดังกล่าวข้างต้น หากเปลี่ยนหนี้สูญ
คนละครั้ง หนี้สูญก็เป็นร้อยละ 1.57 และหนี้สงสัยจะสูญก็เป็นร้อยละ 1.57 เท่ากัน แต่โดยข้อ
เท็จจริง ธ.ก.ส. คงจะมีอัตราหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญในสถิติการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของตน
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญของ ธ.ก.ส. 8,029.63 ล้านบาท ดังกล่าวข้างต้น เมื่อสืบสาวหาต้นเหตุก็
คงจะมาจากเกิดวินาศภัย (ธ.ก.ส., 2547: 102) แก่พืชและสัตว์ที่เกษตรกร หรือ เกษตรกรสมาชิก
สหกรณ์หรือสมาชิกกลุ่มเกษตร ผู้กู้ยืมเงินจาก ธ.ก.ส. เพื่อใช้ในการเพาะปลูกและหรือเพาะเลี้ยง
สัตว์เป็นส่วนใหญ่

อนึ่ง ในปีงบประมาณปี 2546 รัฐบาลได้จ่ายเงินให้การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบ
ภัยธรรมชาติต่าง ๆ เช่น อุทกภัย วาตภัย โรคระบาดสัตว์เพาะเลี้ยง อคคีภัย เป็นต้น จำนวน 2,429.26
ล้านบาท

เมื่อรวมเงินให้สินเชื่อการเกษตรที่เป็นหนี้สูญและสงสัยจะสูญของ ธ.ก.ส. บวกกับ
เงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก็จะเงิน
10,458.89 ล้านบาท ในปี 2546 เงินจำนวนนี้เท่ากับร้อยละ 0.20 ของรายได้ประชาชาติ ปี 2544

เมื่อย่อความเป็นมาของการให้สินเชื่อเพื่อเกษตรกรของประเทศไทย จากข้อความ
ข้างต้น ก็พอที่จะสรุปดังนี้

1. ผู้ประกอบการเศรษฐกิจขนาดเล็ก ในรูปครัวเรือนการเกษตร เป็นหน่วยการผลิต และหน่วยการบริโภค ขนาดเล็กที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยมาแต่โบราณกาล สืบต่อมาจนบัดนี้

2. ความต้องการสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพของครัวเรือนเกษตรกร จำนวน 8.86 ล้านครัวเรือน ซึ่งประกอบเป็นร้อยละ 56.25 ของครัวเรือนทั้งประเทศใน พ.ศ. 2546 เป็นความต้องการ หรืออุปสงค์สืบเนื่อง (derived demand) คือต้องการปัจจัยการผลิตซึ่งเรียกว่า ทุน (capital) เพื่อนำไป ใช้ประกอบการผลิตพืชและหรือสัตว์ของฟาร์มที่เกษตรกรบริหารจัดการในแต่ละปีเพื่อการใช้ บริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายในตลาดพืชสัตว์นั้น ๆ

3. การผลิตพืชหรือสัตว์ ของเกษตรกร มีความเสี่ยงต่อความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจาก ภัยต่าง ๆ คือ ภัยธรรมชาติ โรคระบาดพืชหรือสัตว์ รวมทั้งภัยทางเศรษฐกิจโดยตรงหรือโดยอ้อมมี อยู่มาก คิดเป็นเงินจำนวนมากในแต่ละปีเช่น ในปี 2546 ธ.ก.ส. ดำเนินธุรกิจสินเชื่อเกษตรกรคิดเป็น หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ ประกันเงินที่รัฐบาล โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จ่ายช่วยเหลือ เกษตรกรต่อเนื่องจากภัยธรรมชาติและโรคระบาดพืชและสัตว์รวมกันเป็นเงิน 10,458.89 ล้านบาท

4. ยังไม่ปรากฏมีบริษัทประกันภัย พืชหรือสัตว์ที่เกษตรกรลูกค้าสหกรณ์ภาค เกษตรและลูกค้า ธ.ก.ส. ให้บริการประกันภัยในเบี้ยประกันที่เหมาะสม ที่เกษตรกรรายบุคคล หรือ ราย สหกรณ์จะสามารถเอาประกันได้

อย่างไรก็ดี ปัจจุบันนี้ ปรากฏว่า สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตร แห่งประเทศไทยใน พระบรมราชูปถัมภ์ (สศ.กท.) ได้จัดให้มีการประชุมพิจารณาเรื่องการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัส ประกันภัย จำกัด โดยให้สหกรณ์ทุกประเภทร่วมกับ ธ.ก.ส. จัดตั้งขึ้นและให้ธ.ก.ส.เป็นผู้นำในการ จัดตั้งและการบริหารจัดการบริษัท โดยเชิญผู้แทน ธ.ก.ส. ผู้บริหารสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ผู้แทนกรมการประกันภัย ผู้แทนชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้แทนชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผู้แทนภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร ภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ และผู้แทนภาควิชา เศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นต้น เข้าร่วม เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2547 ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อ พิจารณา และที่ประชุมดังกล่าวเห็นชอบให้มีการดำเนินการจัดตั้งบริษัท ดังกล่าว ซึ่ง สศ.กท.ได้นำ เรื่องเสนอรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วตั้งแต่วันที่ 10 พฤศจิกายน 2547 (ดูเอกสารที่ภาค ผวนก)

บัดนี้ ทราบว่ากระทรวงการคลังได้ส่งเรื่องการจัดตั้ง บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด ที่ สศกท. เสนอกระทรวงการคลังนั้นให้ ธ.ก.ส. พิจารณาแล้วในเดือน มกราคม 2548

ความสำคัญของปัญหา

การทำอาชีพกสิกรรม ผลิตพืชและสัตว์ ในปัจจุบันนี้มีการใช้เงินทุนมากขึ้น หากพืชหรือสัตว์ที่เพาะปลูกหรือเพาะเลี้ยงเกิดเสียหายเพราะ ภัยแล้ง น้ำท่วม โรคพืช โรคสัตว์ เป็นต้น ก็หมายถึง เกษตรกรผู้เป็นลูกหนี้กู้ยืมเงินทุนมาใช้ ย่อมไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ยืมและดอกเบี้ยได้ในปีเพาะปลูกนั้น ๆ

เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2546 ประเทศไทยมีครัวเรือนทั้งหมด 15.75 ล้าน ครัวเรือนละ 4 คน ในจำนวนนั้นเป็นครัวเรือนภาคเกษตร 8.46 ล้าน และเป็นสมาชิกสหกรณ์ ภาคเกษตร (สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์การประมง สหกรณ์นิคม) รวม 5.51 ล้านครัวเรือนหรือร้อยละ 62.22 และเป็นครัวเรือนนอกภาคเกษตรจำนวน 6.89 ล้าน ในจำนวนนี้เป็นสมาชิกสหกรณ์นอกภาคเกษตรร้อยละ 47.95 (อาบ นคจค, 2546: 10) มีสหกรณ์การเกษตรในปีการบัญชี พ.ศ. 2546 กู้ยืมเงินทุนจาก ธ.ก.ส. ร้อยละ 76.76 ของเงินทุนกู้ยืมทั้งสิ้น (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2546: 13)

ในปีการบัญชี พ.ศ. 2546 ธ.ก.ส.ให้สินเชื่อเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรดังนี้ (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2547ก: 102)

รายการ	จำนวนล้านบาท	%
เกษตรกร	241,715.33	94.43
สหกรณ์การเกษตร	14,170.01	5.53
กลุ่มเกษตรกร	92.90	0.04
รวม	255,978.24	100.00

ในปี การบัญชีเดียวกันดังกล่าวข้างต้น ในงบกำไรขาดทุน ธ.ก.ส. ตั้งสำรองหนี้สูญ และหนี้สงสัยว่าจะสูญ (bad and doubtful accounts) ไว้จำนวน 8,029.63 ล้านบาทหรือร้อยละ 3.14 ของจำนวนเงินสินเชื่อปี 2546 ที่ให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรดังแสดงไว้ข้างต้น

จำนวนเงินสำรองหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญของ ธ.ก.ส. 8,029.63 ล้านบาท นั้นหากสืบสาวหาต้นเหตุส่วนใหญ่ก็คงจะมาจากเกิดวินาศภัย ภัยพิบัติ และสัตว์ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. หรือสมาชิกของสหกรณ์ภาคเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส.

เงินช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยต่าง ๆ เช่น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย โรคระบาด พืชและสัตว์ ที่เพาะปลูกเพาะเลี้ยง เป็นต้น ยังมาจากเงินงบประมาณประจำปีของรัฐบาลด้วยเช่น ในปี 2546 รัฐบาลได้จ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นจำนวนเงิน 2,429.26

ล้านบาท (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2546: 30) เมื่อรวมเงินจำนวนนี้กับจำนวน 8,029.63 ที่ ร.ก.ส. สำรองหนี้สูญและสงสัยว่าจะสูญดังกล่าวก็จะเป็นเงิน 10,458.89 ล้านบาท ในปี 2546

หนึ่งระหว่างปี 2544-2546 (3 ปี) สหกรณ์ภาคการเกษตรและสหกรณ์นอกภาคการเกษตรได้จ่ายเป็นค่าเบี้ยประกันภัยไป 45.45 ล้านบาท และ 156.92 ล้านบาทตามลำดับ รวมเป็นเงิน 202.37 ล้านบาทเฉลี่ยปีละ 67.46 ล้านบาท (อาบ นกะจิต, 2547: 16)

สำหรับ ร.ก.ส. ก็ได้เสียค่าเบี้ยประกันภัยทรัพย์สิน ที่เป็นอาคาร อุปกรณ์ และ ยานพาหนะ ไปในแต่ละปี เป็นเงินจำนวนมากเหมือนกัน เช่นในงบกำไรขาดทุนรอบปีบัญชี 2546 ได้เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์ในปี 2546 และ 2547 เป็นเงิน 536.95 ล้านบาท และ 531.28 ล้านบาทตามลำดับ คิดราคาเบี้ยประกันภัยได้รวมอยู่ในเงินจำนวนดังกล่าวนี้ด้วย ด้วยปรากฏหลักฐานว่ามีการเสี่ยงภัยเกิดความเสียหายต่าง ๆ บรรดาซึ่งพึงประมาณเป็นเงินได้ดังกล่าวมาแล้ว แก่ครัวเรือนเกษตรกร (family farms) แก่เจ้าหนี้ของครัวเรือนเกษตรกร คือ สหกรณ์การเกษตร ร.ก.ส. และ แก่รัฐบาล ที่ต้องจ่ายงบประมาณประจำปี ช่วยเหลือครัวเรือนเกษตรกรที่ประสบภัยต่าง ๆ รวมทั้ง สหกรณ์นอกภาคเกษตร ก็ต้องเสียค่าเบี้ยประกันภัยระหว่างปี 2544 - 2546 รวม 3 ปี เป็นเงิน 156.92 ล้านบาทเฉลี่ยปีละ 52.31 ล้านบาท

ดังนั้น จึงเห็นควรศึกษาค่าใช้จ่ายในการประกันภัยของ ร.ก.ส. ระหว่างปี 2545 - 2547 สิ้นสุด ณ 31 มีนาคม 2547 เพื่อหาข้อมูล ข้อวิเคราะห์ และข้อสรุปเสนอแนะ ที่จะใช้เป็นส่วนหนึ่งของ “โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งบริษัทแอมเจอร์สประกันภัย จำกัด” ที่ นักศึกษา หลักสูตรวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวชิราวุธ สำหรับนักบริหารสหกรณ์รุ่น 3 จำนวน 5 คน นำหัวข้อปัญหาพิเศษไปศึกษาในรูปแบบกรณีศึกษาคือ

1. ศึกษาความเป็นไปได้ในการร่วมจัดตั้งและเป็นผู้ดำเนินการบริหาร “บริษัท แอมเจอร์สประกันภัย จำกัด” กรณีศึกษาค่าใช้จ่ายประกันภัยของ ร.ก.ส. โดย นายสุวิทย์ เอกพงศ์ สมุทร
2. ศึกษาความเป็นไปได้ในการประกันภัยพืช: กรณีศึกษา ข้าว โดย นายประเสริฐ มาลัย
3. ศึกษาความเป็นไปได้ในการประกันภัยพืช: กรณีศึกษา ข้าวโพด โดย นายทรงพล ทรัพย์ประเสริฐ
4. ศึกษาความเป็นไปได้ในการประกันภัยพืช: กรณีศึกษา อ้อย โดย นายฐาปกร ผลธรรมปาไลต์
5. ศึกษาความเป็นไปได้ในการประกันภัยสัตว์: กรณีศึกษา สุกร โดย นายบุญสถาน เจริญฤทธิ์

[illegible]

ក្នុងនាមរាជរដ្ឋាភិបាល

ក្រុង បាងកក ថ្ងៃ ទី ២២ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២

1. គឺជាភាសាជាតិរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា។

ระหว่างทางในการพิจารณาและตัดสินใจของคณะกรรมาธิการการต่างประเทศ คณะรัฐมนตรี และสภาผู้แทนราษฎร

2. เพื่อศึกษาหาวิธีการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ป่าในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก ในระดับพื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ โดยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก

အမေရိကန်သမ္မတ . ၃

ပုဗ္ဗသုတ္တန်၊ နိဗ္ဗာန်သုတ္တန်၊ နိဗ္ဗာန်သုတ္တန်၊ နိဗ္ဗာန်သုတ္တန်

[illegible]

2. ให้ครูนำใบมีดมาถากาวติดกับแผ่นกระดาษแข็งแล้วใช้มีดกรีดตามเส้นที่ขีดไว้ให้ขาดออกจากกัน แล้วนำกระดาษแข็งที่ติดกับใบมีดไปติดกับแผ่นกระดาษแข็งที่เตรียมไว้ แล้วนำใบมีดที่ติดกับกระดาษแข็งไปติดกับแผ่นกระดาษแข็งที่เตรียมไว้ แล้วนำใบมีดที่ติดกับกระดาษแข็งไปติดกับแผ่นกระดาษแข็งที่เตรียมไว้

3. ผู้จัดทำและบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ

ព្រះបាទ

ក្នុងរយៈពេលកំណើននៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា យើងបានឃើញពីការរីកចម្រើនយ៉ាងលឿននៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ដែលបាននាំមកនូវផលប្រយោជន៍ដល់ប្រជាជនកម្ពុជា ក្នុងការកសាងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ឱ្យមានភាពរឹងមាំ និងមានស្ថិរភាព។

பெரியசாலை

ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้มีข้อจำกัด ดังนี้

1. ข้อมูลและประเด็นที่จะนำมาศึกษาจะจำกัดอยู่ในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวในวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ข้อมูลดังกล่าวใน (1) ข้างต้นที่จะนำมาศึกษาและวิเคราะห์จะเป็นข้อมูลระหว่างปี 2545 – 2547 (รวม 3 ปี)

นิยามศัพท์

การประกันภัย หมายถึง การประกันวินาศภัยตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ป.พ.พ.)

วินาศภัย หมายถึง ความเสียหายอย่างใด ๆ บรรดาซึ่งจะพึงประมาณเป็นเงินได้ตามบทบัญญัติของ ป.พ.พ.

หนี้สูญ หมายถึง หนี้ที่ตัดจากบัญชีหนี้สงสัยจะสูญของ ธ.ก.ส. ในปีการบัญชีนั้น ๆ
หนี้สงสัยจะสูญ หมายถึง หนี้สงสัยจะสูญตามบันทึกในงบดุล และงบกำไรขาดทุนของ ธ.ก.ส. ในปีการบัญชีนั้น ๆ

ผู้รับประกันภัย หมายถึง ผู้รับประกันภัยตามบทบัญญัติของ ป.พ.พ.

ผู้เอาประกันภัย หมายถึง ผู้เอาประกันภัยตามบทบัญญัติของ ป.พ.พ.

กรมธรรม์ประกันภัย (a policy of insurance) หมายถึง กรมธรรม์ประกันภัยตามบทบัญญัติของ ป.พ.พ.

ประกันภัยค้ำจุน (guarantee insurance) หมายถึง สัญญาประกันภัยซึ่งผู้รับประกันภัยตกลงกันว่าจะใช้ค่าสินไหมทดแทน ในนามของผู้เอาประกันภัย เพื่อความวินาศภัยอันเกิดขึ้นแก่บุคคลอีกคนหนึ่งและซึ่งผู้เอาประกันจะต้องรับผิดชอบ เช่นผู้เอาประกันภัยรถยนต์ ทำความเสียหายแก่ชีวิต หรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น บริษัทรับประกันที่จะรับใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายแทนผู้เอาประกันภัยรถยนต์ ดังนี้ เป็นต้น

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

เนื่องจากการศึกษาวิจัยนี้ เป็นการศึกษาวิจัยที่ใช้วิธีการศึกษาแบบกรณีศึกษาความเป็นไปได้ในการร่วมจัดตั้งและเป็นผู้ดำเนินการบริหาร บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด กรณีศึกษาค่าใช้จ่ายในการประกันภัยของ ธ.ก.ส. ดังนั้น การตรวจเอกสารจะประกอบด้วยเอกสาร ดังต่อไปนี้

1. พ.ร.บ. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ฉบับที่บังคับใช้อยู่ ว่ามีบทบัญญัติใดที่เอื้อให้ ธ.ก.ส. ร่วมถือหุ้นและจัดตั้งบริษัทดังกล่าวได้
2. พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 ว่ามีบทบัญญัติใดที่เอื้อให้ สหกรณ์ร่วมถือหุ้นและจัดตั้งบริษัทดังกล่าวได้
3. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ป.พ.พ. ลักษณะ 20
4. ประวัติ ธ.ก.ส. โดยย่อ เกี่ยวกับโครงสร้าง ธ.ก.ส. 2 ด้าน และผลการดำเนินงานและสถานะทางการเงินของ ธ.ก.ส. ปีการบัญชี 2545-2547: (งบดุล งบกำไรขาดทุนสิ้นสุด ณ 31 มีนาคม 2547)
5. การประกันภัย
6. แนวคิดในเรื่องการประกันภัย ผลผลิตทางการเกษตร รวมทั้งตัวอย่างวิธีคิดคำนวณความเสียหาย ผลผลิตทางการเกษตรที่เอาประกัน
7. ร่างโครงการจัดตั้ง “บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด” โดย รศ.ดร. อาบ นคะจัด เสนอท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ผ่าน สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังได้มอบหมายเรื่องให้ ธ.ก.ส. พิจารณาและ ธ.ก.ส. ได้เชิญ รศ.ดร. อาบ นคะจัด ไปชี้แจงประเด็นข้อหารือเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2547 และนางบุษรา อิงภากรณ์ รองอธิบดีกรมการประกันภัย มีบันทึกเสนออธิบดีกรมการประกันภัยเกี่ยวกับจุดแข็งและจุดอ่อนของการจัดตั้งไว้ตามบันทึกลงวันที่ 2 เมษายน 2547 (ดูภาคผนวก)

พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509

เป็นกฎหมายเฉพาะของธนาคาร ให้ไว้ ณ วันที่ 13 กรกฎาคม 2509 ซึ่งเป็นปีที่ 21 ในรัชกาลปัจจุบัน ประกอบด้วย

หมวด 1 การจัดตั้งมาตรา 3 - 8

หมวด 2 วัตถุประสงค์ มาตรา 9 - 11

หมวด 3 การกำกับ การควบคุม และการจัดการ มาตรา 12 - 26

หมวด 4 การประชุมใหญ่ มาตรา 26 - 30

หมวด 5 การให้กู้เงิน มาตรา 31 - 32

หมวด 6 การจัดหาเงินทุน มาตรา 33 - 34

หมวด 7 การจัดสรรกำไร มาตรา 35 - 37

หมวด 8 การสอบบัญชีและรายงานมาตรา 38 - 40

หมวด 9 บทเบ็ดเสร็จ มาตรา 41 - 42

หมวด 10 บทกำหนดโทษ มาตรา 43

ซึ่งมีมาตราที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกนกัย จำกัด ดังนี้

วัตถุประสงค์

มาตรา 9 ธนาคารมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรสำหรับการ

1.1 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม

1.2 ประกอบอาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้

1.3 พัฒนาความรู้ในด้านเกษตรกรรมหรืออาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรหรือครอบครัวของเกษตรกร

1.4 ดำเนินกิจการตามโครงการที่เป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งเป็นการดำเนินการร่วมกับผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มรายได้หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรหรือครอบครัวของเกษตรกร

2. ประกอบธุรกิจอันเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการประกอบเกษตรกรรม

มาตรา 10 ให้ธนาคารมีอำนาจกระทำการภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 9 อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

2.1 ให้เงินกู้แก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร

2.2 ค่าประกันเงินกู้ที่บุคคลดังกล่าวใน (1) กู้จากสถาบันการเงินอื่นทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของธนาคาร

2.3 จัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานของธนาคาร

2.4 จัดให้ได้มา ถือกรรมสิทธิ์หรือทรัพย์สินที่ครอบครอง เช่าหรือให้เช่า เช่าซื้อ หรือให้เช่าซื้อ โอนหรือรับโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ จำนองหรือรับจำนอง จำนำ หรือรับจำนำ ขายหรือจำหน่ายด้วยวิธีการอื่นใด ซึ่งสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์

2.5 รับฝากเงินที่ต้องจ่ายเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันมีกำหนด

2.6 ให้กู้เงินหรือออกหนังสือค้ำประกันให้แก่เงินผู้ฝากหรือบุคคลใดภายในวงเงินที่ฝากไว้กับธนาคาร โดยใช้เงินฝากเป็นประกัน ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ฝากเงินเป็นธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์

2.7 ออกซื้อหรือขายตั๋วเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด รวมทั้ง เก็บเงิน ตามตั๋วเงิน หรือตราสารเปลี่ยนมือดังกล่าว

2.8 มีบัญชีเงินฝากไว้กับสถาบันการเงินอื่นเท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินธุรกิจของธนาคาร

2.9 ซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาล เช่น พันธบัตรหรือตั๋วเงินคลัง ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

2.10 เรียกเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ ค่าธรรมเนียม เกี่ยวกับการให้กู้เงินหรือค้ำประกันเงินกู้ และค่าบริการอื่นๆ

2.11 เป็นตัวแทนของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเพื่อจ่าย เรียกเก็บหรือรับชำระค่าที่ดิน ค่าเช่าเช่าการลงทุน ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือเงินประเภทอื่น ตามที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้มอบหมายให้ธนาคารจ่าย เรียกเก็บ หรือชำระจากบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือเป็นตัวแทนของบุคคลอื่นเพื่อดำเนินการดังกล่าวโดยต้องเป็นไปตามข้อบังคับของธนาคาร

2.12 รับฝากเงินเพื่อสงเคราะห์ชีวิตของเกษตรกรและครอบครัวของเกษตรกรตามที่กำหนดในข้อบังคับของธนาคารที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

2.13 ร่วมดำเนินการตามโครงการชดเชยความเสียหายแก่เกษตรกรจากภัยธรรมชาติในการ ประกอบเกษตรกรรม ตามระเบียบของทางราชการ

2.14 จัดตั้งบริษัทจำกัด หรือ บริษัทมหาชน จำกัด เพื่อประกอบธุรกิจ เกี่ยวกับเกษตรกรรม หรือธุรกิจที่เป็นประโยชน์โดยตรงแก่กิจการของธนาคาร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

2.15 ร่วมลงทุนกับนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อประกอบเกษตรกรรมตามที่คณะกรรมการ เห็นสมควร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

2.16 จัดให้มีการสงเคราะห์ตามสมควรแก่ผู้จัดการ พนักงาน ลูกจ้างหรือผู้ซึ่งพ้นจากการเป็น ผู้จัดการ พนักงาน หรือลูกจ้างของธนาคาร และครอบครัวของบุคคลดังกล่าว

2.17 กระทำกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ ธนาคาร ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

เป็นกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการสหกรณ์ ให้ไว้ ณ วันที่ 12 เมษายน 2542 เป็นปีที่ 54
ในรัชกาลปัจจุบัน ประกอบด้วย

หมวดที่ 1 บททั่วไป มาตรา 6 - 8

หมวดที่ 2 การกำกับและการส่งเสริมสหกรณ์

1. ส่วนที่ 1 คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ มาตราที่ 9 - 14
2. ส่วนที่ 2 นายทะเบียนสหกรณ์ มาตราที่ 15 - 16
3. ส่วนที่ 3 การกำกับดูแลสหกรณ์ มาตราที่ 17 - 26
4. ส่วนที่ 4 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ มาตราที่ 27 - 32

หมวดที่ 3 สหกรณ์

1. ส่วนที่ 1 การจัดตั้งและการจดทะเบียนสหกรณ์ มาตราที่ 33 - 42
2. ส่วนที่ 2 ขอบบังคับและการแก้ไขเพิ่มเติม มาตราที่ 43 - 45
3. ส่วนที่ 3 การดำเนินงานของสหกรณ์ มาตราที่ 46 - 68
4. ส่วนที่ 4 การสอบบัญชี มาตราที่ 69
5. ส่วนที่ 5 การเลิกสหกรณ์ มาตราที่ 70 - 73

หมวดที่ 4 การชำระหนี้ มาตราที่ 74 - 89

หมวดที่ 5 การรวมสหกรณ์เข้ากับ มาตราที่ 90 - 95

หมวดที่ 6 การแยกสหกรณ์ มาตราที่ 96 - 100

หมวดที่ 7 ชุมนุมสหกรณ์ มาตราที่ 101 - 107

หมวดที่ 8 สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย มาตราที่ 108 - 118

หมวดที่ 9 กลุ่มเกษตรกร มาตราที่ 119 - 128

หมวดที่ 10 บทกำหนดโทษ มาตราที่ 129 - 133

บทเฉพาะกาล มาตราที่ 134 - 138

ซึ่งมีมาตราที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด ดังนี้

การดำเนินงานของสหกรณ์

มาตรา 46 เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการ
ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินงานธุรกิจ การผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์
ของสมาชิก

2. ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิก และครอบครัว

3. ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก

4. ขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากราชการ หน่วยงานของต่างประเทศ
หรือบุคคลอื่นใด

5. รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทประจำสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น
ได้ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

6. ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้เช่า ให้เช่าซื้อ โอน รับ จำนองหรือจำนำ ซึ่งทรัพย์สิน
แก่สมาชิก หรือของสมาชิก

7. จัดให้เดิมา ซื่อ ถ้อกรรมสิทธิ์หรือทรัพย์สิน ครองครอง กู้ ยืม เช่า ซื้อ
รับโอนสิทธิ การเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ จำนอง หรือจำนำ ขาย หรือจำหน่ายด้วยวิธีอื่นใดซึ่งทรัพย์สิน
สิน

8. ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์ ที่ได้รับความเห็นชอบจาก
นายทะเบียนสหกรณ์

9. ดำเนินกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวข้อง หรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตาม
วัตถุประสงค์ของสหกรณ์

มาตรา 60 ในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองไม่
น้อยกว่าร้อยละสิบของกำไร และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย "ไม่เกินร้อยละห้า
ของกำไรสุทธิ แต่ต้องไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์แห่งชาติกำหนด ถ้าไรสุทธิ
ประจำปีที่เหลือจากการจัดสรรเป็นทุนสำรอง และค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
ที่ประชุมใหญ่อาจจัดสรรได้ภายใต้ข้อบังคับต่อไปนี้

1. จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดใน
กฎกระทรวงสำหรับสหกรณ์แต่ละประเภท

2. จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์ใน
ระหว่างปี

3. จ่ายเป็นโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่เกินร้อยละสิบของ
กำไรสุทธิ

4. จ่ายเป็นทุนสะสมไว้เพื่อสะสมไว้เพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดของสหกรณ์
ตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา 62 เงินของสหกรณ์นั้น สหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ดังต่อไปนี้

1. ฝากในชุมนุมสหกรณ์ หรือสหกรณ์อื่น ๆ
2. ฝากในธนาคาร หรือฝากในสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร
3. ซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
4. ซื้อหุ้นของธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร
5. ซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
6. ซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอื่นทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ป.พ.พ.) ลักษณะ 20

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 20 เป็นกฎหมายพื้นฐานที่ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยที่บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลจะต้องปฏิบัติตาม รวมทั้งสหกรณ์ทุกประเภท และ ร.ก.ส. ป.พ.พ. มีบัญญัติว่าด้วยประกันภัย แบ่งเป็น 3 หมวดคือ หมวดที่ 1 บทเบ็ดเสร็จทั่วไป มาตรา 861 - 868; หมวด 2 ประกันวินาศภัย ส่วนที่ 1 บทเบ็ดเสร็จทั่วไป มาตรา 869 - 882 ส่วนที่ 2 วิธีการประกันภัยในมาตรา 883 - 886 ส่วนที่ 3 ประกันภัยค้ำจุน มาตรา 887 - 888; และหมวด 3 ประกันชีวิต มาตรา 889 - 897

บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด จะมีวัตถุประสงค์ประกอบกิจการประกันวินาศภัย ซึ่งสหกรณ์ทุกประเภท และ ร.ก.ส. เอาประกันภัยอยู่ในเวลานี้กับบริษัทประกันภัยต่าง ๆ อยู่แล้ว โดยชี้ชวนให้สหกรณ์ทุกประเภทและ ร.ก.ส. มาเอาประกันภัยนั้น ๆ กับบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด อนึ่งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด จะเริ่มให้บริการประกันภัยพืชเศรษฐกิจ หรือสัตว์เศรษฐกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็กซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ภาคเกษตรเพื่อป้องกันและบรรเทาความเสี่ยงต่อความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับเหตุนั้น ๆ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์แล้วมีความเป็นไปได้ที่จะหลีกเลี่ยงหรือกระจาย ความเสี่ยงไปยังผู้เอาประกันภัยจำนวนมากให้น้อยที่สุดหรือให้หมดไปโดยร่วมกันป้องกันภัยโดยจะส่งเสริมให้ผู้เอาประกันภัยให้มีจำนวนมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเกษตรกรรายบุคคลที่มีศักยภาพทางธุรกิจในการเอาประกันภัยหรือให้เกษตรกรรายบุคคลขนาดเล็กซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ภาคเกษตรที่ไม่มีศักยภาพในการเอาประกันภัยรายบุคคล เอาประกันภัยพืชหรือสัตว์ผ่านสหกรณ์ภาคการเกษตรที่ตนเป็นสมาชิก

ประวัติ ธ.ก.ส.

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นรัฐวิสาหกิจในรูปแบบสถาบันการเงิน คือกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ 90 ภาระหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่สำคัญคือ

1. ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรสำหรับการ

1.1 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม

1.2 ประกอบอาชีพอย่างใดอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้

1.3 พัฒนาความรู้ด้านเกษตรกรรม หรืออาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรหรือครอบครัวเกษตรกร

1.4 ดำเนินกิจการตามโครงการที่เป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกรรม การช่วยเหลือทางการเงินตามความใน 1, 1.2, 1.3 และ 1.4 รวมทั้งการดำเนินการตามความใน 1.2 ให้กระทำได้เท่าที่กำหนดในกฎกระทรวง (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2509: 10 – 11)

อนึ่ง ประวัติความเป็นมาโดยสืบเนื่องกันนั้น ธ.ก.ส. สืบต่อมาจากธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการสหกรณ์ พ.ศ. 2486 และธนาคารเพื่อการสหกรณ์เกิดขึ้น โดยสืบเนื่องมาจาก สถาบันการตลาดที่มีรูปแบบพิเศษ (formal market) ที่เรียกว่า “สหกรณ์หาทุน ไม่จำกัดสินใช้” ซึ่งผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมขนาดเล็กแบบครอบครัวรวมกันจัดตั้งขึ้น ภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติสมาคมเพิ่มเติม พ.ศ. 2459 ซึ่งเป็นกฎหมายสหกรณ์ฉบับแรกที่ประกาศใช้ในประเทศไทย ทั้งนี้โดยรัฐบาลในสมัยนั้น ประสงค์จะให้ความช่วยเหลือทางการเงิน หรือสินเชื่อการเกษตร แก่เกษตรกรผ่านสถาบันของเกษตรกร คือ “สหกรณ์หาทุนไม่จำกัดสินใช้” (มีหุ้น); รัฐบาลในสมัยนั้นจึงส่งเสริมให้จัดตั้ง “สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้” ซึ่งเป็น สหกรณ์ประเภทหาทุนขึ้นเป็นสหกรณ์แรก ในหมู่ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมขนาดเล็ก เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2459 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

โครงสร้างของ ธ.ก.ส. ณ 31 มีนาคม 2547 ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ

โครงสร้างด้านองค์กรของ ธ.ก.ส. ประกอบด้วย

1. คณะกรรมการ ธ.ก.ส. และการจัดแบ่งส่วนงานของ ธ.ก.ส.

คณะกรรมการ ธ.ก.ส. มี 15 คน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่เกิน 12 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรี

แต่งตั้ง และให้ผู้จัดการ ธ.ก.ส. เป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา 14 พ.ร.บ. ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509
แก้ไขเพิ่มเติม)

ส่วนการจัดส่วนงานของ ธ.ก.ส. (ดูโครงสร้างองค์กร ณ วันที่ 31 มีนาคม 2547 ภาพ

1) ประกอบด้วย 5 กลุ่มงาน 14 ฝ่าย 54 กองหรือเทียบเท่า และ 74 สำนักงานจังหวัด

2. บุคคล

บุคคลใน ธ.ก.ส. แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ (1) ส่วนผู้ถือหุ้น และ (2) ส่วนพนักงานลูกจ้าง ผู้ถือหุ้นประกอบด้วยกระทรวงการคลัง เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร สถาบันการเงินหรือบุคคลอื่น (สถาบันการเงินหรือบุคคลอื่นถือหุ้นรวมกันได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว)

พนักงานเจ้าหน้าที่ของ ธ.ก.ส. จำนวนทั้งสิ้น 13,267 คน ประกอบด้วยส่วนกลางคือสำนักงานใหญ่จำนวน 1,507 คน และส่วนจังหวัด 74 จังหวัด จำนวน 11,760 คน

3. สินทรัพย์

ในปี 2545 และ 2547 ธ.ก.ส. มีสินทรัพย์ (หรือทุนดำเนินการ) ดังนี้

ปี	สินทรัพย์ (ล้านบาท)	
2545	<u>342,420.31</u>	<u>100.00</u>
	หนี้สิน	92.69
	ทุนของสหกรณ์	7.31
2547	<u>387,202.21</u>	<u>100.00</u>
	หนี้สิน	91.57
	ทุนของสหกรณ์	8.43

อัตราเพิ่มของสินทรัพย์ ปี 2545 (%) 13.08 สัดส่วนของหนี้สินลดลงและทุนของสหกรณ์เพิ่มขึ้น

4. กฎหมาย

กฎหมายพิเศษที่ใช้กับ ธ.ก.ส. คือ พ.ร.บ. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งข้อบังคับว่าด้วยการต่าง ๆ ที่ออกโดยคณะกรรมการ ธ.ก.ส. และระเบียบปฏิบัติสำหรับกิจการต่าง ๆ ที่ออกโดยผู้จัดการ ธ.ก.ส.

ส่วนกฎหมายพื้นฐานสำหรับการดำเนินธุรกิจของ ธ.ก.ส. คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ป.พ.พ.) อนึ่ง แม้ว่า ธ.ก.ส. จะถือว่าเป็นรัฐวิสาหกิจ แต่เนื่องจากเป็นสถาบันการเงินในรูปธนาคารด้วยแห่งหนึ่งจึงต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย

โครงสร้างด้านธุรกิจของ ธ.ก.ส.

โครงสร้างด้านธุรกิจของ ธ.ก.ส. สรุปได้ดังนี้ (ตาราง 1)

ตาราง 1 โครงสร้างด้านธุรกิจของ ธ.ก.ส.

ปี	เงินให้สินเชื่อ (ล้านบาท)	เงินรับฝาก ฯ (ล้านบาท)	สัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก
2545	282,496.23	262,423.19	107.64
2546	289,096.26	283,685.40	101.91
2547	321,999.60	321,519.56	100.15
เฉลี่ย	297,855.03	289,209.38	102.99

ข้อมูลข้างต้นแสดงว่าในคาบเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2545 – 2547) ธ.ก.ส. ให้สินเชื่อตามอำนาจหน้าที่เป็นเงินเฉลี่ยปีละ 297,855.03 ล้านบาท และรับเงินฝากจากประชาชนเฉลี่ยปีละ 289,209.38 ล้านบาท สัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝากในรอบ 3 ปี ดังกล่าว คือ 102.99% หมายความว่าเงินรับฝากน้อยกว่าเงินให้สินเชื่ออยู่ 2.99% หากถือเกณฑ์การดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ทั่วไปเป็นเครื่องวัดความสามารถในการดำเนินธุรกิจการธนาคารก็แสดงได้ว่า ธ.ก.ส. มีความสามารถดีมากและ ธ.ก.ส. มีความมั่นคงดี เพราะสามารถพัฒนาบริการรับฝากเงินจากประชาชนได้มาก และใช้เงินรับฝากนั้นเป็นเงินให้สินเชื่อได้เกือบ 100% และมีแนวโน้มของการพัฒนาเงินรับฝากดีขึ้นในคาบเวลาที่นำมาศึกษา

ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของ ธ.ก.ส. ระหว่างปี พ.ศ. 2545 - 2547 (3 ปี) แสดงสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นรวมทั้งงบกำไรขาดทุน ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสเพิ่มจุดแข็งโอกาส แก้ไขป้องกันจุดอ่อน และสิ่งที่จะเป็นอุปสรรคของโอกาสดังกล่าวนั้นคืออะไร (SWOT analysis)

ผู้ศึกษาวิจัยเรื่องความเป็นไปได้ที่ ธ.ก.ส. ร่วมกับสหกรณ์ทุกประเภทในประเทศ จัดตั้ง “บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด” ขึ้นแล้ว ธ.ก.ส. และสหกรณ์ทุกประเภทนำเงินค่าประกันภัยของตนที่จ่ายอยู่แล้วในปัจจุบันรวมกันจำนวน 77.55 ล้านบาท ในปี 2546 มาเอาประกันภัย “บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด” ซึ่ง ธ.ก.ส. และสหกรณ์ทุกประเภทเป็นผู้ลงทุนถือหุ้น และให้ ธ.ก.ส. เป็นผู้นำในการบริหารและจัดการ ซึ่งคาดว่าจะประหยัดเป็นรายได้ของบริษัท ประมาณ 54.30 ล้านบาทต่อปี หรือประมาณร้อยละ 70.00 ของค่ารับประกัน 77.55 ล้านบาทนั้น และเมื่อบริษัทฯ ได้ขยายบริการรับประกันภัยพืชหรือสัตว์เศรษฐกิจของเกษตรกรรายบุคคลที่มีศักยภาพในการเอาประกัน เพราะของเกษตรกรกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร เช่น สหกรณ์การเกษตร เป็นต้น โดยประกันภัยผ่านสหกรณ์นั้น ๆ ผู้ศึกษาเรื่องนี้คาดว่า จะเกิดมี

ผลกระทบทางอ้อมในด้านดีแก่ตัวของ ธ.ก.ส. โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายการเงินให้สินเชื่อและ ดอกเบี้ยค้างรับ ซึ่งมีรายการหักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งมีแนวโน้มจะสูงขึ้นจำนวนจำนวน 10.91% ในปี 2545 เป็น 14.27% ในปี 2547 (ดูตาราง 2) อนึ่งในงบกำไรขาดทุนตามปีการบัญชีของ ธ.ก.ส. (ดูตาราง 3) ปรากฏมีรายจ่ายสำหรับหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญเฉลี่ยเป็น 27.60% ของ รายจ่ายในคาบเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2545 - 2547) กล่าวโดยสรุปคือ เมื่อเกษตรกรรายบุคคลที่ดี เกษตรกร รายกลุ่มโดยผ่านสหกรณ์การเกษตรที่ดี หรือผ่านกลุ่มเกษตรกรที่ดี ได้เอาประกันภัยพืชหรือสัตว์ที่ ตนเพาะปลูก หรือเพาะเลี้ยงกับบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด แล้ว ค่าใช้จ่ายเพื่อหนี้สูญและ หนี้สงสัยจะสูญ ในรายการเงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับในงบดุลและในงบกำไรขาดทุนของ ธ.ก.ส. ก็จะต้องลดต่ำลงตามลำดับ อนึ่ง ธ.ก.ส. ก็ควรจะรับเงินฝาก หรือเงินร่วมลงทุนจากบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด อีกด้วย ซึ่งย่อมเป็นการสนับสนุนกิจการของ ธ.ก.ส. อีกทางหนึ่ง

ตาราง 2 ความเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และของหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น (หน่วย %, ล้าน บาท)

รายการ	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547
<u>สินทรัพย์</u>			
เงินสด	0.53	0.62	0.72
รายการระหว่างธนาคาร	0.50	0.40	0.46
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน	13.91	12.34	13.79
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	1.51	1.90	0.95
เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ			
เงินให้สินเชื่อ 96.99			
ดอกเบี้ยค้างรับ 3.01			
รวม 100.00			
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ			

ตาราง 2 (ต่อ)

รายการ	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547
เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	85.53	83.90	84.23
	10.95	13.54	14.27
	74.58	70.36	69.96
ลูกหนี้รอการชดใช้โครงการนโยบายรัฐ	6.94	12.21	12.60
สินทรัพย์รอการขาย	0.01	0.01	0.05
รายการ	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	1.44	1.34	1.28
สินทรัพย์อื่น	0.59	0.83	0.50
รวม %	100.00	100.00	100.00
รวมสินทรัพย์ (ล้านบาท)	342,420.31	355,283.04	387,202.21
<u>หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น</u>			
<u>หนี้สิน</u>			
เงินรับฝาก	82.68	86.60	90.68
เงินกู้ยืม	12.55	8.55	5.04
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	0.47	0.34	0.31
เจ้าหนี้โครงการรัฐบาล	3.17	3.07	2.75
กองทุนบำเหน็จ	0.06	0.06	0.06
หนี้สินอื่น	1.07	1.38	1.16
รวมหนี้สิน	100.00	100.00	100.00
รวมหนี้สิน (ล้านบาท)	317,395.92	327,591.54	354,557.94
	(92.69)	(92.21)	(91.57)
<u>ส่วนของผู้ถือหุ้น</u>			
ทุนเรือนหุ้นที่กำหนดตามกฎหมาย			
-หุ้นสามัญ	30,000.00	30,000.00	30,000.00
-หุ้นบุริมสิทธิ	1,500.00	1,500.00	1,500.00

ตาราง 2 (ต่อ)

รายการ	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547
ทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว			
-หุ้นสามัญ	25,691.58	26,006.31	28,407.04
-หุ้นบุริมสิทธิ	8.27	8.27	4.09
เงินเพิ่มทุนจากกระทรวงการคลัง	34.00	34.00	---
ส่วนเกินทุนจากการบริจาค	999.14	997.37	---
ขาดทุนจากการปรับวรรตเงินตราอัตราตัดบัญชี	(6,008.01)	(4,005.34)	(2,002.67)
กำไรสะสม			
-จัดสรรแล้ว			
สำรองตามกฎหมาย	947.91	1,102.21	1,302.21
-ยังไม่ได้จัดสรร	3,351.50	3,548.67	4,933.60
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น (ล้านบาท)	25,024.39	27,691.50	32,644.27
	(7.31)	(7.60)	(8.43)
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	342,420.31	355,283.04	387,202.21
	(100.00)	(100.00)	(100.00)

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2545, 2546 และ 2547ข)

ตาราง 3 งบกำไรขาดทุนปี 2545 - 2547 (3 ปี) ของ ธกส.

รายการ	ปี		
	2545	2546	2547
(ก) รายได้			
1. ดอกเบี้ยและเงินปันผล (%)	95.08	95.70	91.11
2. รายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย (%)	4.92	4.30	8.89
รวมรายได้ (%)	100.00	100.00	100.00
รวมรายได้ (ล้านบาท)	19,590.70	22,466.14	19,227.67
(ข) รายจ่าย			
1. รายจ่ายดอกเบี้ย (%)	36.59	24.01	22.52
2. หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ (%)	18.79	36.82	27.19
3. ค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ย (%)	44.62	39.17	50.29
รวมรายจ่าย (%)	100.00	100.00	100.00
รวมรายจ่าย (ล้านบาท)	19,036.32	21,806.13	18,266.66
(ค) กำไร ((ก)-(ข)) (ล้านบาท)	554.32	660.01	961.01
(ง) อัตรากำไรต่อรายได้ (%)	2.83	2.94	5.00
(จ) สรุป (%)			
รายได้	100.00	100.00	100.00
รายจ่าย	97.17	97.06	95.00
กำไร	2.83	2.94	5.00

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2545, 2546 และ 2547ข)

การประกันภัย

การดำเนินชีวิตทุกวันนี้มีใครบ้างที่จะเถียงได้ว่า เราอยู่กันอย่างปลอดภัยโดยไม่มีความเสี่ยงเป็นที่ทราบกันดีว่า การเสี่ยงภัยมีอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ไม่รวมถึงภัยอันตรายที่มีผู้คอยทำร้ายเราในฐานะที่เป็นศัตรูหรือเพื่อชิงทรัพย์ ยังมีภัยอื่น ๆ ที่เราไม่เคยทราบมาก่อน และที่ทราบอยู่แล้วว่า

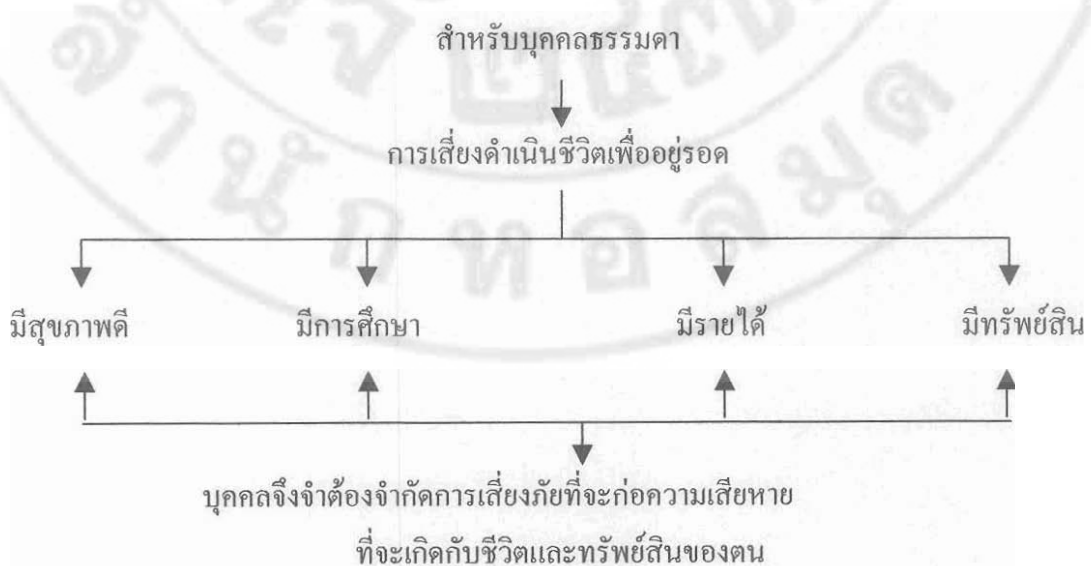
วันหนึ่งอาจเกิดขึ้นอันจะทำความเสียหายให้กับตัวเราและทรัพย์สินของเรา ภัยประเภทหลังนี้เป็นเรื่องที่จะนำมาถกเถียงกันในที่นี้

เหตุใดภัยที่ทำความเสียหายให้กับตัวเราและทรัพย์สินของเรา จึงเกิดขึ้นและนับวันจะทวีขึ้นที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะความเจริญในวัตถุและการประดิษฐ์คิดสิ่งอำนวยความสะดวกมีมากขึ้น จึงทำให้มนุษย์สมัยนี้ต้องประสบต่อการเสี่ยงภัยมากกว่าแต่ก่อน ตัวอย่างเช่น บ้านที่เราอาศัยอยู่สร้างด้วยคอนกรีต ในสมัยก่อนเราเชื่อว่าทนไฟได้ แต่ปัจจุบันนี้บ้านหลังนั้นอาจถูกเพลิงเผาผลาญลงหมดสิ้นเพราะมีสิ่งติดตั้งเครื่องที่ทันสมัยระดับอยู่ภายในบ้านมากมาย เช่น สายไฟที่ต้องใช้ส่งกระแสไฟภายในบ้านมากแห่ง เครื่องปรับอากาศ แก๊สที่ใช้หุงต้มอาหาร ฯลฯ เป็นต้น การเสี่ยงภัยจึงมีอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะอยู่ในบ้านอย่างสงบแล้วก็ตาม ส่วนการออกไปนอกบ้านก็ยิ่งเพิ่มการเสี่ยงภัยมากขึ้นท่านผู้รู้ในทางวิชาการประกันภัยจึงกล่าวไว้ว่า “การเสี่ยงภัยคือโอกาสที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย”

เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้น มันอาจทำลายชีวิต ทรัพย์สินสมบัติของเราและของผู้อื่นอยู่ร่วมในสังคม ฉะนั้น จึงจำเป็นที่เราต้องหาวิธีการที่จำกัดการเสี่ยงภัย เพื่อมิให้เกิดความเสียหายขึ้นบ่อยหรือมากครั้งจนเราสิ้นเนื้อประดาตัว

ส่วนในด้านธุรกิจ ผู้ที่ดำเนินการธุรกิจก็ต้องมีการเสี่ยงภัยไม่น้อยกว่าบุคคลธรรมดาเลยเพราะธุรกิจใด ๆ ก็ตาม นักธุรกิจจำเป็นต้องมีการลงทุน ซึ่งอาจแยกออกได้เป็น กำลังทรัพย์ และกำลังคน ในการลงทุนไม่ว่าประเภทใดก็ตามย่อมจะต้องมากพอที่จะทำให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้ ฉะนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องหาทางป้องกันการลงทุนไม่ให้สูญไปเพราะการเสี่ยงภัย นักธุรกิจจึงต้องหาวิธีการที่จะจำกัดการเสี่ยงภัยเช่นกัน

จากอาร์มภพที่กล่าวมาแล้ว พอที่จะแสดงให้เห็นเป็นภาพ ดังนี้

ภาพ 2 สาเหตุที่ต้องทำประกันภัยสำหรับบุคคลธรรมดา

ส่วนในด้านธุรกิจ

ในการประกอบธุรกิจ

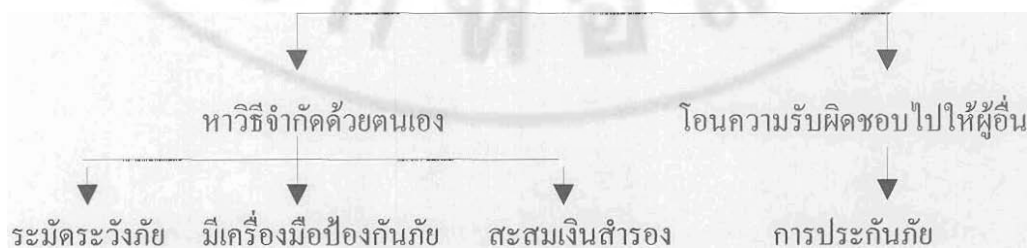

ภาพ 3 สาเหตุที่ต้องทำประกันภัยสำหรับธุรกิจ

จากภาพทั้งสอง พอที่จะพิจารณาได้ว่า บุคคลธรรมดา หรือธุรกิจใด ๆ ก็ตามแม้จะมีแนวเริ่มแรกต่างกัน ก็จะต้องมาลงด้วยเรื่องที่ต้องหาทางจำกัดความเสี่ยง เพื่อการอยู่รอดเช่นเดียวกัน

ปัญหาต่อมาที่จะต้องพิจารณาก็คือ วิธีใดที่จะจำกัดความเสี่ยง เพื่อตอบปัญหานี้ ขอแสดงให้เห็นด้วยภาพเป็น โครงร่างเสียก่อน

วิธีจำกัดความเสี่ยง

ภาพ 4 วิธีจำกัดความเสี่ยง

วิธีการจัดการเสี่ยงภัยด้วยตนเอง หมายถึง บุคคลนั้นหรือธุรกิจนั้นหาทางป้องกันความเสียหายโดยไม่ต้องอาศัยผู้อื่น ซึ่งพอจะแยกอธิบายให้เห็นได้ คือ

1. มีความระมัดระวัง ตัวอย่างสำหรับบุคคลธรรมดาที่ได้แก่ดำเนินชีวิตด้วยความระมัดระวังมิให้ภัยเกิดแก่ตัวเอง เช่น จะเดินไปไหนก็ไม่ให้ใครจับรถยนต์มาชนเอาหรือมีบ้านก็คอยตรวจตราว่าอะไรที่จะก่อให้เกิดการเสี่ยงภัย เช่น สายไฟในบ้านเก่า อาจมีการลัดวงจรทำให้ไฟไหม้บ้านได้ก็จัดการเปลี่ยนสายใหม่ สำหรับธุรกิจก็หาวิธีเช่นเดียวกัน เช่น เขาจะหาทางป้องกันมิให้โรงงานได้รับอุบัติเหตุขณะทำงาน หรือโรงงานต้องโดนอหิภิกข

2. หาเครื่องมือป้องกันภัย วิธีนี้บุคคลธรรมดาหรือนักธุรกิจสามารถจัดซื้อเครื่องมือป้องกันภัย เช่น เครื่องดับเพลิง เครื่องสัญญาณอันตรายที่จะบอกให้ทราบเมื่อมีภัย

3. การสะสมเงินสำรอง เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า การสะสมเงินสำรองสำหรับไว้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อมีการเสียหายเกิดขึ้นเป็นวิธีจำเป็น โดยกันเงินจำนวนหนึ่งจากรายได้ทีละน้อยมาสะสมไว้

วิธีการต่าง ๆ ในการจัดการเสี่ยงภัยดังได้กล่าวมานั้น ถ้าพิจารณาให้ละเอียดแล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นวิธีไม่รัดกุมนัก เพราะวิธีการเหล่านั้นยังไม่อาจทำได้ดีพอที่จะลดการเสี่ยงภัยและป้องกันความเสียหายได้ ซึ่งจะต้องพิจารณาไปแต่ละข้อ

1. การระมัดระวังตัวเอง มนุษย์เรามีการดำเนินชีวิตแตกต่างกันไป บางคนทีประพฤติดีการระวังตัวย่อมคิดตามไปด้วยซึ่งทำให้มีการเสี่ยงน้อย อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมของมนุษย์บางครั้งก็มีการกระทำที่ไม่ดี ยิ่งคนที่เสเพลด้วยแล้วการเสี่ยงยิ่งทวีคูณ ในด้านธุรกิจเช่นกัน นักธุรกิจแม้จะมีความรอบคอบคืออย่างไร ก็ไม่อาจตรวจตรากิจการได้ดีถ้วนทุกเวลา

2. การหาเครื่องมือป้องกันภัย เป็นเรื่องที่สามารถทำได้แต่ขึ้นอยู่กับทุนทรัพย์และการรู้จักให้เครื่องมือของบุคคลนั้น คนหาเช่ากินค่างไม่นึกที่จะซื้อน้ำยาดับเพลิงมาเตรียมไว้ในบ้านหรือพ่อค้าที่พับถุงกระดาษขายคงไม่ซื้อเครื่องดับเพลิงมาเตรียมไว้ในห้อง นอกจากนั้น เมื่อมีการเสียหายใหญ่ ๆ เครื่องมือเหล่านั้นช่วยระงับได้เป็นบางส่วนเท่านั้น

3. การสะสมเงินสำรอง อาจทำได้ในเมื่อรายได้ที่ได้รับสูงพอที่จะกันเงินได้เพื่อเหตุการณ์ในอนาคต ทุกวันนี้ก็เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า เรามักจะหาได้ไม่พอง่าย แม้จะมีเหลือพอที่จะสะสมเป็นเงินสำรอง ก็คงมีจำนวนไม่มากพอที่จะเอาเงินจำนวนนั้นมาชดใช้ค่าเสียหายได้

เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงจำเป็นที่จะต้องหาวิธีการใหม่ ที่จะช่วยจัดการเสี่ยงภัยในน้อยลง นอกจากนั้น เมื่อมีการเสียหายเกิดขึ้นก็มีเงินมาชดใช้ค่าเสียหายได้เพียงพอ มาตรการนี้ ได้แก่ การโอนความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น คำว่า ผู้อื่น ในที่นี้ก็คือ บริษัทประกันภัย

ความหมายของการประกันภัย

ผู้รู้ทางวิชาประกันภัยได้อธิบายไว้เบื้องต้นว่า การประกันภัยไม่ได้หมายความว่า เป็นการประกันมิให้ภัยเกิดขึ้น หรือลดความเสียหายได้ แต่หมายถึง การรับโอนความรับผิดชอบจากผู้เอาประกัน โดยสัญญาว่าเมื่อมีการเสียหายเกิดขึ้นตามที่ตกลงกันไว้ บริษัทจะจ่ายค่าเสียหายให้ตามจำนวนที่รับประกัน หรืออาจทำให้ทรัพย์สินที่ประกันไว้นั้นมีสภาพดีเหมือนเดิม ในการรับประกันในเรื่องนี้บริษัทประกันภัยจะต้องขอรับค่าบริการซึ่งมีจำนวนเพียงเล็กน้อยบ้าง

ตัวอย่างเช่น นาย ก. ทำประกันภัยชีวิตไว้เป็นจำนวนหนึ่งล้านบาท โดยจ่ายเบี้ยประกันประมาณ 4,000 บาท ต่อมานาย ก. เกิดเสียชีวิตลง บริษัทประกันชีวิตพิจารณาเห็นถูกต้องตามสัญญาแล้ว ก็จะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งล้านบาทให้แก่ผู้รับประโยชน์ในครอบครัวของ นาย ก. หรือในกรณีที่นาย ก. มีบ้านหลังหนึ่ง ราคาหนึ่งแสนบาท และทำประกันอัคคีภัยไว้กับบริษัทประกันวินาศภัยโดยจ่ายเบี้ยประกันประมาณ 600 บาท ต่อมาบ้านถูกไฟไหม้ไปทั้งหมด เมื่อบริษัทประกันพิจารณาแล้ว เห็นถูกต้องตามสัญญา ก็จะจ่ายค่าเสียหายให้นาย ก. หนึ่งแสนบาททันที

เมื่อพิจารณาตัวอย่างที่แสดงไว้นี้จะเห็นว่า การโอนความรับผิดชอบในการเสียหายที่จะเกิดกับชีวิตก็ดี หรือทรัพย์สินก็ดี ให้แก่บริษัทประกันภัยแล้วทำให้เกิดความอุ่นใจได้ว่า เมื่อเกิดการเสียหายขึ้น จริงจะมีผู้มาชดเชยค่าเสียหายให้คุ้มกับความเสียหายสิ่งต่าง ๆ กับการที่เราหาทางจำกัดการเสี่ยงภัยด้วยตัวเราเอง

การแยกประเภทของธุรกิจประกันภัย เพื่อให้เห็นได้ชัดเจนขึ้นใคร่ขอแสดงโดยภาพเป็นโครงร่าง ของประเภทของการประกันภัย อย่างย่อ ๆ ดังนี้

ภาพ 5 ประเภทของธุรกิจประกันภัย

การแบ่งประเภทของการประกันที่แสดงให้เห็นนี้ มีความมุ่งหมายที่จะให้ท่านผู้อ่านได้ทราบถึงหลักทั่วไปมากกว่าจะแยกอย่างละเอียด ฉะนั้น จึงสรุปได้ว่า ธุรกิจประกันภัยที่ดำเนินอยู่ในตลาดได้แบ่งสถาบันออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ บริษัทประกันวินาศภัยกับบริษัทประกันชีวิต

บริษัทประกันวินาศภัย มีหลักใหญ่ในการประกอบการประกันภัยที่เกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินดังที่แสดงไว้ให้เห็นแล้ว เช่น

1. การประกันอัคคีภัย เป็นการประกันภัยที่เกิดจากไฟฟ้า ฟ้าผ่า รวมไปถึงความเสียหายที่สืบเนื่องจากอัคคีภัย เช่น อุปกรณ์ที่ใช้ดับไฟที่ทำความเสียหายให้แก่ทรัพย์สิน
2. การประกันภัยทางทะเล หมายถึง การประกันความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ขนทางเรือจากแห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง และตัวเรือที่ใช้เป็นพาหนะด้วย
3. การประกันรถยนต์ หมายถึง บุคคลหรือทรัพย์สินที่ได้รับความเสี่ยงภัยอันเกิดจากรถยนต์ชนกัน หรืออุบัติเหตุจากรถยนต์
4. การประกันภัยอุบัติเหตุเป็นการคุ้มครอง ความเสียหายที่เกิดจากอุบัติเหตุ ซึ่งอาจแยกออกได้ เช่น
 - 4.1 อุบัติเหตุที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บ พิการ หรือตาย แก่บุคคลทั่ว ๆ ไป รวมทั้งผู้เอาประกัน
 - 4.2 อุบัติเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหายหรือสูญเสียทรัพย์สินเงินทองของผู้เอาประกัน และทรัพย์สินของสาธารณชน
 - 4.3 คุ้มครองความซื่อสัตย์ของบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่าง ๆ
 - 4.4 คุ้มครองความเสียหายที่เกิดจากอาชีวะที่บุคคลประกอบอยู่
 - 4.5 คุ้มครองความเสียหายที่เกิดจากผลิตภัณฑ์ต่อสาธารณชน

การประกันชีวิต หมายถึง การประกันการสูญเสียชีวิต รวมถึงการอยู่รอดของตัวผู้เอาประกันในระยะเวลาที่มีสัญญาไว้ ในการทำประกันชีวิตมีข้อตกลงหลายแบบด้วยกันที่ผู้เอาประกันจะเลือกได้ แต่ในที่นี้จะขอเลือกแต่เฉพาะที่เห็นว่าเป็นหลักทั่วไปมากกล่าวคือ

1. การประกันชีวิตตลอดชีพ เป็นข้อตกลงที่ผู้เอาประกันจะจ่ายเบี้ยประกันไปจนสิ้นชีวิต แล้วบริษัทฯ ก็จะจ่ายเงินที่เอาประกันให้แก่ผู้รับประโยชน์
2. การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ เป็นการให้ความคุ้มครองเมื่อความตายเกิดขึ้นระหว่างสัญญามีผลบังคับ บริษัทก็จะจ่ายเงินประกันให้ผู้รับประโยชน์ หรือ ถ้าผู้เอาประกันมีชีวิตรอดมาได้พ้นเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาบริษัท ก็จะจ่ายเงินประกันให้แก่ผู้เอาประกันอีกด้วย
3. การประกันชีวิตแบบบำนาญ คือ ผู้เอาประกันทำขึ้นเพื่อหาความคุ้มครองให้ตนมีรายได้ในยามชรา เช่น ให้บริษัทฯ จ่ายให้ในรูปบำนาญ เป็นต้น

บริษัทประกันภัยจะหาเงินที่ไหนมาชดใช้ให้ค่าเสียหาย ปัญหานี้เป็นเรื่องเข้าใจได้ยากเพราะบริษัทประกันเรียกเก็บค่าบริการ หรือ “เบี้ยประกัน” จากผู้ที่มาขอทำประกัน ซึ่งเรียกว่า “ผู้เอาประกัน” เป็นจำนวนเล็กน้อย ตามที่ได้แสดงตัวอย่างไว้แล้ว เช่น ผู้เอาประกันมีบ้านราคา 100,000 บาท เป็นตึกคอนกรีตอยู่ในละแวกที่ปลอดภัย บริษัทฯ หรือ ผู้รับประกันจะเรียกเก็บเบี้ยประกันเพียง 200 บาทต่อปี ทั้งนี้หมายความว่า หลังจากมีประกันเรียบร้อยแล้ว บ้านหลังนั้นเกิดไฟไหม้เสียหายไปหมด บริษัทฯ ก็จะจ่ายเงินให้ 100,000 บาท ทันที ซึ่งค่าบริการหรือเบี้ยประกันที่ได้รับมา 200 บาทนั้น น้อยกว่าเงินที่จะชดใช้ค่าเสียหายหลายเท่า

เมื่อพิจารณาตามอุทาหรณ์ที่กล่าว อาจทำให้เห็นว่า บริษัทประกันภัยไม่อาจดำเนินธุรกิจไปได้เพื่อจะตอบข้อสงสัยนี้จะต้องนำหลักของการประกอบธุรกิจประกันภัยมาชี้แจงเป็นลำดับดังนี้

การประกอบการของบริษัทประกันภัย

1. ตามกฎหมายควบคุมการประกันภัยนั้น บัญญัติไว้ว่า บริษัทฯ จะรับประกันได้นั้น ต้องมาจากนายหน้าหรือตัวแทนที่ได้รับอนุญาตแล้ว ในตลาดเมืองไทยเรามักติดต่อผ่านนายหน้าซึ่งต้องผ่านการสอบมาแล้วสำหรับการประกันโดยตรง ซึ่งบริษัทฯ จะจ่ายค่านายหน้าให้เมื่อสัญญาประกันเป็นที่ตกลงกันได้ทุกฝ่าย ส่วนตัวแทนของบริษัทอาจแบ่งออกได้เป็นตัวแทนที่ทำงานที่อยู่

1.1 อาศัยประสบการณ์ที่นักธุรกิจประกันภัยได้เคยรับมาในระหว่างที่ปฏิบัติงาน ทำให้พอพิจารณาได้ เช่น อาศัยส่งแวล้อม หรือ ความเสียหายที่เคยอุบัติแล้ว

1.2 อาศัยเทคนิค ในการเลือกตัวอย่างง่าย ๆ เช่น การประกันอัคคีภัย บริษัทฯ มีหลักในการพิจารณาได้ว่า การก่อสร้างคอนกรีตดีหรือไม่ ซึ่งอาจก่อให้เกิดไฟไหม้ได้

2. หลักจากเลือกภัยได้เป็นที่พอใจแล้ว การรับประกันจะต้องดำเนินไปตามวิธีการพอสรุปได้ดังนี้

2.1 จำนวนทุนประกัน หมายถึง ความรับผิดชอบในความเสียหายสูงสุดของการประกันรายนั้น มีมากน้อยเท่าใด ในการรับประกันบริษัทฯ จะต้องรับตามที่กฎหมายควบคุมการประกันภัยบังคับไว้ โดยถือหุ้นและกองทุนของบริษัทฯ เป็นหลัก เช่น บริษัทฯ มีสิทธิจะรับประกันอัคคีภัยคลังสินค้าในทุนประกันทั้งหมด 10,000,000 บาท แต่ตามกฎหมาย บริษัทฯ มีสิทธิจะรับประกันไว้เองเพียง 1,000,000 บาท ส่วนที่เกินกำหนดคืออีก 9,000,000 นั้นบริษัทฯ ก็จะโอนความรับผิดชอบให้บริษัทประกันภัยอื่นช่วยแบ่งเบาภาระไป

2.2 กระจายความเสี่ยงภัย คือ ภัยที่บริษัทฯ รับมานั้นจะไม่รวมอยู่ในจุดเดียวกัน โดยพยายามที่จะกระจายความเสี่ยงภัยให้ห่างจากกัน เช่น บริษัทฯ พอใจที่รับประกันอัคคีภัย

สำหรับบ้านอยู่อาศัย 1,000 หลัง ที่ตั้งอยู่ต่าง ๆ ห่างจากกัน หลังละ 1,000 บาท รวมแล้วมีทุนประกันเป็นจำนวน 1,000,000 บาท มากกว่ารับประกันบ้านหลังเดียวมีราคา 1,000,000 บาท

2.3 รับประกันเป็นจำนวนมกราย ขอยกตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า การรับประกันบ้านหลาย ๆ หลัง นอกจากจะลดการเสี่ยงแล้ว ภัยที่จะเกิดขึ้นพร้อมกันเป็นเรื่องยาก นอกจากนั้น ความหมายของการรับประกันจำนวนมกราย ยังหมายถึงบริษัทฯ พยายามรับประกันให้กว้างขวางออกไปเช่น ทั่วประเทศ เพื่อจะได้ปริมาณของธุรกิจมาก อันเป็นผลให้บริษัทฯ ได้เบี้ยประกันมากตามไปด้วยทำให้บริษัทมีรายได้ก้อนใหญ่พอที่จะถัวเฉลี่ย โดยนำเบี้ยประกันของผู้เอาประกันที่เคราะห์ดี ซึ่งไม่ประสบความเสียหายไปชดใช้แก่ผู้โชคร้าย

3. รายได้จากการประกัน คือ เบี้ยประกัน อันเป็นค่าบริการที่บริษัทฯ เรียกร้องเอาจากผู้ประกันนั้นก็ดี เบี้ยประกันมีเรื่องที่จะต้องพิจารณา คือ

3.1 อัตราของเบี้ยประกัน บริษัทฯ ถือหลักเช่นเดียวกับราคาสินค้า คือ ใช้กฎเสนอสอง เพื่อให้เป็นที่ตกลงด้วยความพอใจของทุกฝ่าย เช่น บริษัทฯ ตั้งอัตราสูงเกินไป ก็ไม่มีผู้ใดมาประกันอีกประการหนึ่ง อัตราเบี้ยประกันของภัยประเภท เช่น อัคคีภัย ยังมีอัตรากำหนดไว้ตายตัวและควบคุมโดยสำนักงานประกันภัย หากมีการฝ่าฝืนจะถูกลงโทษโดยถูกถอนประกันนั้น

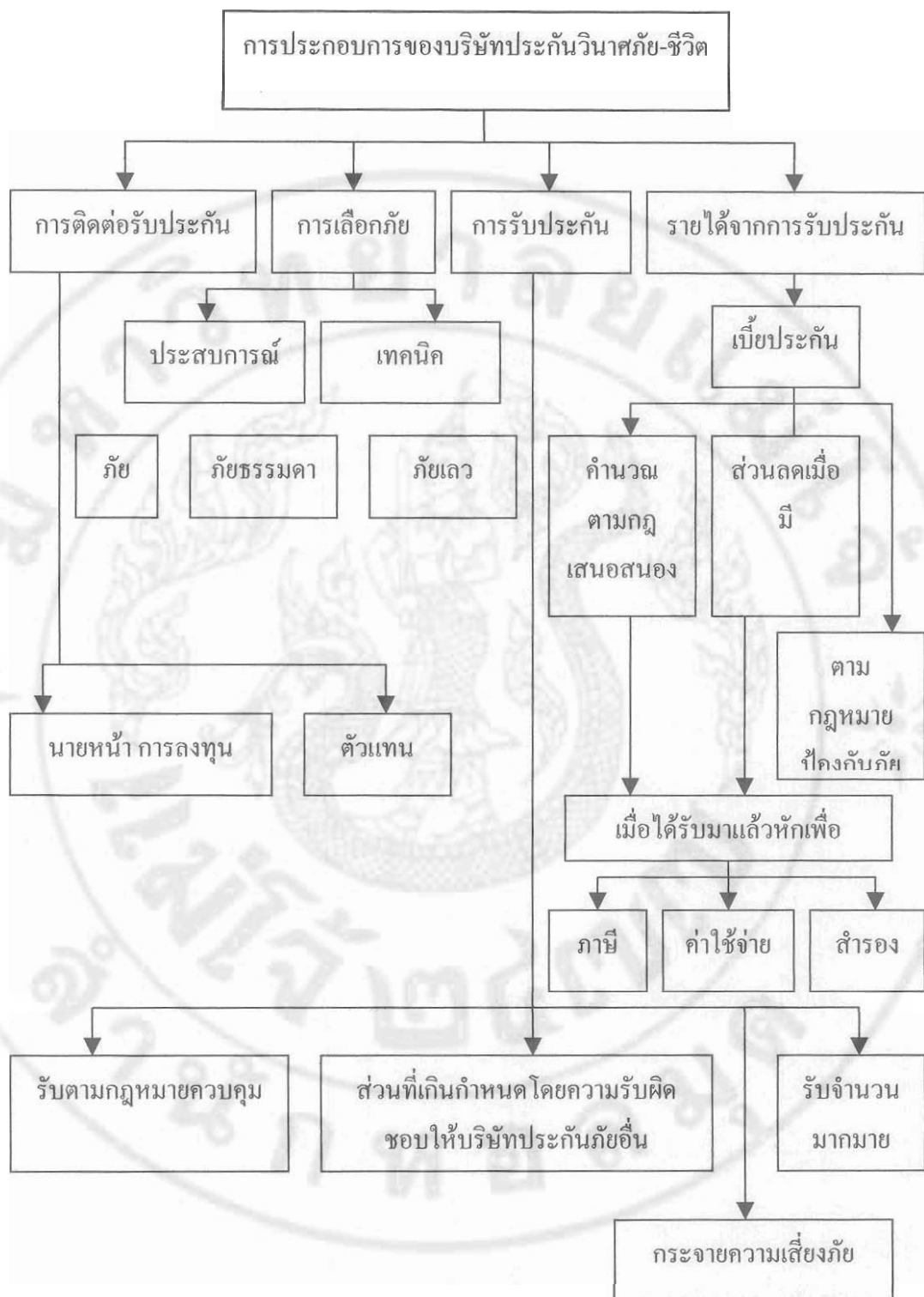
3.2 เบี้ยประกันอาจลดลงได้ หากผู้เอาประกันได้มีการป้องกันภัยให้ดีขึ้น เช่น มีเครื่องดับเพลิงในบ้านที่มีประกันอัคคีภัย เป็นต้น เรื่องนี้จะเห็นได้ว่าผู้เอาประกันมีส่วนที่ช่วยให้ตนเสียเบี้ยประกันให้น้อยลงได้

3.3 เมื่อได้รับเบี้ยประกันแล้ว บริษัทฯ จะต้องจัดสรรออกเป็นหลายส่วนตามลำดับ เช่น ต้องเตรียมไว้เพื่อชำระภาษี ชำระค่าใช้จ่าย จัดไว้เป็นสำรอง และที่เหลือนำไปลงทุนเพื่อหาผลประโยชน์ การจัดสรรต่าง ๆ เหล่านี้ มีกฎหมายควบคุมให้เป็นที่ถูกต้องและเหมาะสมอีกด้วย

การบริหารกิจการประกันภัย การบริหารที่จะให้การประกอบการของบริษัทฯ เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น พอแยกได้เป็น

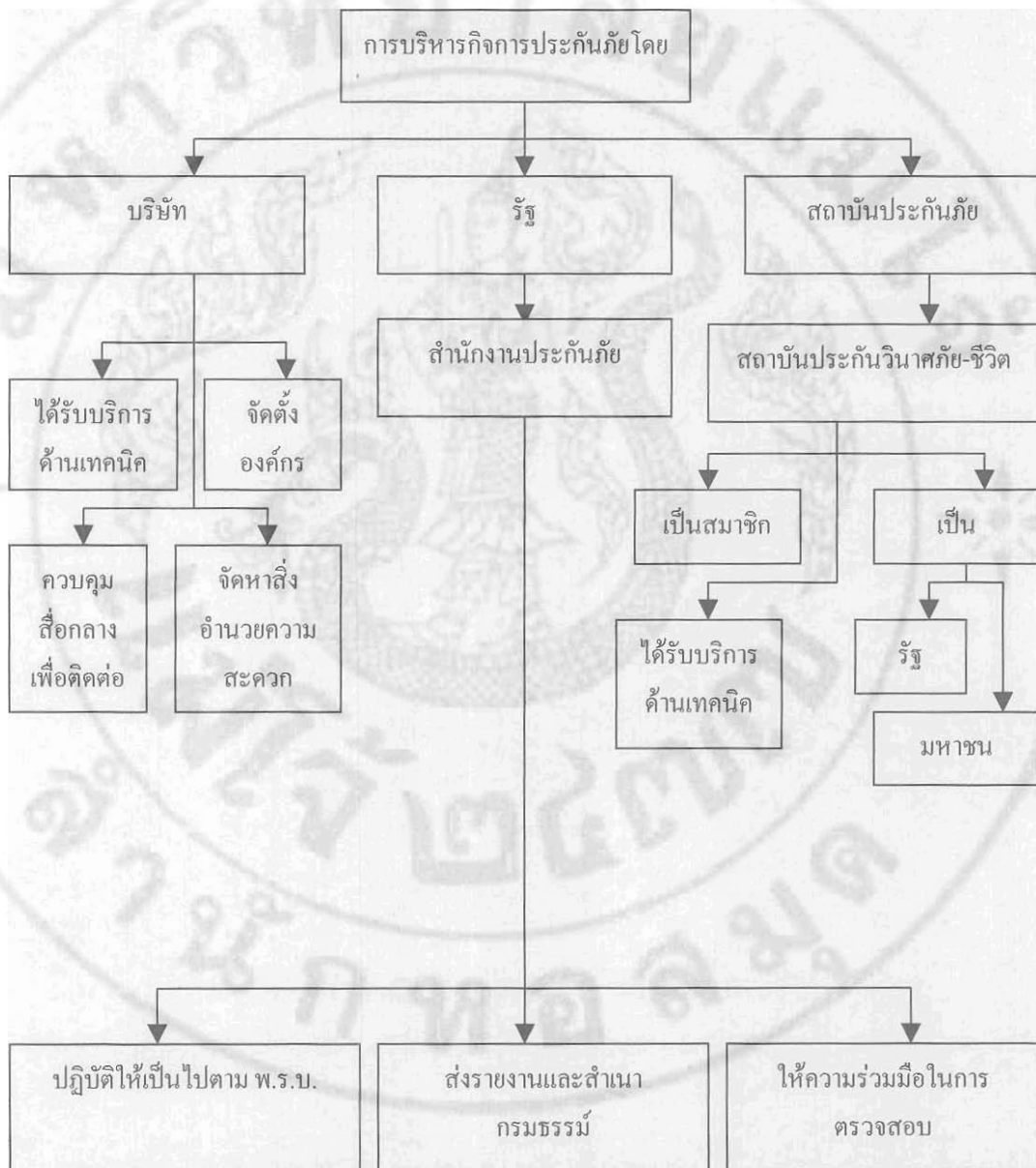
1. การบริหารธุรกิจประกันภัยนั้น บริษัทฯ จำต้องมีการวางแผนที่ดีในการดำเนินงาน มีการจัดตั้งองค์กร ให้ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น มีทุนและกองทุนครบถ้วน และมีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ได้สมดุล ทั้งต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ เพื่อดำเนินงานดีเพียงพอ และมีการควบคุมให้งานดำเนินไปตามนโยบายที่วางไว้

2. การควบคุมของรัฐ ซึ่งมีสำนักงานประกันภัย ในกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้ดำเนินงาน เป็นต้นว่า ให้บริษัทฯ ส่งรายงานสำเนากรมธรรม์ และมีการตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ ที่บริษัทฯ อีกด้วย

ภาพ 6 โครงสร้างการประกอบกิจการของบริษัทประกันวินาศภัย - ชีวิต

3. การควบคุมของสถาบันประกันภัย หมายความว่า บริษัทประกันภัยได้ร่วมกันควบคุมกันเองโดย ตั้งเป็นสมาคมขึ้นและให้บริษัทประกันภัยต่าง ๆ เป็นสมาชิกสมาคมฯ ยังมีบริการที่จะช่วยสมาชิกในด้านเทคนิคต่าง ๆ เช่น มีเจ้าหน้าที่จัดทำแผนที่ของจังหวัดต่าง ๆ เป็นต้น จากหลักการของการบริหารกิจการประกันภัยที่ได้กล่าวมาแล้ว พอที่จะแสดงให้เห็นภาพได้ดังนี้

ภาพ 7 โครงสร้างการบริหารกิจการประกันภัย

การประกอบการของบริษัทประกันภัยตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งให้เห็นว่าบริษัทฯ สามารถแก้ปัญหาเรื่องการขอรับค่าบริการเพียงเล็กน้อย แต่รับประกันในความเสียหายที่จะเกิดขึ้นมากกว่าหลายเท่าได้ อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้สงสัยอีกว่า บริษัทฯ มักจะนำเงินเบี้ยประกันที่ได้รับมาไปใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยในกรณีที่ไมเกิดการเสียหาย ในการตอบข้อข้องใจนี้จำเป็นต้องอธิบายให้ละเอียดในเรื่องเบี้ยประกัน

จริงอยู่เบี้ยประกันที่ บริษัทฯ ได้รับนั้นมีจำนวนมาก แต่บริษัทต้องมีการจัดสรรตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว เหตุผลที่ต้องทำเพราะบริษัทฯ มีความจำเป็นไม่เพียงต้องกันเงินไว้ตามกฎหมายเท่านั้น ยังต้องเตรียมเงินไว้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เอาประกันต้องเกิดขึ้นแน่ ๆ เพราะไม่มีใครหนีความตายไปได้ ส่วนการประกันวินาศภัยนั้น ความเสียหายอาจจะเกิดหรือไม่เกิดขึ้นก็ได้ภายในระยะเวลาของการประกันอย่างไรก็ตาม เบี้ยประกันยังอยู่ในมือของบริษัทฯ นั้น จะเอาไปใช้จ่ายตามข้อกล่าวหาว่าไม่ได้ให้เหตุผลของจำนวนเงินที่เหลือหลังจากจัดสรร บริษัทฯ ต้องเตรียมไว้ ดังนี้

1. เพื่อใช้ในการวางแผนสำหรับอนาคตที่มีความไม่แน่นอนเพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา
2. ในการลงทุนหาผลตอบแทนไม่เพียงแต่เพิ่มพูนรายได้ให้แก่บริษัทฯ ยังเป็นทางที่บริษัทฯ จะลดอัตราดอกเบี้ยประกันให้ต่ำลงได้ ตัวอย่างเช่น อัตราเบี้ยประกันชีวิตนั้นอยู่ที่ว่าบริษัทฯ สามารถนำไปลงทุนได้ผลตอบแทนมากน้อยเท่าใด ถ้าดอกเบี้ยที่ได้รับสูงก็ทำให้บริษัทฯ ลดอัตราลงได้ อย่างไรก็ตาม ในการลงทุนนั้นบริษัทฯ ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะการลงทุนที่เสี่ยงมากแม้จะได้ดอกเบี้ยสูง บริษัทฯ ก็ไม่อาจเสี่ยงได้ เพราะเงินที่นำไปลงทุนจำต้องหมุนมาเป็นเงินสดได้รวดเร็ว เพื่อชดเชยค่าเสียหายได้ทันทั่วๆ

ข้อข้องใจอีกข้อหนึ่ง ได้แก่ บริษัทประกันภัยไม่ยอมชดใช้ค่าเสียหาย เพื่อทำความเข้าใจในเรื่องนี้ จำต้องพิจารณาเสียก่อนว่าในการประกอบการนั้น บริษัทประกันภัยให้ความคุ้มครองตามที่ตกลงกับผู้เอาประกันภัยเป็นสัญญาไว้ก่อนการเสียหายเกิดขึ้น และกำหนดประเภทของการเสียหายไว้แน่นอนด้วย ฉะนั้นเมื่อความเสียหายเกิดขึ้นแต่มีได้อยู่ในข้อตกลง บริษัทฯ ก็ไม่อาจชดใช้ให้ได้ตัวอย่างเช่น

พ่อค้าข้าวไปขายฮ่องกง และทำประกันภัยทางทะเลในกรณีที่เรือขนข้าวของเขา ล่มจมหายไป แต่ในการส่งข้าวไปครั้งนั้น เรือไม่ล่มแต่โดนพายุใหญ่ทำให้ข้าวเปียกน้ำ พ่อค้าคนนั้นจะมาขอรับค่าเสียหายจากบริษัทประกันภัยย่อมต้องถูกปฏิเสธ เพราะไม่มีการตกลงถึงการเสียหายจากน้ำทะเล เพราะฉะนั้นในการทำประกัน ผู้เอาประกันควรศึกษาให้ทราบชัด ในการตกลงก่อนทำสัญญากับบริษัทประกันภัย เมื่อกล่าวมาถึงเรื่องนี้ก็มีเรื่องที่ผู้เอาประกันเป็นห่วงถึงความมั่นคงของบริษัทประกันภัย โดยคิดเลยไปว่า ที่บริษัทฯ ปฏิเสธความรับผิดชอบนั้นไม่เพียงพอแต่เพียงการจ่ายค่าเสียหายเท่านั้น ยังเป็นเพราะบริษัทฯ ไม่มีเงินจะจ่ายหรือไม่มั่นคงพอ ปัจจุบันนี้การควบคุมการ

เงินตามที่ได้กล่าวแล้วว่า สำนักงานประกันภัย และสมาคมประกันวินาศภัยและชีวิต ได้คอยสอดส่องควบคุมอยู่อย่างใกล้ชิด จึงพอที่จะให้ความมั่นใจได้ว่า กิจกรรมประกันภัยเป็นธุรกิจที่ไว้วางใจแก่มหาชนได้

อนาคตของธุรกิจประกันวินาศภัยและชีวิต ธุรกิจประเภทนี้จะก้าวต่อไปและเป็นที่เชื่อกันว่าจะมีฐานะเข้าขั้นธุรกิจอื่นๆ มีเหตุผลหลายประการที่จะนำมาอ้าง ดังนี้

1. ปัจจุบันมหาชนเล็งเห็นถึงความสำคัญของการประกันวินาศภัยและชีวิตเพื่อสิ่งแวดล้อมประกอบกับการศึกษาดีขึ้น ทำให้มีผู้มาใช้บริการประกันภัยเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งในการดำเนินชีวิตและการประกอบธุรกิจ นอกจากนั้นสถาบันการศึกษาส่วนมากได้เปิดสอนวิชาประกันวินาศภัยและชีวิตในหลักสูตร

2. ในการประกอบการก็มีการควบคุมให้ดำเนินไปตามเกณฑ์ โดยเฉพาะบริษัทๆ จะต้องเงินทุนและกองทุนครบถ้วนตามกฎหมาย ซึ่งทำให้บริษัทๆ ที่ยังทำกิจการในตลาดอยู่ได้ยอมเป็นที่นิยมนั่นเอง

3. นอกจากทางการจะควบคุมแล้ว ยังสนับสนุนให้กิจการนี้ขยายตัวออกไป เช่น ให้ความร่วมมือกับสมาคมประกันวินาศภัยในการสำรวจในแหล่งต่าง ๆ เพื่อพิจารณาปรับปรุงอัตราเบี้ยประกันให้เหมาะสม มีการจัดสัมมนาเผยแพร่การประกันภัยทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

ในด้านของผู้ประกอบการ ก็มีความห่วงใยในด้านการแข่งขันกันในตลาด เพราะในขณะนี้บางบริษัทๆ ที่รัฐบาลเข้ามามีส่วนถือหุ้นอยู่ การหาประกันจึงทำเป็นในลักษณะที่อ้างว่าบริษัทๆ มีรัฐบาลเป็นประกันในความมั่นคง และทรัพย์สินของรัฐบาลที่บริษัทๆ ต่าง ๆ เคยรับประกันอยู่ก็ถูกเรียกมาให้บริการกับบริษัทของรัฐ นอกจากนั้น การประกันภัยบางประเภทรัฐได้เข้ามาประกอบการเสียเอง ทั้งห้ามไม่ให้บริษัทเอกชนซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ต้องเลิกกิจการไปตัวอย่างเช่น การประกันอุบัติเหตุของแรงงาน เป็นต้น การค้าที่ไม่เสรีแบบนี้ ไม่เพียงแต่จะทอนกำลังใจของผู้ประกอบการทั่วไปเท่านั้น ยังทำให้มหาชนที่ยังไม่เข้าใจเรื่องประกันภัยไม่ไว้วางใจบริษัทๆ ของเอกชนอีกด้วย รัฐบาลเป็นเจ้าของประเทศควรอุ้มชูบริษัทของประชาชน แต่กลับมาเป็นคู่แข่งกับประชาชนเสียเอง จึงเป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง ที่จริงรัฐควรพิจารณาช่วยเหลือบริษัทประกันภัยของประชาชนให้เจริญเติบโต โดยเปิดโอกาสให้บริษัทเอกชนรับประกันภัยได้อย่างเสรีและแข่งขันกันอย่างเสรี อันเป็นทางที่จะเพิ่มรายได้มากขึ้น และอะไรที่เอกชนยังทำไม่ได้ก็หาทางช่วย เช่น จัดตั้งบริษัทรับประกันต่อโดยร่วมทุนกับบริษัทประกันภัย แล้วรัฐทำหน้าที่ช่วยรับผิดชอบในส่วนเกินที่บริษัทๆ เหล่านั้นไม่มีกำลังจะรับประกันได้ แทนที่บริษัทๆ นั้น จะต้องส่งไปประกันต่อยังต่างประเทศซึ่งสิ้นเปลืองเงินตราต่างประเทศโดยใช่เหตุ หรือใน

กรณีที่รัฐเข้ามาประกอบการ ประกันภัยเองนั้น ไม่ควรตัดสิทธิ์บริษัทประกันภัยในการประกอบการ ทางที่รัฐน่าจะยอมให้บริษัทฯ ดำเนินการต่อไปได้โดยให้ผู้เอาประกันเลือกว่าจะประกันกับใคร

ก่อนจะจบเรื่องนี้ ใคร่ถามท่านผู้อ่านว่า ความสุขในปัจจุบันนี้มีปัจจัยสำคัญอะไรบ้าง ขอตอบว่า คนที่มีความสุขก็คือ ผู้ที่ไม่มีห่วงใยในการเสี่ยงภัยและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ฉะนั้นทำอย่างไรเราจึงจะทำให้ตัวเองเป็นสุข และแนะนำให้คนอื่นเป็นสุขด้วยก็คือ การทำประกันวินาศภัย-ชีวิต อันเป็นมาตรการที่เหมาะสมที่สุด ลองนึกดูให้ดีว่าหลังจากเกิดการเสียหายจะเป็นทรัพย์สินหรือชีวิตของท่านก็ดี ญาติพี่น้องและเพื่อนของท่านที่มาร่วมโศกเศร้าเสียใจกับท่านไม่สามารถช่วยท่านให้พ้นตัวจากการเสียหายนั้นได้ แต่บริษัทฯ ที่เป็นผู้รับประกันวินาศภัยและชีวิตของท่าน จะมาหาท่านและมอบเงินประกัน ซึ่งทำให้ท่านไม่เพียงได้พ้นตัวเท่านั้น ยังเป็นเงินก้อนใหญ่พอให้ท่านตั้งตัวได้ด้วย นอกจากนี้ หากประเทศของท่านพัฒนา รุ่งเรืองดีขึ้น ท่านเองก็จะมีสุขยิ่งขึ้นไปอีก เรื่องนี้ การประกันวินาศภัย-ชีวิต มีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศตามที่ได้กล่าวไว้แล้วถึงบริษัทประกันภัยมีหลักสำคัญโดยนำเบี้ยประกันที่ได้มาเป็นก้อนใหญ่มาลงทุน เพื่อเพิ่มพูนเงินสำรองและหลักทรัพย์เพื่ออนาคต ในเมื่อบริษัทฯ หลายบริษัทร่วมกันจัดการลงทุน ก็ทำให้ประเทศพัฒนาได้รวดเร็วไปด้วย

สถานภาพและพัฒนาการของการประกันในประเทศไทย

กรมการประกันภัย (2546: 18 – 20) ได้กล่าวถึงสถานภาพและพัฒนาการของการประกันในประเทศไทย ดังนี้

ความสำคัญของการประกันภัยในระบบเศรษฐกิจ

เมื่อโลกมีระบบเศรษฐกิจที่เจริญมากขึ้น ทำให้การติดต่อค้าขายเพื่อทำธุรกิจ เชื่อมโยงระหว่างประเทศต่างๆ เป็นสิ่งจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่กิจการทุกกิจการโดยเฉพาะการประกอบธุรกิจขนาดเล็กและขนาดใหญ่ย่อมคำนึงถึงความปลอดภัย เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับธุรกิจเหล่านั้น จึงเกิดมีการประกันภัยขึ้นเพื่อกระจายความเสี่ยงภัยต่าง ๆ อีกทั้งยังก่อให้เกิดความมั่นใจแก่เจ้าของกิจการด้วย อาทิ การประกันภัยทางทะเลและขนส่ง การประกันสินค้าเพื่อการส่งออก เป็นต้น

ความเจริญรุ่งเรืองหรือความมีเสถียรภาพของประเทศนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นหลัก และการประกันภัยก็ถือว่าเป็นสถาบันหนึ่งที่ช่วยสร้างสรรค์

ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้เนื่องจากการประกันภัยก็คือ ส่วนที่จะเข้ามารับรองความเสียหาย และความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจนั่นเอง

สำหรับประเทศไทยเรานั้น การประกันภัยนับว่าได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของคนไทยเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ดังจะเห็นได้จากสถิติการเพิ่มขึ้นของการประกันภัย ไม่ว่าจะเป็นการประกันวินาศภัย หรือ การประกันชีวิตก็ตาม

ในส่วนของธุรกิจประกันวินาศภัยนั้น มีการขยายตัวสูงในระยะเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมา ซึ่งจะเห็นได้จากสถิติของกรมการประกันภัยว่า ในปี พ.ศ. 2531 - 2533 มีการขยายตัวของเบี้ยประกันวินาศภัยเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๆ เท่ากับร้อยละ 24 ร้อยละ 34.4 และร้อยละ 36 ตามลำดับ

ปัจจุบันการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) ก็เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลให้ธุรกิจประกันวินาศภัยขยายตัวเพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้ว่า ในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา (ระหว่างปี พ.ศ. 2533 - 2543) จำนวนเบี้ยประกันวินาศภัยขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 15.8 ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 11.7 และหากพิจารณาในช่วงระยะเวลา 5 ปีหลัง (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 - 2532) จำนวนเบี้ยประกันวินาศภัยมีอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 21.5 ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 15.4 เท่านั้น

ทางด้านธุรกิจประกันชีวิตนั้น ก็มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน เมื่อดูจากสถิติที่มีผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิต ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก 1.83 ล้านราย ในปี พ.ศ. 2528 เป็น 3.01 ล้านราย ในปี พ.ศ. 2532 ซึ่งเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 13 ต่อปี และถ้าเปรียบเทียบจำนวนผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิตต่อจำนวนประชากรของประเทศแล้วปรากฏว่าในปี พ.ศ. 2528 มีผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิต จำนวนร้อยละ 3.54 ของประชากรทั้งประเทศจำนวน 51.68 ล้านคน เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.4 ของประชากรทั้งประเทศ จำนวน 55.45 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2532

เมื่อพิจารณาถึงการเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติก็พบว่า การขยายตัวของเบี้ยประกันชีวิตขยายตัวสูงกว่ารายได้ประชาชาติ ดังจะเห็นได้ว่าในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2523 - 2532) อัตราการขยายตัวของเบี้ยประกันชีวิตโดยเฉลี่ยร้อยละ 19.97 ต่อปี ในขณะที่อัตราการขยายตัวของรายได้ประชาชาติโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 11.07 ต่อปี และหากพิจารณาในช่วงระยะเวลา 5 ปีหลัง (ปี พ.ศ. 2528 - 2532) อัตราการขยายตัวของเบี้ยประกันชีวิตโดยเฉลี่ยร้อยละ 23.23 ต่อปี ในขณะที่อัตราการขยายตัวของรายได้ประชาชาติ โดยเฉลี่ยร้อยละ 14.40 ต่อปี

สาเหตุที่ทำให้การประกันภัยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

การที่การประกันภัยได้ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น น่าจะมีสาเหตุ 2 ประการ ได้แก่

ประการแรก เกิดจากการที่ระบบเศรษฐกิจของโลกมีการพัฒนามากขึ้น การติดต่อเชื่อมโยงระหว่างประเทศคู่ค้าต่างๆมีกลไกที่สลับซับซ้อนยิ่งขึ้น และมูลค่าของสินค้าหรือของธุรกิจนั้น ๆ ก็มีจำนวนสูงมาก การป้องกันเพื่อความปลอดภัยในตัวสินค้าและการเอื้อประโยชน์ต่อคู่ค้าทั้ง 2 ฝ่าย จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพึ่งพาการประกันภัยเพื่อแบ่งเบาภาระความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นให้หมดไปหรือเบาบางลง เช่น การประกันสินค้าเพื่อการส่งออก การประกันพืชผล การประกันภัยต่อ เป็นต้น

ประการที่สอง เกิดจากลักษณะสังคมเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในอดีตสังคมไทยส่วนใหญ่เป็นแบบครอบครัวใหญ่ มีการพึ่งพาญาติพี่น้องและเมื่อแก่ชราก็มีคนเลี้ยงดู ทำให้ไม่เห็นความจำเป็นของการประกันชีวิต แต่ปัจจุบันสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป คนไทยเริ่มแยกเป็นครอบครัวเล็กมากขึ้น การพึ่งพาผู้อื่นเลี้ยงดูเมื่อชราทำได้ยากขึ้น นอกจากนั้นเรายังต้องเผชิญอยู่กับความไม่แน่นอน และความเสี่ยงภัยนานัปการ เป็นทั้งภัยที่มนุษย์เราก่อขึ้นเอง และภัยที่เกิดจากธรรมชาติ ประกอบกับความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ยังเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดวินาศภัยมากยิ่งขึ้น มนุษย์ในสังคมปัจจุบันจึงพยายามหามาตรการในการลดความเสี่ยงภัย หรือเตรียมตัวป้องกันภัยไว้ก่อนที่จะมาถึง เพื่อบรรเทาความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น และมาตรการที่ดีที่สุด คือ การประกันภัยนั่นเอง

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชนในการส่งเสริมกิจการประกันภัย

เป็นที่ประจักษ์กันดีว่า การประกันภัยมีความจำเป็นและมีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตของมนุษย์มาก ดังนั้น ภาครัฐบาลจึงให้การส่งเสริมธุรกิจประกันภัยทางภาคเอกชนเพื่อให้มีความเจริญและมั่นคงยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด การสนับสนุนส่งเสริมของรัฐบาลนั้น มีทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

1. การสนับสนุนส่งเสริมทางตรง

1.1 รัฐบาลได้มีการออกกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เช่น พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510 และพระราชบัญญัติการประกันชีวิต พ.ศ. 2510 เป็นต้น ซึ่งการที่รัฐบาลได้เข้าไปควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจประกันภัยของเอกชนนั้น มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 5 ประการ กล่าวคือ

1.1.1 ควบคุมดูแลฐานะการเงินของบริษัทประกันภัยให้มีความมั่นคง แข็งแรง สามารถที่จะรับภาระหนี้สินที่มีต่อบุคคลภายนอก โดยเฉพาะผู้เอาประกันภัยและผู้รับ ประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยได้โดยครบถ้วนสมบูรณ์

1.1.2 ควบคุมดูแลข้อสัญญาประกันภัยให้มีข้อชัดเจน อ่านง่าย เข้าใจง่าย ให้ทั้ง 2 ฝ่ายคือ ผู้เอาประกันภัย และผู้รับประกันภัยได้รับความเป็นธรรม

1.1.3 ควบคุมดูแลอัตราเบี้ยประกันภัย ให้สอดคล้องกับสภาพการเสี่ยงภัย คือ ให้ความเป็นธรรมและเหมาะสม ไม่สูงหรือต่ำเกินไป

1.1.4 ควบคุมดูแลให้ผู้เอาประกันภัย ได้รับการปฏิบัติตามสัญญา ประกันภัย รวมทั้งการให้บริการต่าง ๆ

1.1.5 ส่งเสริมธุรกิจประกันภัยให้มีการพัฒนา เพื่อให้สอดคล้องกับ นโยบายทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

1.2 รัฐบาลสนับสนุนส่งเสริมเป็นนโยบาย โดยให้ธุรกิจประกันชีวิตเข้ามาอยู่ ในมาตรการระดมเงินออมระยะยาว เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศตามแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. การสนับสนุนส่งเสริมทางอ้อม

2.1 ด้านภาษีเงินได้ ในกรณีของการทำประกันชีวิต รัฐบาลได้เล็งเห็นความ สำคัญดังกล่าว และเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนทำประกันชีวิตมากขึ้น จึงให้นำเบี้ยประกันชีวิตที่ จ่ายจริงของกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปีของผู้มีเงินได้ และคู่สมรสไป หักค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้ไม่เกินคนละ 10,000 บาท

2.2 ด้านภาษีการค้า เบี้ยประกันภัยต่อที่รับจากต่างประเทศจะได้รับการยกเว้น จากภาษีการค้า โดยมีวัตถุประสงค์จะเพิ่มอำนาจแข่งขันของตลาดภายในประเทศกับตลาด ประกันภัยต่อในต่างประเทศ ซึ่งย่อมเป็นผลโดยตรงให้มีการเพิ่มอำนาจการแข่งขันการส่งออก บริการประกันภัยกับต่างประเทศ

2.3 การให้ความคุ้มครองจากเจ้าหนี้ ได้มีการกำหนดไว้ในประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ ให้เงินผลประโยชน์ที่ผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันชีวิตที่ได้มีการระบุชื่อ ผู้รับประโยชน์ไว้แน่ชัด เมื่อได้รับมาจะได้รับการคุ้มครองจากเจ้าหนี้ของผู้เอาประกันชีวิต โดย เจ้าหนี้ นั้นจะมาเรียกร้องให้ชำระหนี้จากเงินก้อนนี้ไม่ได้ บทบัญญัตินี้ให้ความคุ้มครองและเป็น หลักประกันต่อผู้รับประโยชน์ตามเจตนาของผู้ตายซึ่งเป็นการจูงใจให้คนซื้อประกันชีวิตมากขึ้น ในขณะที่การออมทรัพย์โดยวิธีอื่น ๆ เช่น การฝากออมทรัพย์ในธนาคาร เงินเหล่านั้นต้องนำเข้า

กองมรดกของผู้ตายจะนำไปชำระหนี้ก่อน เหลือเท่าใดจึงจะตกเป็นของทายาท ซึ่งอาจจะไม่มีเงินเหลือเลยก็ได้

แนวทางการพัฒนากิจการประกันภัย

เพื่อให้การประกอบธุรกิจการประกันภัยมีการขยายตัวอย่างกว้างขวาง สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไป อันจะส่งผลให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมากขึ้น ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน เพื่อส่งเสริมการประกันภัยในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ภาคเอกชน

1.1 ต้องพัฒนาให้เกิดความเชื่อถือ โดยเน้นให้ประชาชนทราบว่า การประกันภัยมีประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติหลายประการ เช่น การได้รับความคุ้มครองเพื่อลดภาระของผู้เอาประกัน ช่วยในการลดภาษีเงินได้และภาษีการค้า ช่วยในด้านการออมทรัพย์ ทำให้ครอบครัวมีฐานะมั่นคงเป็นปึกแผ่น ช่วยลดภาระของสังคม เช่น การทำประกันชีวิต ในกรณีที่หัวหน้าครอบครัวเสียชีวิตลง เงินที่ได้จากการประกันชีวิตจะช่วยให้สมาชิกในครอบครัวสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ และไม่ตกเป็นภาระของสังคม ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อันเป็นการยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น

1.2 ส่งเสริมให้บริษัทประกันภัยประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีฐานะการเงินมั่นคง สามารถจ่ายค่าสินไหมได้อย่างเป็นธรรม และรวดเร็ว ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมีศรัทธาและมีความมั่นใจในการประกันภัยยิ่งขึ้น

1.3 เนื่องจากสังคมโลกมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ทำให้การแข่งขันในระบบประกันมีความรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะจากกิจการภายนอกประเทศ ดังนั้น สถาบันที่เกี่ยวข้องกับการประกัน จึงจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่จะเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการปรับปรุงประสิทธิภาพให้ทัดเทียมกับมาตรฐานสากล

2. ภาครัฐบาล

เนื่องจากรัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาการทางด้านการประกันภัยในประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถรองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะด้านการค้าและการบริการ ภาครัฐบาลจึงได้ก้าวเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการส่งเสริมกิจการประกันภัยบางประเภท ที่นอกเหนือไปจากขีดความสามารถของทางภาคเอกชนที่จะให้ความคุ้มครองแก่ผู้เอาประกันได้ เช่น การประกันภัยพืชผลที่มีขึ้นเพื่อคุ้มครองความเสียหายจากภัยธรรมชาติ และจูงใจให้สถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องปล่อยสินเชื่อเกษตรกรในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

ต่อมาเมื่อประเทศเราได้มีการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับทางภาคเกษตรกรรมต้องประสบกับความไม่แน่นอนของผลผลิต อันเนื่องมาจาก ฤดูกาลและราคา จึงเป็นสาเหตุให้ชาวนาต้องอพยพเข้าสู่ตัวเมืองมากขึ้น แรงงานจากชนบทที่ได้ หลั่งไหลเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมเรื่อยมา ทำให้เกิดปัญหาที่สำคัญคือ ปัญหาเรื่องคุณภาพแรงงานต่ำ ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวรัฐบาลจึงจัดให้มีการประกันสังคมขึ้นมา เพื่อเป็นหลักประกันในการ ดำรงชีวิตให้ผู้มีแรงงานมีกำลังใจที่จะทำงาน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น

นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์ในปัจจุบันนี้ ก็พบว่า ธุรกิจการส่งออกได้มี บทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพราะถือเป็นแหล่งที่มาที่สำคัญของเงินตรา ต่างประเทศที่ช่วยลดปัญหาการขาดดุลการชำระเงิน รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ จึงสนับสนุนการ ส่งออกของประเทศ ซึ่งทำให้เกิดภาวะการแข่งขันในตลาดการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น ตามลำดับ สำหรับประเทศไทย รัฐบาลได้มองเห็นถึงความสำคัญดังกล่าวเช่นกัน จึงได้ดำริและสนับสนุนจะ ให้มีการจัดตั้งสถาบันเกี่ยวกับการประกันสินเชื่อเพื่อการส่งออกขึ้นมาในอนาคต เพื่อช่วย รับประกันความเสี่ยงจากการที่ไม่ได้รับชำระค่าสินค้าแก่ผู้ส่งออกอันเนื่องมาจากสาเหตุทางการค้า หรือสาเหตุทางการเมือง และยังช่วยค้ำประกันและกู้ยืมเงินของผู้ส่งออกแก่ธนาคารพาณิชย์ ทั้งใน ช่วงก่อนและหลังสินค้าลงเรือ รวมทั้งการให้บริการค้ำประกันแก่ธนาคารพาณิชย์ในการให้สินเชื่อ แก่ผู้ซื้อในต่างประเทศเพื่อซื้อสินค้าในประเทศ ตลอดจนการให้บริการออกหนังสือรับรองการ ประมูลและการปฏิบัติงานก่อสร้างในต่างประเทศ เป็นต้น

นอกเหนือไปจากการที่รัฐบาลได้ส่งเสริมให้กิจการประกันภัยได้พัฒนาไปในทาง รูปธรรมดังที่ได้กล่าวมาแล้ว รัฐบาลยังมีความมุ่งมั่นที่จะเพิ่มมาตรการและนโยบายที่สำคัญในการ ส่งเสริมให้ธุรกิจประกันภัยของประเทศมีความเจริญก้าวหน้า บนพื้นฐานของความมั่นคงให้เป็นที่ ยอมรับและเชื่อถือของประชาชนทั่วไป รวมทั้งการศึกษาหาแนวทางในการเพิ่มสิทธิประโยชน์ ให้แก่ประชาชนผู้เอาประกันมากยิ่งขึ้น เพื่อจูงใจให้เกิดการระดมเงินออมระยะยาว อันจะเป็น ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนร่วมมือกับภาคเอกชนใน การพัฒนาให้ระบบการประกันภัยในประเทศมีความแข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพ ทัดเทียมกับของ นานาประเทศต่อไป

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันภัยพืชและปศุสัตว์

เนื่องจากระบบการผลิตทางการเกษตรของไทยส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพาธรรมชาติซึ่งมี ความแปรปรวนอยู่โดยตลอด และกลายเป็นปัญหาที่ทำความเดือดร้อนต่อเกษตรกรโดยตรง ดังจะเห็น

ได้จากการที่รัฐบาลต้องจัดสรรเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติจำนวนมากในแต่ละปี แต่บางครั้งก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติได้ทั่วถึง วิธีการหนึ่งที่จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ได้ก็คือ การนำเอาหลักประกันภัยมาใช้ในการช่วยเหลือเกษตรกร เรียกว่า “การประกันภัยพืชผล” (crop insurance) ซึ่งแพร่หลายมากในนานาประเทศมานานกว่า ครึ่งศตวรรษแล้ว รัฐบาลของประเทศพัฒนาแล้วต่างถือเป็นเรื่องสำคัญในการส่งเสริมการเกษตรของชาติ (สนิท วรรณญา, 2526: 8)

ความหมายของการประกันภัยพืชผล

การประกันภัยพืชผล หมายถึงการที่เกษตรกรสะสมเงินหรือผลผลิตเข้าด้วยกันเป็นกองทุน เมื่อเกิดความเสียหายจากภัยธรรมชาติขึ้นในเขตใดก็จะเจียดจ่ายเงินหรือผลผลิตจากกองทุนไปช่วยเหลือผู้เคราะห์ร้าย ซึ่งในหลักการจะเป็นการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างเกษตรกรด้วยกันเอง

อาทิจ ตั้งถึยานนท์ (2546: 5) ได้ให้ความหมายของการประกันภัยพืชผลว่าเป็นระบบร่วมกันของเกษตรกร เพื่อจะลดความไม่แน่นอนต่อการสูญเสียทางเศรษฐกิจ เพราะการเก็บเกี่ยวพืชผล ไม่ประสบผลดี ทั้งนี้เกษตรกรผู้ร่วมโครงการจะจ่ายเบี้ยประกันภัย เข้าสู่กองทุนเพื่อเตรียมไว้จ่าย ให้กับสมาชิกในรายที่ได้รับความเสียหายหรือหากการเก็บเกี่ยวปีใดได้รับผลดีมากกว่าก็จะสะสมกองทุนดังกล่าวไปจ่ายในปีที่ผลการเก็บเกี่ยวไม่ประสบผลดี

วัตถุประสงค์ของการประกันภัยพืชผลและปศุสัตว์

1. เพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุนของเกษตรกรลง เพราะอย่างน้อยไม่ต้องอยู่ในสภาพเป็นหนี้สินหรือหมดตัว
2. เพื่อให้เกษตรกรมีหลักฐานคำประกันในการกู้เงินจากสถาบันการเงิน โดยกรมธรรม์ประกันภัยพืชผลและปศุสัตว์
3. เพื่อลดภาระของรัฐบาลที่จะต้องทุ่มเงินก้อนใหญ่เข้าช่วยเหลือภายหลังเกิดภัยพิบัติ
4. เพื่อให้เกษตรกรกล้าลงทุน นำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยเพิ่มผลผลิต
5. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรได้เรียนรู้ถึงการช่วยเหลือตนเอง และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะเงินชดเชยค่าเสียหายมาจากเงินเบี้ยประกันภัยของเกษตรกร

หลักการขั้นพื้นฐานของการประกันภัยพืชผลและปศุสัตว์ สำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา (APRACA., 2546: 10)

1. วงเงินคุ้มครองการประกันภัยควรจะถูกกำหนดด้วยผลผลิตพืชในระดับหนึ่ง
2. ในระยะแรก ๆ ควรจะทดลองทำกับพืชหลัก 2-3 ชนิดก่อน

3. ควรทำในพื้นที่ขนาดเล็ก ๆ ก่อนแล้วจึงค่อยขยายเมื่อได้ทดลองทำแล้วได้ผล
 4. การประกันภัยควรรวมภัยจากธรรมชาติทั้งหมดด้วย
 5. การประกันภัยอาจทำในรูปการบังคับหรือสมัครใจ สำหรับในประเทศกำลังพัฒนาโดยทั่วไปควรทำในรูปแบบการบังคับ
 6. วงเงินคุ้มครองควรคิดเป็นร้อยละ 50-70 ของรายได้เฉลี่ยของพืชผลและปศุสัตว์ โดยมีการกำหนดราคาต่ำสุด
 7. ในระยะแรก ๆ รัฐบาลจะต้องยื่นมือเข้าช่วยสนับสนุนในเรื่องต้นทุนของการบริหารและการดำเนินการ โดยให้เกษตรกรมีส่วนช่วยตัวเองบ้างเพียงบางส่วน
 8. วงเงินคุ้มครองและอัตราเบี้ยประกันภัยควรจะกำหนดขึ้นภายในพื้นที่หนึ่ง ๆ ซึ่งมีสภาพคล้ายคลึงกัน
 9. สร้างแรงจูงใจกับเกษตรกรตามโอกาสอันควร มีการบันทึกข้อมูลสถิติการปลูกพืชแต่ละชนิดอย่างถูกต้อง
 10. รักษาระดับต้นทุนของการดำเนินการให้ต่ำที่สุด โดยพยายามให้นายงานท้องถิ่นของรัฐบาลมีบทบาทต่อการดำเนินการประกันภัยพืชผลและปศุสัตว์ด้วย
 11. การบริหารงานประกันภัยพืชผลและปศุสัตว์ ควรที่จะมอบหมายให้หน่วยงานราชการรับผิดชอบหรือสถาบันของรัฐบาล ซึ่งควบคุมโดยรัฐบาลพร้อมด้วยความร่วมมือจากหน่วยงานรัฐบาลหรือท้องถิ่นและความร่วมมือของสหกรณ์หรือองค์กรต่าง ๆ
 12. การสร้างทุนหรืองบประมาณสำรองของการดำเนินงานอย่างเพียงพอ
- ประเทศที่มีการดำเนินการประกันภัยพืชผลและปศุสัตว์นั้น แทบทุกประเทศรัฐบาลจะเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุน ในทางตรงหรือทางอ้อมดังกล่าวมาแล้วข้างต้น เนื่องจากการประกันภัยทางการเกษตรนั้นยากที่จะดำเนินการในเชิงธุรกิจได้ เพราะค่าใช้จ่ายในการบริหารงานสูง และแต่ละประเทศจะมีรูปแบบของการดำเนินงานเป็นลักษณะของตัวเอง ทำให้การประกันภัยพืชผลและปศุสัตว์มีขีดจำกัดในการลดความเสี่ยงภัย โดยการทำประกันภัยต่อกับเอกชนหรือสถาบันประกันภัยต่างประเทศ ซึ่งต่างจากการประกันภัยแบบอื่น ๆ เนื่องจากไม่ได้มาตรฐานสากลในการพิจารณา
- โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานในประเทศกำลังพัฒนานั้น ความสามารถในการจ่ายเบี้ยประกันภัยของเกษตรกรจะอยู่ในระดับต่ำ อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย (small farmers) ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจะสูงมากเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ซึ่งส่วนมากจะเป็นเกษตรกรรายใหญ่มีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรเป็นแปลงใหญ่ และยังมีระบบหรือสวัสดิการทางด้านปัจจัยการผลิตและการประกันราคาเป็นฐานสนับสนุนอยู่ ดังนั้นการดำเนินงานประกันภัยพืชผลและปศุสัตว์ในประเทศที่กำลังพัฒนา จึงจำเป็น

อย่างยิ่งที่รัฐบาลจะต้องเข้ามาเป็นแกนนำและให้ความสนับสนุนหากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงในการพัฒนาการเกษตร ซึ่งในประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศได้เริ่มใช้แนวความคิดนี้ผลักดันให้มีการปฏิบัติโดยการศึกษาคล่องเป็นเวลานานจนได้ระบบการดำเนินงานที่เหมาะสมแล้วจึงขยายการดำเนินงานออกไปทั่วประเทศ

ประโยชน์ของการประกันภัยพืชผลและปศุสัตว์

เนื่องจากการประกันภัยพืชผลและปศุสัตว์ เป็นวิธีการที่สามารถนำมาใช้เพื่อบรรเทาความเสียหายอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ โดยการจ่ายเป็นเงินชดเชยค่าเสียหายให้แก่เกษตรกร Ray, P. K. (1985: 15) และ Yamauchi, Toyojit (1980: 23) ได้ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้มาจากการประกันภัยพืชผลและปศุสัตว์ ดังนี้คือ

1. การประกันภัยพืชผลและปศุสัตว์ นอกจากจะสามารถปกป้องเกษตรกรจากการสูญเสียเนื่องจากประสบภัย เพราะได้รับเงินชดเชยค่าเสียหายแล้ว ยังส่งผลไปถึงการลดปัญหาการว่างงาน และการทำงานไม่เต็มที่ของเกษตรกร ซึ่งเป็นการช่วยลดการอพยพของครอบครัวเกษตรกรจากชนบทเข้าสู่เมือง
2. การประกันพืชผลและปศุสัตว์ มีส่วนช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพทางการผลิต เพราะในโครงการประกันภัยจะต้องมีมาตรการเสริมที่มีส่วนช่วยป้องกันความเสียหายจากภัยธรรมชาติ
3. การประกันภัยพืชผลและปศุสัตว์ให้ความสำคัญต่อหลักการช่วยเหลือตนเอง และให้มีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างกลุ่มเกษตรกร ซึ่งจะเป็นการช่วยสนับสนุนให้เกษตรกรเห็นความสำคัญในหลักการนี้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ต่อไป
4. การประกันภัยพืชผลและปศุสัตว์ เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาระบบการช่วยเหลือและร่วมมือกันโดยวิธีการรวมกลุ่ม การเรียไร แจกจ่าย และเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารทางสถิติ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการปกครองและการรวมกลุ่มอันจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาระบบการปกครองทั่วไปของประเทศ

โครงการจัดตั้ง บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด (โดยสหกรณ์ทุกประเภท ร่วมกับ ธ.ก.ส.)

สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2547: 7 – 13) ได้กล่าวถึงโครงการจัดตั้ง บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด ไว้ดังนี้

1. หลักการ

จัดตั้งบริษัทแจ่มจรัสประกันภัย จำกัด โดยสหกรณ์ทุกประเภททั่วราชอาณาจักร และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร่วมกันเป็นผู้ถือหุ้นให้ ธ.ก.ส. เป็นผู้นำในการจัดตั้งและการจัดการบริษัท

2. เหตุผล

2.1 ทรัพย์สินบางประเภท เช่น อาคารสิ่งปลูกสร้างพร้อมเครื่องตกแต่งและอุปกรณ์ เครื่องจักรและอุปกรณ์ และยานพาหนะของสหกรณ์ทุกประเภท และของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศ รวมกันมีมูลค่า 12,171.16 ล้านบาท จำเป็นต้องมีการประกันภัย เช่น ประกันภัยอาคารและสิ่งปลูกสร้างพร้อมเครื่องตกแต่งและอุปกรณ์ และประกันภัยยานพาหนะ เป็นต้น ปีหนึ่ง ๆ คิดเป็นเงินจำนวนมาก คิดเพียงร้อยละ 1.00 หรือ 0.50 ของมูลค่าทรัพย์สินรวมกัน 12,171.16 ล้านบาทนั้น ก็เป็นเงินปีละ 122.00 ล้านบาท หรือ 61.00 ล้านบาทตามลำดับ

ค่าประกันภัยดังกล่าวข้างต้น สหกรณ์และ ธ.ก.ส. เป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายก็จริง แต่ต้องคิดจากค่าบริการที่สหกรณ์ และ ธ.ก.ส. เรียกเก็บจากสมาชิกและลูกค้าผู้ใช้บริการ ซึ่งส่วนมากก็เป็นเกษตรกรผู้ผลิตขนาดเล็ก และผู้บริโภคขนาดเล็ก ซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร

2.2 เกษตรกรลูกค้าของสหกรณ์ และลูกค้าของ ธ.ก.ส. เป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรขนาดเล็ก ปลูกพืชเศรษฐกิจ หรือเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ เสี่ยงภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง โรคพืช โรคสัตว์ เป็นต้น และภัยเศรษฐกิจอีกด้วย แต่ยังไม่มียุติประกันภัย ให้บริการประกันพืชและสัตว์เศรษฐกิจเหล่านั้น ในอัตราที่เหมาะสมที่เกษตรกรแต่ละคนหรือรวมกันเป็นหมู่คณะสามารถจ่ายเบี้ยประกันได้

2.3 เมื่อปี 2545 มีสหกรณ์ทุกประเภททั่วประเทศ จำนวน 6,406 สหกรณ์ ในจำนวนนั้นมีสหกรณ์ภาคเกษตรร้อยละ 63.58 เป็นสหกรณ์นอกภาคเกษตรร้อยละ 36.42

สมาชิกสหกรณ์ทั้งหมดมีจำนวน 8,125,073 คนหรือครัวเรือน (หรือประมาณร้อยละ 52.00 ของจำนวนครัวเรือนทั่วประเทศ) ในจำนวนนี้เป็นสมาชิกสหกรณ์ภาคเกษตร ร้อยละ 61.80 เป็นสหกรณ์นอกภาคเกษตรร้อยละ 38.20

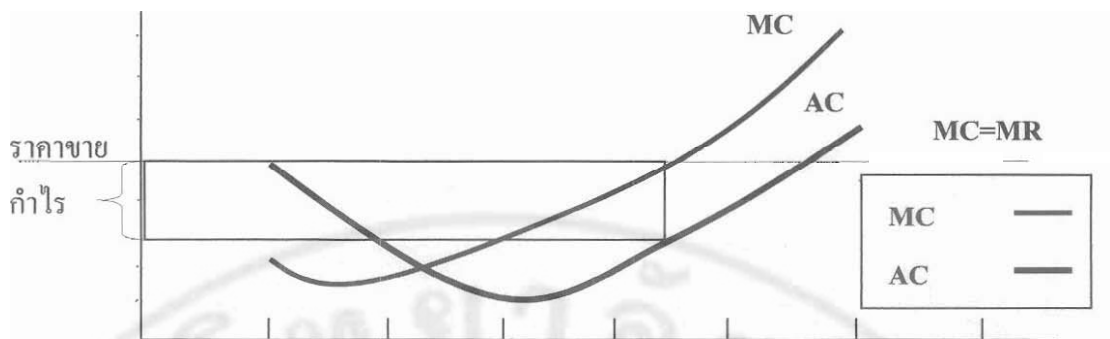
สมาชิกสหกรณ์ภาคเกษตรประมาณ 5.02 ล้านครัวเรือน มีมูลค่าทรัพย์สินดำเนินงาน (working capital) เฉลี่ยทั่วประเทศ คนละ 35,064 บาท รวมกันทั้งหมดมีมูลค่า 176,021 ล้านบาท ทรัพย์สินดังกล่าวนี้หลายอย่างมีมูลค่าควรแก่การประกันรายสมาชิกหรือรวมสมาชิกหลายคน เช่น สัตว์เลี้ยงทำพันธุ์ ซึ่งสมาชิกรวมกันมีมูลค่าสูง เป็นต้น

2.4 ปัจจุบันได้จัดตั้งสถาบันตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรบางอย่างล่วงหน้าแล้ว สหกรณ์ภาคเกษตร และ ธ.ก.ส. เป็นผู้ให้บริการสินเชื่อการเกษตรแก่เกษตรกร ผู้ผลิตสินค้าบางอย่างที่จะซื้อขายล่วงหน้าดังกล่าวนี้ แต่ยังไม่มียุติประกันภัยให้บริการประกันภัยแก่เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าบางอย่างดังกล่าวนี้

ด้วยเหตุผลโดยย่อดังกล่าวมาข้างต้น สหกรณ์ทุกประเภทร่วมกับ ธ.ก.ส. จึงควรพิจารณาจัดตั้งบริษัทแจ่มจรัสประกันภัย จำกัด ขึ้นเพื่อให้บริการประกันภัยแก่สหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ และแก่ ธ.ก.ส. และพนักงานงานของ ธ.ก.ส. ประมาณร้อยละ 75.00 ของธุรกิจ และจะให้บริการแก่บุคคลธรรมดา และหรือนิติบุคคลที่ทำธุรกิจเกษตรนอกสหกรณ์และนอก ธ.ก.ส. ประมาณร้อยละ 25.00

ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ เกี่ยวกับผู้ประกอบการประกันภัย

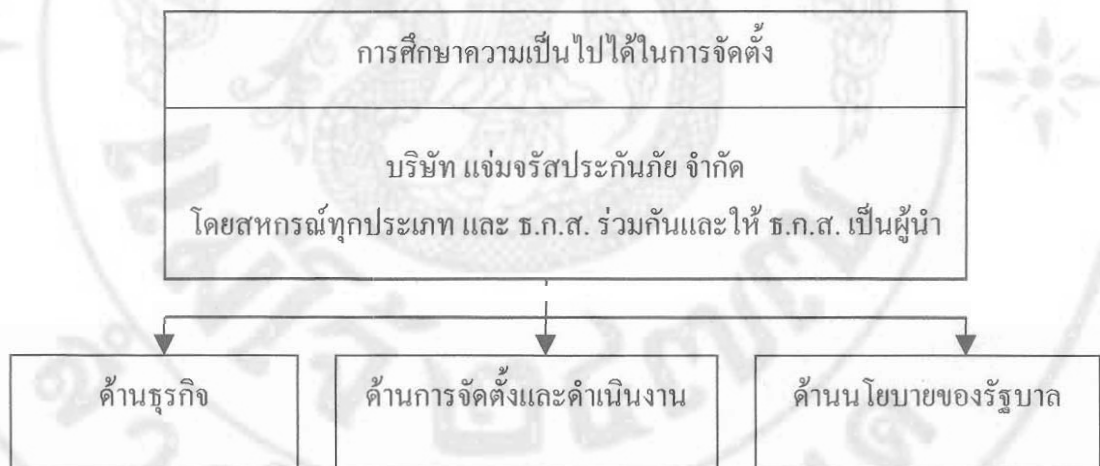
บริษัทประกันภัย หากพิจารณาทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ก็ต้องถือว่าเป็น “ผู้ประกอบการ” (firm) ประเภทหนึ่งในระบบเศรษฐกิจการตลาดแบบทุนนิยม วัตถุประสงค์หลักก็คือ แสวงหากำไรสูงสุด ในฐานะเป็นผู้ประกอบการ รายได้จากบริการให้การประกันภัย ต้องจ่ายเป็นค่าตอบแทนปัจจัยการผลิต ทางเศรษฐศาสตร์ คือ ค่าตอบแทนที่ดินที่บริษัทนำมาใช้ในธุรกิจเรียกว่า “ค่าเช่า” (rents) ค่าตอบแทนแรงงานบุคลากรที่บริษัทจ้างมาทำงานให้บริษัท เรียกว่า “ค่าจ้าง” (wage) ค่าตอบแทนทุน (เงินทุน) ที่นำมาใช้ในธุรกิจของบริษัทเรียกว่า “ดอกเบี้ย” (interest) เมื่อหักรายได้เป็นค่าใช้จ่ายทั้ง 3 ที่กล่าวมาแล้ว เหลือเท่าใด ก็คือ เป็นค่าตอบแทนการจัดการโดยบริษัทเรียกว่า “กำไร” (profit) ดังนั้นในการจัดตั้ง บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย ก็จะต้องศึกษาหาความเป็นไปได้ของการผลิตบริการให้การประกันภัย เช่น กรณีบริษัท แจ่มจรัส ประกันภัย มีวัตถุประสงค์ให้บริการประกันภัย ที่เรียกว่า วินาศภัย คือ ประกันไฟอาคาร สถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์; ประกันภัยรถยนต์ หรือยานพาหนะอื่น ; ประกันภัยพืชเศรษฐกิจ หรือประกันภัยสัตว์เศรษฐกิจ; เป็นต้น โดยระบุเหตุก่อความเสียหายโดยชัดแจ้ง กำหนดเบี้ยประกันภัยค่าสูงแตกต่างกันไป ตามประเภททรัพย์สินหรือทรัพย์สิน และหรือโดยแบ่งแยกเป็นเขตท้องที่ที่ปลูกพืชหรือ เลี้ยงสัตว์ที่เอาประกัน ซึ่งมีการเสี่ยงภัยมากน้อยต่างกันไปตามสภาพธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างเสริมขึ้น เช่น มีการชลประทานแก่ที่ดินเกษตรในแต่ละท้องที่ เป็นต้น ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์การประกันภัย ขึ้นอยู่กับความรอบรู้ว่า (1) มีความเสี่ยงภัย (2) มีความเป็นไปได้ที่จะหลีกเลี่ยงหรือลดความเสี่ยงโดยการกระจายความเสี่ยงไปในหมู่ผู้เอาประกันภัย และ (3) มีจำนวนผู้เอาประกันภัยชนิดนั้น ๆ จำนวนมากพอจะเป็นไปได้ในทางเศรษฐกิจที่จะรับประกันความเสี่ยงชนิดนั้น ๆ ถึงจุดที่มีค่ารับประกันเฉลี่ย (average costs) เริ่มลดลง และค่ารับประกันเพิ่มต่อหน่วย (marginal costs) ลดลงภายใต้เส้นระดับราคารับประกัน ซึ่งเป็นระดับที่ค่าใช้จ่ายประกันต่อหน่วย (MC) จะเท่ากับค่าของรายได้เพิ่มต่อหน่วย (MR) คือ จุดที่ $MC = MR$ ดังแสดงตามภาพ 8

ภาพ 8 แสดงเส้น MC และ MR

รูปแสดง cost function ของบริการรับประกันภัยของบริษัท แจ่มจรัส ประกันภัย จำกัด การปลูกข้าวของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยรับประกันเป็นกลุ่มผ่านสหกรณ์การเกษตรที่เกษตรกรเป็นสมาชิก โดยให้เกษตรกรนำข้าวเปลือกมามอบให้สหกรณ์นั้น ๆ เป็นตัวแทนจำหน่ายให้

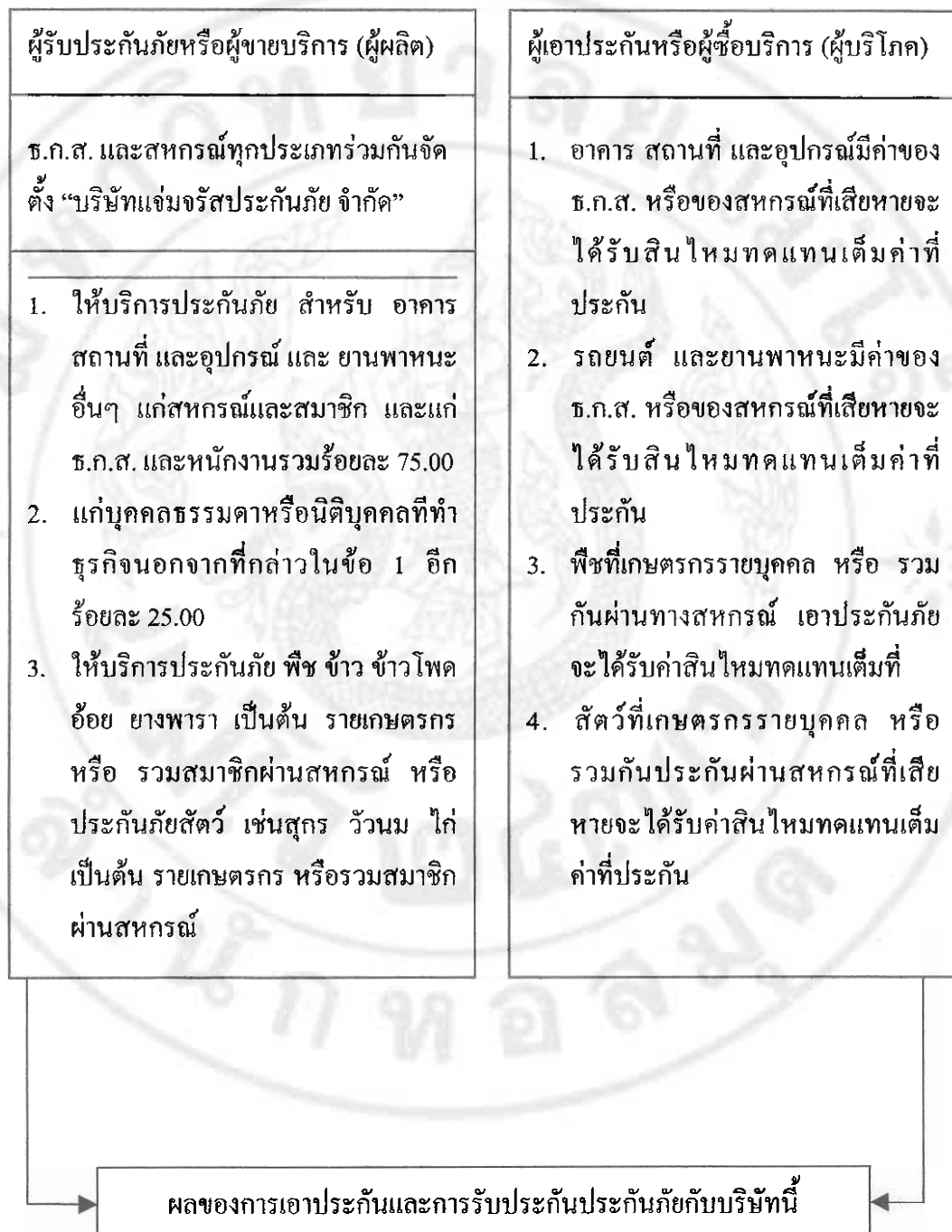
ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด โดยสหกรณ์ทุกประเภทร่วมกับ ธ.ก.ส. และให้ ธ.ก.ส.เป็นผู้นำในการบริหารจัดการ มีแผนผังดังต่อไปนี้

ภาพ 9 ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยปัญหาพิเศษเรื่องนี้มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพ 10 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัญหาพิเศษเรื่องนี้จะใช้วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากที่เป็นข้อเท็จจริงเฉพาะกรณี ธ.ก.ส. เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการร่วมกับสหกรณ์ทุกประเภทจัดตั้ง และเป็นผู้ดำเนินการบริหาร บริษัทแจ่มจรัสประกันภัย จำกัด: กรณีศึกษาค่าใช้จ่ายประกันภัยของ ธ.ก.ส. ระหว่างปี พ.ศ. 2545 - 2547 (3 ปี) เพื่อหาข้อสรุปที่ประยุกต์ใช้เฉพาะกรณีและอาจประยุกต์ใช้เป็นการทั่วไปได้ (inductive of research)

สถานที่ดำเนินการวิจัย

ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ กรุงเทพฯ และสำนักงาน ธ.ก.ส. สาขาประจำจังหวัด รวม 74 สาขา

ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

จะใช้ประชากรแบบเจาะจงโดยเลือกคุณสมบัติไว้ล่วงหน้า (pre - qualified samples)

1. สำนักงานใหญ่ ธ.ก.ส. จะใช้แบบสอบถามเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า รวม 36 คน
2. สำนักงานสาขา ธ.ก.ส. ประจำจังหวัด จะใช้แบบสอบถามเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ ธ.ก.ส. ประจำจังหวัดทั่วประเทศ รวม 74 จังหวัด

เหตุผลที่ใช้ตัวอย่างที่เลือกคุณสมบัติไว้ล่วงหน้าเช่นนี้ (pre - qualified samples) เพราะต้องการความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งระดับที่เกี่ยวข้องกับนโยบายในการตัดสินใจว่า ธ.ก.ส. ควรจะร่วมกับสหกรณ์ทุกประเภท จัดตั้งและเป็นผู้ดำเนินการบริหารบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด เพียงใดหรือไม่ ด้วยมองเห็นประโยชน์อะไรที่จะเกิดแก่ ธ.ก.ส. และสหกรณ์ที่ร่วมจัดตั้งบริษัท

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีทั้งคำถามปลายเปิด (open ended question) และคำถามปลายปิด (close ended question) โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล จำนวนทรัพย์สินและประเภทของการประกันภัยที่เอาประกันของ ร.ก.ส.

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการเรียกร้องชดเชยค่าสินไหมทดแทน เมื่อกรณีเกิดความเสียหายขึ้น รวมทั้งการให้บริการของบริษัทประกันภัยที่ธนาคารใช้บริการอยู่

ส่วนที่ 3 รวบรวม ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการจัดตั้งบริษัทประกันภัยทางการเกษตร โดยขบวนการสหกรณ์ ร่วมกับ ร.ก.ส. บริหารจัดการเอง

การทดสอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่สร้างขึ้น จะนำไปตรวจสอบความ ตรงเนื้อหา (content validity) เพื่อหาความสอดคล้องของเนื้อหาของแบบสอบถามที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจะนำแบบสอบถามไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และนำมาแก้ไขปรับปรุง ข้อบกพร่อง

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้จะใช้ข้อมูลจากแหล่งที่มาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) จะรวบรวมจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเอกสารราชการและเอกสารของ ร.ก.ส.
2. ข้อมูลจากการสังเกตและประสบการณ์ส่วนบุคคลของผู้ศึกษาหรือซึ่งทำงานใน ร.ก.ส. ในตำแหน่งต่าง ๆ มา 28 ปี
3. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) จะรวบรวมจากประชากร โดยขั้นตอน ดังต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. แจกหนังสือถึง ผู้อำนวยการส่วนงานและสำนักงาน ช.ก.ศ. จังหวัดจำนวน 74 จังหวัด เพื่อสอบถามความคิดเห็น และข้อมูลทั้ง 3 ส่วนตามหัวข้อเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences, SPSS) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ

1. ร้อยละ (percentage) เพื่อแจกแจงความถี่ ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล จำนวนทรัพย์สินและประเภทของการประกันภัยที่เอาประกันของ ช.ก.ศ. การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการจัดตั้งบริษัทประกันภัยทางการเกษตร ที่ ช.ก.ศ. จะร่วมกับสหกรณ์ทุกประเภทร่วมกันกันถือหุ้นจัดตั้ง และ ช.ก.ศ. จะเป็นผู้นำในการบริหารจัดการ

2. ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางและการกระจายของข้อมูล

3. ผลการศึกษา นำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อความเป็นไปได้ 3 ด้าน ในการจัดตั้ง บริษัท แจ่มจรัส ประกันภัย จำกัด ระหว่างธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกับสหกรณ์ทุกประเภท ได้แก่ ด้านธุรกิจ ด้านการจัดตั้งและดำเนินการ และด้านนโยบายของรัฐบาล มีคำถามทั้งหมด 14 ข้อ

การวัดระดับความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการดำเนินงานของ “บริษัท แจ่มจรัส ประกันภัย จำกัด” ในแบบสอบถามข้อ 10 – 23 ได้กำหนดสเกลการวัดความเห็นตามแนวคิดของ Likert Scale โดยแบ่งการให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ คือ

1. เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนนข้อย่อยละ 5 คะแนน
2. เห็นด้วยมาก	ให้คะแนนข้อย่อยละ 4 คะแนน
3. เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนนข้อย่อยละ 3 คะแนน
4. เห็นด้วยน้อย	ให้คะแนนข้อย่อยละ 2 คะแนน

ดังนี้

5. เห็นด้วยน้อยมาก ให้คะแนนข้อย่อยละ 1 คะแนน
หลังจากนั้นจึงนำมากำหนดเป็นช่วงคะแนน เพื่อเป็นเกณฑ์ความพึงพอใจในระดับต่าง ๆ

1. คะแนนความพอใจระหว่าง 1.00 - 1.80 คะแนน เท่ากับ เห็นด้วยน้อยมาก
 2. คะแนนความพอใจระหว่าง 1.81 - 2.60 คะแนน เท่ากับ เห็นด้วยน้อย
 3. คะแนนความพอใจระหว่าง 2.61 - 3.40 คะแนน เท่ากับ เห็นด้วยปานกลาง
 4. คะแนนความพอใจระหว่าง 3.41 - 4.20 คะแนน เท่ากับ เห็นด้วยมาก
 5. คะแนนความพอใจระหว่าง 4.21 - 5.00 คะแนน เท่ากับ เห็นด้วยมากที่สุด
- โดยใช้สูตร Weight Mean Score (WMS) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \frac{5f_1 + 4f_2 + 3f_3 + 2f_4 + 1f_5}{\text{TNR}}$$

อันตรภาคชั้น

$$\text{คะแนนสูงสุด} \quad \frac{5-1}{5} = \frac{4}{5} = .80$$

ดังนั้นคะแนนแต่ละช่วงจะเป็น = .80

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

จากการศึกษาข้อมูลและความรู้ที่ได้รับซึ่งรวบรวมและนำเสนอไว้แล้วในบทต่าง ๆ ข้างต้นรวม 3 บท ที่เป็นกรอบพื้นฐานและแนวทางสำหรับเสนอผลการศึกษาเรื่อง “การศึกษาความเป็นไปได้ในการร่วมจัดตั้ง บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด ระหว่างธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกับสหกรณ์ทุกประเภท: กรณีศึกษาค่าใช้จ่ายประกันภัยของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ระหว่างปี 2545 – 2547”

ในบทที่ 4 นี้ จะได้นำเสนอผลการศึกษาแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 อำนาจตามกฎหมาย ที่ ธ.ก.ส. และ สหกรณ์ทุกประเภทจะร่วมกันจัดตั้ง บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด ได้

1. ธ.ก.ส. และสหกรณ์ทุกประเภทมีอำนาจตามกฎหมายที่จะร่วมกันจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด ได้ (ดูบทที่ 2)

ผลการตรวจสอบเอกสารด้านกฎหมายเกี่ยวกับ ธ.ก.ส. และสหกรณ์พบว่า ธ.ก.ส. เป็นนิติบุคคลตาม พ.ร.บ. ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม ธ.ก.ส. มีอำนาจจัดตั้งบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเกษตรกรรม หรือธุรกิจที่เป็นประโยชน์โดยตรงแก่กิจการของธนาคาร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (มาตรา 9 (14)) และ ธ.ก.ส. มีอำนาจ ร่วมลงทุนกับนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบเกษตรกรรมตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (มาตรา 9 (15))

ส่วนสหกรณ์ทุกประเภทเป็นนิติบุคคลตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 มีอำนาจซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอื่นทำให้เกิดความสะดวก หรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ (มาตรา 62 (6))

2. ธ.ก.ส. มีศักยภาพดีที่จะเป็นผู้นำในการจัดตั้งบริษัท และเป็นผู้นำในการบริหารจัดการบริษัท (ดูบทที่ 2)

ธ.ก.ส. ประกอบด้วยโครงสร้าง 2 ด้าน คือ โครงสร้างด้านองค์กร และโครงสร้างด้านธุรกิจที่มั่นคงและมีความเติบโตที่ดี

โครงสร้างด้านองค์กรของ ธ.ก.ส. ประกอบด้วย (1) คณะกรรมการดำเนินการจำนวน 15 คน ล้วนแต่เป็นผู้มีความรู้มีประสบการณ์และมีอำนาจหน้าที่ระดับสูง และส่วนงานของ

ร.ก.ส. แบ่งเป็น 5 กลุ่มงาน 14 ฝ่าย 54 กองหรือเทียบเท่า และ 74 สำนักงานจังหวัด (2) บุคคลพื้นฐานประกอบด้วยผู้ถือหุ้น และพนักงาน ผู้ถือหุ้นใหญ่คือกระทรวงการคลังร้อยละ 90 นอกนั้นเป็นเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร สถาบันการเงินหรือบุคคลอื่น ส่วนพนักงานของ ร.ก.ส. มีจำนวน 13,267 คน (ปี 2547) มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ได้รับการฝึกอบรม และมีประสบการณ์ (3) สินทรัพย์ ร.ก.ส. มีสินทรัพย์ 387,202.21 ล้านบาทในปี 2547 ในจำนวนนี้เป็นหนี้สินร้อยละ 92.00 และเป็นทุนของบริษัทร้อยละ 8.00 ดำเนินกิจการตามเกณฑ์ที่ดีของธนาคารคือ ใช้เงินรับฝากจากประชาชนเป็นเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยร้อยละ 97.01 ระหว่างปี 2545 – 2547 (3 ปี) และ (4) ด้านกฎหมายที่บังคับใช้โดยตรงต่อ ร.ก.ส. คือ พ.ร.บ. ร.ก.ส. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม นอกนั้นก็เป็นข้อบังคับว่าด้วยการต่าง ๆ ที่ออกโดยคณะกรรมการ และระเบียบการต่าง ๆ ที่ออกใช้โดยผู้จัดการ

โครงสร้างด้านธุรกิจของ ร.ก.ส. ประกอบด้วย (1) ธุรกิจการรับฝากเงิน และ (2) การนำเงินที่รับฝากไปให้สินเชื่อแก่ลูกค้า ระหว่างปี 2545 – 2547 (3 ปี) ร.ก.ส. รับฝากเงินโดยเฉลี่ยปีละ 289,209.38 ล้านบาท ให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรและที่เกี่ยวข้องเฉลี่ยปีละ 297,855.03 ล้านบาท ให้สินเชื่อมากกว่าเงินรับฝาก โดยเฉลี่ย 3 ปี นั้น ประมาณร้อยละ 3.00 เงินให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรดังกล่าวนี้ รวมทั้งที่ให้แก่สถาบันเกษตรกร เช่น สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรอยู่ด้วย

ส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายประกันภัย ค่าใช้จ่ายช่วยเหลือเกษตรกรลูกค้าที่ประสบภัยธรรมชาติ และ ค่าใช้จ่ายเพื่อหนี้สงสัยจะสูญของ ร.ก.ส. ระหว่างปี 2545 – 2547

1. ค่าใช้จ่ายประกันภัยของ ร.ก.ส.

ค่าใช้จ่ายประกันภัยของ ร.ก.ส. ระหว่างปี 2545 – 2547 (3 ปี) แยกไปตามประเภทประกันภัยรวม 5 ประเภทคือ (1) รถยนต์ (2) เงินสด (3) อคคีภัย (4) อุบัติเหตุกลุ่ม และ (5) การเลี้ยงภัย อนึ่ง แต่ละประเภทการประกันอาจแยกพิจารณาเป็น 4 รายการในคาบเวลา 3 ปี (2545 – 2547) รวมเฉลี่ย ดังนี้

1. รวมเฉลี่ยทุนประกันต่อปี 8,439.60 ล้านบาท
2. รวมเฉลี่ยเบี้ยประกันต่อปี 23.40 ล้านบาท
3. รวมเฉลี่ยได้รับค่าสินไหมทดแทนต่อปี 5.21 ล้านบาท
4. รวมเฉลี่ยอัตราการใช้ร้อยละ 22.26

รายการทั้ง 4 ดังกล่าวนี้มีข้อมูลสำหรับแต่ละปีปรากฏในตาราง 4

ข้อมูลข้างต้นแสดงว่า ธ.ก.ส. ประกันภัยทุกประเภทรวมทุนประกันเฉลี่ย 3 ปี ๆ ละ 8,439.60 ล้านบาท เบี้ยประกันเฉลี่ย 3 ปี ๆ ละ 23.40 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.28 ของทุนประกันได้รับคืนเป็นค่าสินไหมเพียงปีละ 5.21 ล้านบาทหรือร้อยละ 22.26 เท่านั้น อีก 18.19 ล้านบาทต่อปีนั้นเป็นเงินรายได้ของบริษัทประกันภัย

ตาราง 4 การประกันภัยของ ธ.ก.ส. แต่ละประเภท

		หน่วย: ล้านบาท			
ประเภทประกันภัย		2545	2546	2547	รวมเฉลี่ย
1. รถยนต์	จำนวนราย	2,122	2,301	2,499	2,307
	เบี้ยประกัน	14.86	14.99	24.55	18.13
	ชดใช้ค่าสินไหม	5.19	3.02	4.81	4.34
	อัตราการชดใช้ (%)	34.91	20.16	19.61	23.94
2. สำหรับเงิน	ทุนประกัน	1,858.01	2,051.92	2,901.03	2,270.32
	เบี้ยประกัน	1.94	2.41	3.04	2.46
	ชดใช้ค่าสินไหม	0.00	0.00	0.00	0.00
	อัตรากำไรอัตราการชดใช้ (%)	0.00	0.00	0.00	0.00
3. ออโต้ภัย	ทุนประกัน	5,385.73	3,495.58	3,618.18	4,166.50
	เบี้ยประกัน	2.69	1.57	1.25	1.84
	ชดใช้ค่าสินไหม	0.40	1.36	0.84	0.87
	อัตราการชดใช้ (%)	15.01	86.50	0.00	47.28
4. อุบัติเหตุกลุ่ม	ทุนประกัน	2,000.00	2,000.00	2,000.00	2,000.00
	เบี้ยประกัน	0.91	0.91	0.91	0.91
	ชดใช้ค่าสินไหม	0.00	0.00	0.00	0.00
	อัตราการชดใช้ (%)	0.00	0.00	0.00	0.00
5. การเลี้ยงภัย	ทุนประกัน	1.13	3.90	3.31	2.78
	เบี้ยประกัน	0.21	0.72	0.61	0.51
	ชดใช้ค่าสินไหม	0.00	0.00	0.00	0.00
	อัตราการชดใช้ (%)	0.00	0.00	0.00	0.00

ตาราง 4 (ต่อ)

หน่วย: ล้านบาท

ประเภทประกันภัย	2545	2546	2547	รวมเฉลี่ย
รวมทุนประกัน	9,244.87	7,551.40	8,522.52	8,439.60
รวมเบี้ยประกัน	20.42	19.96	29.80	23.40
รวมค่าใช้จ่ายค่าสินไหม	5.59	4.38	5.65	5.21
อัตราการชำใช้	27.38	21.97	18.97	22.26

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2547ข: 20 – 23)

2. เงินให้ความช่วยเหลือเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่ประสบภัยธรรมชาติ ปี 2545 – 2547 (3 ปี)

ค่าใช้จ่ายประกันภัยประเภทต่าง ๆ ของ ธ.ก.ส. ดังกล่าวใน 3 ข้างต้นเป็นค่าใช้จ่ายประกันความเสี่ยง (risk) 5 ประเภทที่ ธ.ก.ส. เห็นว่ามีความเสี่ยงแต่การที่ ธ.ก.ส. ปลอมเงินกู้เป็นสินเชื่อการเกษตรให้แก่ลูกค้า คือ เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เป็นเงินจำนวนมากนั้น ก็มีความเสี่ยงเช่นเดียวกัน ซึ่งความเสี่ยงดังกล่าวนี้ทำให้ ธ.ก.ส. ต้องเผชิญภาระที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายช่วยเหลือเกษตรกรลูกค้าที่ประสบภัยธรรมชาติเฉลี่ยปีละ 66.34 ล้านบาท ระหว่างปี 2545 – 2547 ดังตัวเลขข้อมูลในตาราง 5

ตาราง 5 เงินช่วยเหลือเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่ประสบภัยธรรมชาติปี 2545 – 2547

(หน่วย: ล้านบาท)

ปี	ภัยที่ประสบ	จำนวนเงิน		รวม
		รัฐบาล	ธ.ก.ส.	
2545	อุทกภัย	871.36	0.35	871.71
2546	อุทกภัย	726.75	187.73	914.48
	ไข้หวัดนก		10.93	10.93
2547	อุทกภัย	624.15	0.00	624.15
	ไข้หวัดนก	1.47	0.00	1.47
รวมเฉลี่ย		741.24	66.34	807.58

ที่มา: ภาคผนวก 1

3. ค่าใช้จ่ายค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของ ร.ก.ส. ปี 2545 – 2547 (3 ปี)

ระหว่างปี 2545 – 2547 (3 ปี) ร.ก.ส. ให้สินเชื่อโดยเฉลี่ยปีละ 297.855.03 ล้านบาท และตั้งค่าใช้จ่ายเป็นค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญไว้โดยเฉลี่ยปีละ 46,943.78 ล้านบาท หรือร้อยละ 15.76 และอัตราค่าใช้จ่ายเผื่อนี้สงสัยจะสูญมีแนวโน้มสูงขึ้นจากร้อยละ 13.27 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 17.16 ในปี 2547 (ตาราง 6)

ตาราง 6 เงินค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและเงินให้สินเชื่อของ ร.ก.ส. ปี 2545 - 2547

(หน่วย: ล้านบาท)

ปี	เงินให้สินเชื่อ	เงินค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	อัตราเผื่อนี้สงสัยจะสูญ (ร้อยละ)
2545	282,469.23	37,496.95	13.27
2546	289,096.26	48,091.27	16.63
2547	321,999.60	55,243.11	17.16
เฉลี่ย	297,855.03	46,943.78	15.76

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2546: 13, 2547ข: 15)

ส่วนที่ 3 ค่าใช้จ่ายประกันภัยของสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2543 – 2546 (4 ปี)

เพื่อแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ทุกประเภทมีค่าใช้จ่ายประกันเหมือน ร.ก.ส. เช่นกัน หากสหกรณ์และ ร.ก.ส. มาร่วมลงทุนจัดตั้ง บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด เป็นบริษัทของตนเอง แล้ว และเอาประกันภัยกับบริษัทนั้น จะสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายประกันภัยในรูปการได้รับผลกำไรคืน แต่ละปีประมาณ 80.00% ของยอดเงินค่าเบี้ยประกัน (ตาราง 4 แสดงค่าประกันภัยของ ร.ก.ส.)

ตัวเลขค่าใช้จ่ายประกันภัยของสหกรณ์ทุกประเภทระหว่างปี 2543 – 2546 (4 ปี) ในตาราง 7 แสดงว่าสหกรณ์ทุกประเภทเสียค่าเบี้ยประกันภัยเฉลี่ยปีละ 63.98 ล้านบาท ในจำนวนนี้ สหกรณ์การเกษตรจ่ายประมาณร้อยละ 21.00 และสหกรณ์นอกภาคการเกษตรจ่ายประมาณร้อยละ 79.00 หากเสียค่าประกันภัยกับบริษัทที่จัดตั้งขึ้นเป็นของตนเองร่วมกับ ร.ก.ส. ก็จะได้ค่าเบี้ยประกันคืนในรูปกำไรของบริษัท จากค่าประกันเฉลี่ยปีละ 63.98 ล้านบาท มากขึ้น ประมาณ 64.68 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 80.00

ตาราง 7 ค่าใช้จ่ายประกันภัยของสหกรณ์ทุกประเภทปี 2543 – 2546 (4 ปี)

(หน่วย: ล้านบาท)

ปี	สหกรณ์ภาคเกษตร	สหกรณ์นอกภาคเกษตร	รวม
2543	12.20	53.60	65.80
2544	15.23	35.81	51.40
2545	(ยังไม่มีข้อมูล)	-	61.55
2546	14.08	63.47	77.55
รวม	41.51	152.88	255.94
เฉลี่ย	(3 ปี) 13.84	(3 ปี) 50.96	(4 ปี) 63.98

ที่มา: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, (2546: 20 – 21)

ส่วนที่ 4 ค่าใช้จ่ายของรัฐบาลเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติปีงบประมาณ 2544 – 2547 (4 ปี)

เมื่อ ธ.ก.ส. และสหกรณ์ทุกประเภทร่วมกันจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด ขึ้น และดำเนินการให้บริการประกันภัยพืชและสัตว์เศรษฐกิจที่พิจารณาเห็นว่าควรรับประกัน และในวาระเริ่มกิจการประกันภัยพืชหรือสัตว์เศรษฐกิจดังกล่าว หากรัฐบาลจะร่วมออกค่ารับประกันร้อยละ 60.00 ใน 6 ปีแรก ก็จะช่วยให้บริษัทประกันภัยพืชหรือสัตว์เศรษฐกิจดังกล่าวดำเนินกิจการได้ในระยะเริ่มกิจการ ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะร่วมออกค่าประกันร้อยละ 60.00 และบริษัทออกร้อยละ 40.00 ก็ต้องถือว่า

รัฐบาลจะประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่ายช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติหรือโรคต่างๆ ได้ปีละไม่น้อย เช่น ระหว่าง 4 ปี (2544 – 2547) รัฐบาลต้องจ่ายงบประมาณเฉลี่ยปีละ 1,214.05 ล้านบาท (ตาราง 8) เงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติหรือโรคพืช หรือโรคสัตว์ หากรัฐบาลประหยัดเงินค่าใช้จ่ายจำนวนดังกล่าวนี้ได้ 40.00 % ก็จะเป็นเงินจำนวน 485.62 ล้านบาทต่อปี

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าภัยธรรมชาติที่ทำความเสียหายแก่เกษตรกรมากนั้น คือ อุทกภัยร้อยละ 90.15 ของจำนวนเงินดังกล่าวในจำนวนประเภทของภัยที่แสดงไว้ในตาราง 8 ส่วนภัยแล้งเป็นลำดับรอง คือ ร้อยละ 7.63 (รวมภัยแล้งและฝนทิ้งช่วง) ส่วนโรคพืชและโรคสัตว์รวมกันร้อยละ 0.64 ของจำนวนเงินค่าใช้จ่าย 1,214.05 ล้านบาท นั้น (ตาราง 7)

ตาราง 8 เงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติหรือโรคภัย โดยเฉลี่ยต่อปีระหว่างปี
พ.ศ. 2544 – 2547 (4 ปี) ของรัฐบาล

รายการภัย	เฉลี่ยต่อปี (4 ปี) (ล้านบาท)	ร้อยละ
อุทกภัย	1,094.43	90.15
ภัยแล้ง	7.61	0.63
วาตภัย	5.21	0.43
ฝนทิ้งช่วง	84.97	7.00
คลื่นลมแรง	3.15	0.26
อัคคีภัย	9.92	0.82
ฟ้าผ่า	0.97	0.08
ศัตรูพืชระบาด	4.54	0.37
โรคระบาดสัตว์	3.25	0.27
รวม	1,214.05	100.00

ที่มา: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2546: 11)

ตาราง 9 สรุปการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ ปีงบประมาณ 2544 – 2547

หน่วย: ล้านบาท

ประเภทภัยธรรมชาติ	ปีงบประมาณ				รวม
	2544	2545	2546	2547	
อุทกภัย	455,347,507.75	794,450,747.25	2,361,081,565.00	766,860,045.99	4,377,739,867.99
ภัยแล้ง	403,000.00	29,296,955.09	734,486.00	-	30,434,441.09
วาตภัย	10,610,120.30	6,096,501.00	4,039,454.25	86,772.00	20,832,847.75
ศัตรูพืชระบาด	4,594,023.50	7,774,550.00	5,786,995.00	-	18,155,568.50
โรคระบาดสัตว์พืช	8,214,506.00	-	4,776,132.00	-	12,990,638.00
ฝนทิ้งช่วง	-	339,887,985.00	-	-	339,887,985.00
คลื่นลมแรง	-	3,361,000.00	-	9,238,000.00	12,599,000.00
อัคคีภัย	-	400,019.00	39,278,456.70	-	39,678,475.70
ฟ้าผ่า	-	-	3,895,800.00	-	3,895,800.00
รวม	479,169,157.75	1,181,267,757.84	2,429,263,185.45	776,184,818.99	4,856,214,624

ที่มา: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2546: 23 – 25)

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นของพนักงาน ร.ก.ส. เกี่ยวกับเรื่อง ร.ก.ส. และสหกรณ์ทุกประเภทจะร่วมกันลงทุนจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด

ผลการสำรวจความคิดเห็นของพนักงาน ร.ก.ส. ระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า 40 คน และผู้อำนวยการ ร.ก.ส. ประจำจังหวัดทั่วประเทศ 74 จังหวัด มีดังต่อไปนี้

1. จากแบบสอบถามที่ส่งจำนวน 110 ชุด ได้รับคืนมาจำนวน 99 ชุด หรือร้อยละ 90.00 ในจำนวนที่เป็นพนักงานที่ประจำอยู่สำนักงานใหญ่ ร.ก.ส. จำนวน 36 ราย หรือร้อยละ 36.36 และเป็นพนักงานประจำอยู่สำนักงานต่างจังหวัดจำนวน 63 ราย หรือร้อยละ 63.64 สำหรับผู้ที่ไม่ได้ส่งแบบสอบถามคืนจำนวน 11 ราย เป็นเพราะไม่ได้รับแบบสอบถาม มีภาระกิจการมากจนลืมตอบ จะต้องเดินทางไปต่างประเทศตามลำดับ

ความเห็นของพนักงาน ร.ก.ส. เกี่ยวกับการให้บริการเอาประกันภัยกับบริษัทที่ ร.ก.ส. และสหกรณ์ทุกประเภทจะร่วมกันจัดตั้งขึ้น พอสรุปได้ ดังต่อไปนี้ (ดูตาราง 11)

1. ทรัพย์สินของธนาคารและของสหกรณ์ที่เคยเอาประกันภัยกับบริษัทอื่น ควรนำมาประกันภัยกับบริษัทที่จัดตั้งใหม่มีระดับความเห็น 4.64 คือเห็นด้วยเกือบมากที่สุด

2. ทรัพย์สินของพนักงานของ ร.ก.ส. และของสหกรณ์ที่ทำประกันภัยกับบริษัทอื่นอยู่ ควรนำมาประกันภัยกับบริษัทที่จัดตั้งใหม่ มีระดับความเห็น 4.34 คือ เห็นด้วยมาก

3. ทรัพย์สินของลูกค้า ร.ก.ส. และของสมาชิกสหกรณ์ที่ทำประกันภัยกับบริษัทอื่น ควรนำมาประกันภัยกับบริษัทที่จัดตั้งใหม่ มีระดับความเห็น 4.37 คือ เห็นด้วยมาก

4. บริษัทที่จัดตั้งใหม่ควรมีวัตถุประสงค์รวมไปถึงการประกันภัยพืชผลทางการเกษตร (พืชและสัตว์) ด้วย มีระดับความเห็น 4.14 คือ เห็นด้วยมาก

5. ควรกำหนดพืชผลทางการเกษตร (พืชและสัตว์) ในระยะแรกนำร่อง 2 – 3 ชนิด ก่อนมีระดับความเห็น 4.14 คือเห็นด้วยมาก

6. การประกันภัยพืชผลทางการเกษตรควรแยกพิจารณาเป็นเขตพื้นที่เล็ก ๆ ก่อน แล้วจึงค่อยขยายเขตเมื่อทดลองทำได้ผลแล้ว มีระดับความเห็น 3.97 คือเห็นด้วยปานกลางค่อนข้างมาก

7. การประกันภัยพืชผลทางการเกษตร (พืชและสัตว์) ควรทำในรูปสมัครใจมีระดับความเห็น 3.67 คือเห็นด้วยปานกลางค่อนข้างมาก

8. ในระยะเริ่มแรกการดำเนินงานของบริษัทที่จัดใหม่รัฐบาลควรสนับสนุนเรื่องต้นทุน (อัตราเบี้ยประกันภัย) ของเกษตรกรโดยไม่ต้องให้เกษตรกรจ่ายมีระดับความคิดเห็น 3.22 คือเห็นด้วยปานกลาง

9. ในระยะเริ่มแรกการดำเนินงานของบริษัทที่ตั้งใหม่รัฐบาลควรสนับสนุนต้นทุนการเอาประกันของเกษตรกร เพราะรัฐบาลต้องชดเชยความเสียหายของพืชและสัตว์เกษตรกรจากภัยธรรมชาติอยู่แล้ว และให้เกษตรกรช่วยตนเองบ้างบางส่วน มีระดับความเห็น 4.09 ถือเห็นด้วยมาก

10. ควรส่งเสริมให้เกษตรกรผู้เอาประกันภัยใช้สมุดบัญชีครัวเรือนบันทึกข้อมูลสถิติรายได้ และรายจ่ายในการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ที่เอาประกัน เพื่อเป็นฐานการจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนอย่างถูกต้อง โปร่งใส และเป็นธรรม มีระดับความเห็น 4.54 ถือเห็นด้วยเกือบมากที่สุด 91.00%

ตาราง 11 ระดับความคิดเห็นของพนักงาน ธ.ก.ส. (ระดับความเห็น: เห็นด้วยมากที่สุด = 5
มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 น้อยมาก = 1)

ความคิดเห็น	ระดับความเห็น	N	SD
1. ทรัพย์สินของธ.ก.ส. และสหกรณ์ทุกประเภทที่เคยทำประกันวินาศภัยกับบริษัทประกันภัยอื่นควรทำประกันภัยกับบริษัทที่จัดตั้งใหม่	4.64	90	0.65
2. ทรัพย์สินของพนักงาน ธ.ก.ส. และพนักงานสหกรณ์ทุกประเภทที่เคยทำประกันวินาศภัยกับบริษัทประกันภัยอื่นควรทำประกันภัยกับบริษัทที่จัดตั้งใหม่	4.34	90	0.97
3. ทรัพย์สินของลูกค้า ธ.ก.ส. และสมาชิกสหกรณ์ทุกประเภทที่เคยทำประกันวินาศภัยกับบริษัทประกันภัยอื่น ควรมาทำประกันภัยกับบริษัทที่จัดตั้งใหม่	4.37	90	0.83
4. ในระยะต่อไปนี้การทำประกันชีวิตควร ทำกับบริษัทที่จัดตั้งใหม่ (ถ้าได้รับอนุญาต) -พนักงาน ธ.ก.ส.-พนักงานสหกรณ์-ลูกค้าธ.ก.ส.-สมาชิกสหกรณ์-บุคคลทั่วไป	4.35	90	0.94
5. จากหลักการในการจัดตั้งบริษัทประกันภัยขึ้น โดย ธ.ก.ส.ร่วมกับสหกรณ์ทุกประเภท และ ธ.ก.ส.เป็นผู้บริหารจัดการมีวัตถุประสงค์ไปถึงการประกันภัยผลิตผลทางการเกษตรด้วย	4.14	90	1.13

ตาราง 11 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ระดับความเห็น	N	SD
6. วงเงินคุ้มครองการประกันภัยควรกำหนดด้วยผลผลิตพืชในระดับหนึ่งโดยระยะแรกควรทดลองทำกับพืชและสัตว์หลัก 2-3 ชนิดก่อน	4.14	90	1.04
7. ควรทำประกันภัยผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ขนาดเล็ก ๆ ก่อนแล้วจึงค่อยขยายเมื่อได้ทดลองทำแล้วได้ผล	3.97	90	1.10
8. ควรทำประกันภัยผลผลิตทางการเกษตรทุกพื้นที่พื้นที่ที่บริษัทประกันภัยที่ตั้งขึ้นใหม่ดำเนินการ	2.84	90	1.39
9. การประกันภัยผลผลิตทางการเกษตรควรทำในรูปแบบบังคับ	2.76	90	1.28
10. การประกันภัยผลผลิตทางการเกษตรควรทำในรูปแบบสมัครใจ	3.67	90	1.35
11. ในระยะแรก ๆ รัฐบาลจะต้องช่วยสนับสนุนในเรื่องต้นทุนเนื่องจากแต่ละปีรัฐบาลต้องชดเชยอยู่แล้ว โดยเกษตรกรไม่ต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันเองแต่อย่างใด	3.22	90	1.41
12. ในระยะแรก ๆ รัฐบาลจะต้องช่วยสนับสนุนในเรื่องต้นทุนเนื่องจากแต่ละปีรัฐบาลต้องชดเชยอยู่แล้ว โดยให้เกษตรกรช่วยตัวเองบ้างบางส่วน	4.09	90	1.05
13 รักษาระดับต้นทุนของการดำเนินการให้ต่ำที่สุด โดยพยายามให้หน่วยงานท้องถิ่นของรัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร และองค์กรต่าง ๆ ให้ความร่วมมือสนับสนุนในการทำประกันภัยผลผลิตทางการเกษตร	4.10	90	0.92
14. สร้างแรงจูงใจกับเกษตรกรตามโอกาสอันควร เช่น มีการบันทึกข้อมูลสถิติการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์แต่ละชนิด การจ่ายค่าสินไหมทดแทนอย่างถูกต้อง โปร่งใส และเป็นธรรมที่สุด	4.54	90	0.71

ส่วนที่ 6 การแจกแจงข้อมูลความคิดเห็นของพนักงาน ธ.ก.ส. ที่สำรวจความคิดเห็น

ข้อมูลความคิดเห็นของพนักงาน ธ.ก.ส. ตอบแบบสอบถามมีรายละเอียดการแจกแจง ดังต่อไปนี้

จากการส่งแบบสอบถามจำนวน 110 ชุด ไปส่วนงานต่าง ๆ ในสำนักงานใหญ่ (สนญ.) สำนักงานจังหวัด (สนจ.) และสาขา ปรากฏว่าได้รับข้อมูลกลับมาจำนวน 99 ชุด โดยเป็นพนักงานของ สนญ. จำนวน 36 รายคิดเป็นร้อยละ 36.4 และ สนจ. จำนวน 63 รายคิดเป็นร้อยละ 63.6 โดยมีรายละเอียดผลการศึกษา ดังนี้

เพศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 88 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.8 และเป็นเพศหญิง จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.2 รายละเอียดปรากฏตามตาราง 12

ตาราง 12 แสดงเพศของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	89	89.9
2. หญิง	10	10.1
รวม	99	100.0

อายุ กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 51 ปี อายุสูงสุด 59 ปี และต่ำสุด 39 ปี โดยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 51 – 55 ปี จำนวน 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.3 รองลงมา มีอายุงานระหว่าง 46 – 50 ปี 41 – 45 ปี และ 56 – 60 ปี จำนวน 29 10 และ 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.3 10.0 และ 10.1 ตามลำดับ รายละเอียดปรากฏตามตาราง 13

ตาราง 13 แสดงอายุของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
36 – 40 ปี	1	1.0
41 – 45 ปี	10	10.1
46 – 50 ปี	29	29.3
51 – 55 ปี	49	49.5
56 – 60 ปี	10	10.1
รวม	99	100.0

อายุงาน กลุ่มตัวอย่างมีค่าอายุงานโดยเฉลี่ยเท่ากับอายุงานสูงสุด 38 ปี และต่ำสุด 15 ปี ส่วนใหญ่มีอายุงานระหว่าง 26 – 30 ปี จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมาอายุงานระหว่าง 21 – 25 ปี และ 31 – 35 ปี จำนวน 35 และ 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.7 และ 15.3 ตามลำดับ รายละเอียดปรากฏตามตาราง 14

ตาราง 14 แสดงอายุงานของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุงาน	จำนวน	ร้อยละ
15 – 20 ปี	5	5.1
21 – 25 ปี	35	35.7
26 – 30 ปี	38	38.8
31 – 35 ปี	15	15.3
36 – 40 ปี	5	5.1
รวม	99	100.0

ตำแหน่ง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับตำแหน่งผู้ชำนาญการ (ระดับ 12) จำนวน 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.4 และตำแหน่ง รก.ผอ. หรือ ผช.ผอ. (ระดับ 11) พนักงานระดับ 10 พนักงานระดับ 9 และพนักงานระดับ 6 จำนวน 4, 2, 3 และ 1 คิดเป็นร้อยละ 4.1, 2.0, 3.0 และ 1.0 ตามลำดับ รายละเอียดปรากฏตามตาราง 15

ตาราง 15 แสดงระดับตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ระดับ 6	1	1.0
ระดับ 9	3	3.0
ระดับ 10	2	2.0
ตำแหน่ง รก.ผอ. หรือ ผช.ผอ.	4	4.1
ตำแหน่ง ผอ.	89	89.9
รวม	99	100.0

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา กล่าวคือ สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.4 และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.6 รายละเอียดปรากฏตามตาราง 16

ตาราง 16 แสดงระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ (จากผู้ตอบ)
ปริญญาตรี	45	42.6
สูงกว่าปริญญาตรี	54	57.4
รวม	99	100.0

ความพึงพอใจต่อการให้บริการของบริษัทประกันภัยที่ ธ.ก.ส. ใช้บริการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พอใจต่อการบริการ จำนวน 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 67 รองลงมาคือ เฉย ๆ จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 16 และ ที่ไม่พอใจมีจำนวน 3 รายคิดเป็นร้อยละ 3.2 รายละเอียดปรากฏตามตาราง 17

ตาราง 17 แสดงระดับความพึงพอใจกับการให้บริการของบริษัทประกันภัยที่ธนาคารใช้บริการ

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ (จากผู้ตอบ)
พอใจมาก	13	13.8
พอใจ	63	67.0
เฉย ๆ	15	16.0
ไม่พอใจ	3	3.2
ไม่พอใจมาก	0	0.0
รวม	94	100.0

ความเสียหายและการเรียกชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามีความเสียหายน้อย จำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาคือ เสียหาย จำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.2 ที่เห็นว่าเสียหายมาก มีจำนวน 4 รายคิดเป็นร้อยละ 4.1 รายละเอียดปรากฏตามตาราง 18

ตาราง 18 แสดงระดับความเสียหายและการเรียกชดใช้จากบริษัทประกันภัยที่ธนาคารให้บริการ

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ (จากผู้ตอบ)
เสียหายมาก	4	4.1
เสียหาย	39	40.2
เสียหายน้อย	43	44.3
เสียหายน้อยมาก	11	11.3
รวม	97	100.0

ความคิดเห็นต่อสัดส่วนด้านตลาดการให้บริการของบริษัทประกันภัยฯ ที่ตั้งขึ้นระหว่างหน่วยงาน ธ.ก.ส. สหกรณ์ ลูกค้า ธ.ก.ส. และสมาชิกสหกรณ์ กับบุคคลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้บริการเฉพาะหน่วยงาน ธ.ก.ส. สหกรณ์ ลูกค้า ธ.ก.ส. และสมาชิกสหกรณ์ ในสัดส่วนร้อยละ 76 - 100 เป็นจำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาเป็นสัดส่วนร้อยละ 51-75 เป็นจำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.5 รายละเอียดดังตาราง 19

ตาราง 19 แสดงสัดส่วนด้านตลาดการให้บริการแก่ลูกค้า ระหว่างหน่วยงาน ธ.ก.ส. สหกรณ์ลูกค้า ธ.ก.ส. และสมาชิกสหกรณ์ กับบุคคลทั่วไป

สัดส่วนการตลาด	จำนวน	ร้อยละ (จากผู้ตอบ)
ไม่เกินร้อยละ 25	4	5.1
ร้อยละ 26 – 50	15	19.2
ร้อยละ 51 – 75	23	29.5
ร้อยละ 76 –100	39	50.0
รวม	78	100.0

บริการประกันภัยที่บริษัทที่จัดตั้งความดำเนินการให้บริการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าควรเป็นบริการประกันภัยด้านการประกันชีวิตเป็นลำดับแรก เป็นจำนวน 66 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.6 ลำดับรองลงมาเห็นว่าควรให้บริการด้านประกันอุบัติเหตุ จำนวน 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.8 ประเภทบริการที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าควรให้บริการในลำดับหลัง ๆ คือการประกันภัยทรัพย์สินและประกันภัยผลิตภัณฑ์ จำนวน 61 และ 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.2 และ 7.2 ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 20

ตาราง 20 แสดงลำดับบริการประกันภัยที่บริษัทที่จัดตั้งควรดำเนินการให้บริการ

ประเภทบริการประกันภัย	จำนวน	ร้อยละ (จากผู้ตอบ)
1. ประกันชีวิต	66	17.6
2. ประกันอุบัติเหตุ	63	16.8
3. ประกันภัยรถยนต์ รถจักรยานยนต์	45	12.0
4. ประกันอสังหาริมทรัพย์	41	10.9
5. ประกันวินาศภัย	40	10.6
6. ประกันภัยสินเชื่อ เงินฝาก เงินสด	34	9.0
7. ประกันภัยทรัพย์สิน	31	8.2
8. ประกันภัยพืชผล	29	7.7
9. ประกันภัยผลิตภัณฑ์	27	7.2
รวม	376	100.0

เมื่อพิจารณาจากผลตอบแทนต่อการลงทุน (ROI) ควรใช้แหล่งเงินทุนจากแหล่งใด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ลำดับแรกควรใช้แหล่งเงินทุนจาก ธ.ก.ส. จำนวน 66 ราย คิดเป็น ร้อยละ 29.2 ลำดับรองลงมาเป็นเงินทุนจากสหกรณ์ ประชาชนทั่วไป และรัฐบาล จำนวน 54, 53 และ 37 รายคิดเป็นร้อยละ 23.9, 23.5 และ 16.4 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 21

ตาราง 21 แสดงลำดับแหล่งเงินทุนจากที่ควรใช้ในการจัดตั้งบริษัทประกันภัย

ประเภทแหล่งเงินทุน	จำนวน	ร้อยละ (จากผู้ตอบ)
ธกส	66	29.2
สหกรณ์	54	23.9
ประชาชนทั่วไป	53	23.5
รัฐบาล	37	16.4
สถาบันการเงิน	10	4.4
ผู้อุปถัมภ์	6	2.7
รวม	226	100.0

แนวทางการบริหารและการจัดการบริษัทประกันภัยให้มีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรมีการบริหารงานในเชิงธุรกิจ/ตั้งบริษัท/ลงตลาดหลักทรัพย์ นำเงินไปลงทุนในด้านต่างๆ โดยคำนึงถึงความเสี่ยง ข้างผู้เชี่ยวชาญ/มืออาชีพ และบริหารเงินในรูปแบบคณะกรรมการ โปร่งใสตรวจสอบได้ จำนวน 16, 12, 10 และ 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.6, 26.7, 22.2 และ 15.6 ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 22

ตาราง 22 แสดงแนวทางการบริหารและการจัดการบริษัทประกันภัยให้มีประสิทธิภาพ

ประเภทบริการประกันภัย	จำนวน	ร้อยละ (จากผู้ตอบ)
บริหารงานในเชิงธุรกิจ/ตั้งบริษัท/ลงตลาดหลักทรัพย์	16	35.6
นำเงินไปลงทุนในด้านต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความเสี่ยง	12	26.7
จ้างผู้เชี่ยวชาญ/มืออาชีพ	10	22.2
บริหารเงินในรูปแบบคณะกรรมการ โปร่งใสตรวจสอบได้	7	15.6
รวม	45	100.0

แนวทางการปรับปรุง กฎหมาย พรบ. ระเบียบ ข้อบังคับ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ธ.ก.ส. และสหกรณ์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าควรปรับปรุงให้สามารถดำเนินการด้วยตัวเองได้เป็นลำดับแรก จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมา ควรมีการปรับปรุงให้สามารถตั้งเป็นบริษัทลูกได้ จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.3 ความเห็นอื่น ๆ ได้แก่ ควรให้อำนาจในการทำธุรกิจมากขึ้น จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.7 รายละเอียดดังตาราง 23

ตาราง 23 แสดงแนวทางการปรับปรุง กฎหมาย พ.ร.บ. ระเบียบ ข้อบังคับ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ธ.ก.ส. และ สหกรณ์

แนวทางการปรับปรุง	จำนวน	ร้อยละ (จากผู้ตอบ)
ปรับให้สามารถดำเนินการด้วยตัวเองได้	45	60.0
ปรับให้สามารถตั้งบริษัทลูกได้	13	17.3
ไม่ทราบ / ไม่ออกความเห็น	4	5.3
ให้อำนาจในการทำธุรกิจ (อาจรวมกับ 1 ได้)	5	6.7
ไม่ควรปรับ / ไม่ต้องปรับ	3	4.0

ตาราง 23 (ต่อ)

แนวทางการปรับปรุง	จำนวน	ร้อยละ (จากผู้ตอบ)
เข้าไปถือหุ้นบริษัทประกันเดิมได้	5	6.7
รวม	75	100.0

แนวทางการบริหารงานบริษัทประกันภัย ด้านบุคลากร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า บริษัทฯ ควรใช้วิธีการจ้างหรือให้ผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ (มืออาชีพ) มาบริหารจัดการเป็นลำดับแรก จำนวน 49 รายคิดเป็นร้อยละ 57.0 ลำดับรองลงมา คือควรมีการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ มีการอบรม ฝึกงานอย่างดี จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.4 ความเห็นอื่น ๆ ได้แก่ ใช้วิธีโอนย้ายพนักงานจากส่วนงานเดิมไปอยู่ ต้องบริหารงานแบบธุรกิจ (เชิงพาณิชย์) ต้องมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย ตั้งหน่วยงาน/บริษัทแยกออกไปจากส่วนงานเดิม จำนวน 4, 4, 1 และ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.7, 4.7, 1.2 และ 1.2 ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 24

ตาราง 24 แสดงแนวทางการบริหารงานบริษัทประกันภัย ด้านบุคลากร

ประเภทบริการประกันภัย	จำนวน	ร้อยละ (จากผู้ตอบ)
จ้างหรือให้ผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ (มืออาชีพ) มาบริหารจัดการ	49	57.0
เตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ มีการอบรม ฝึกงานอย่างดี	27	31.4
ต้องบริหารงานแบบธุรกิจ (เชิงพาณิชย์)	4	4.7
ใช้วิธีโอนย้ายพนักงานจากส่วนงานเดิมไปอยู่	4	4.7
ตั้งหน่วยงาน/บริษัทแยกออกไปจากส่วนงานเดิม	1	1.2
ต้องมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย	1	1.2
รวม	86	100.0

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่คาดว่าจะเกิดขึ้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าไม่มั่นใจในการดำเนินงาน กลัวความล้มเหลว การแทรกแซง และการทุจริต เป็นลำดับแรก จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.3 ลำดับรองลงมา คือ คาดว่าการเตรียมการด้านต่าง ๆ ไม่ดี

จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.4 ความเห็นอื่น ๆ ได้แก่ ในด้านกฎหมาย กฎระเบียบ ไม่รองรับ และไม่สามารถแก้ไข ภาวะตลาดมีการแข่งขันในตลาดสูง และรัฐบาลไม่สนับสนุน จำนวน 16, 7 และ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.5, 8.5 และ 1.2 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 25

ตาราง 25 แสดงความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ประเภทบริการประกันภัย	จำนวน	ร้อยละ (จากผู้ตอบ)
ไม่มั่นใจในการดำเนินงาน กลัวความล้มเหลว การแทรกแซง และ		
การทุจริต	38	46.3
การเตรียมการด้านต่าง ๆ ไม่ดี	20	24.4
มีการแข่งขันในตลาดสูง	16	19.5
กฎหมาย กฎระเบียบ ไม่รองรับ และไม่สามารถแก้ไข	7	8.5
รัฐบาลไม่สนับสนุน	1	1.2
รวม	82	100.0

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความเป็นไปได้ในการร่วมกันจัดตั้ง บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด ระหว่างธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กับสหกรณ์ทุกประเภท: กรณีศึกษาค่าใช้จ่ายประกันภัยของ ธ.ก.ส. ระหว่างปี พ.ศ. 2545 - 2547 มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาเพื่อศึกษา 1) ความเป็นไปได้ในการร่วมกันจัดตั้ง “บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด” ระหว่างธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กับสหกรณ์ทุกประเภท กรณีศึกษาค่าใช้จ่ายประกันภัยของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรระหว่างปี พ.ศ. 2545 - 2547 2) ความคิดเห็นของพนักงาน ธ.ก.ส. ในระดับนโยบายต่อการจัดตั้ง “บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด” และ 3) เพื่อสรุปและเสนอแนะความเป็นไปได้ในการร่วมกันจัดตั้ง “บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด” ระหว่างธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กับสหกรณ์ทุกประเภท

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าจากสำนักงานใหญ่ ธ.ก.ส. และสำนักงานสาขา ธ.ก.ส. ประจำจังหวัดทั่วประเทศ ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ค่าใช้จ่ายประกันภัยรวมค่าใช้จ่ายช่วยเหลือเกษตรกรถูกลูกค้า และค่าใช้จ่ายเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ ของ ธ.ก.ส. ระหว่างปี 2545 – 2547 รวมเป็นเงินเฉลี่ยปีละ 47,033.52 ล้านบาทในจำนวนนี้เป็นค่าใช้จ่ายประกันภัยปีละ 23.40 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.05 เป็นค่าใช้จ่ายช่วยเหลือเกษตรกรถูกลูกค้าปีละ 66.34 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.14 และค่าใช้จ่ายเพื่อหนี้สงสัยจะสูญปีละ 46,943.78 ล้านบาท หรือร้อยละ 99.81

ค่าใช้จ่ายจำนวนมากของ ธ.ก.ส. ต่อปีในคาบเวลา 3 ปีดังกล่าว นั้น เป็นค่าความเสี่ยงภัย (risk) และเป็นค่าเสียหาย (peril) ที่เกิดขึ้นแล้วจริงแก่ ธ.ก.ส. ในอดีต ดังนั้น ควรเป็นเหตุปัจจัยให้ผู้เกี่ยวข้อง กับ ธ.ก.ส. โดยตรงและโดยอ้อมในปัจจุบันต้องคิดหาทางบรรเทาหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง และความเสียหายที่เกิดจากภัยเป็นเงินจำนวนมากต่อปีนั้น โดยเร็ว

วิธีปฏิบัติของธนาคารพาณิชย์ทั่วไปเพื่อบรรเทาหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงและความเสียหายดังกล่าว ก็คือธนาคารร่วมลงทุนจัดตั้งบริษัทประกันภัย (วินาศภัย) และหรือบริษัทประกันชีวิตของตนเองขึ้น โดยเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่เพื่อธนาคารเองและเพื่อแนะนำให้ลูกค้าของธนาคารเอาประกันภัยทรัพย์สินและหรือประกันชีวิตกับบริษัทดังกล่าว

ภายใต้ พ.ร.บ. ร.ก.ส. พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม ร.ก.ส. มีอำนาจจัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเกษตรกรรม หรือธุรกิจที่เป็นประโยชน์โดยตรงแก่กิจการของธนาคารโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี (มาตรา 9(14)) และ ร.ก.ส. มีอำนาจร่วมลงทุนกับนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบเกษตรกรรมที่คณะกรรมการเห็นสมควร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี (มาตรา 9(15))

อนึ่ง สหกรณ์ทุกประเภทภายใต้ พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 มีอำนาจซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอื่นทำให้เกิดความสับสน หรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ (มาตรา 62(6))

เพื่อร่วมจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด กับสหกรณ์ทุกประเภทดังกล่าว ร.ก.ส. มีศักยภาพและมีภาพพจน์ที่ดีทั้งโครงสร้างด้านองค์กรและโครงสร้างด้านธุรกิจ

สำหรับความคิดเห็นของพนักงาน ร.ก.ส. เกี่ยวกับเรื่อง ร.ก.ส. และสหกรณ์ทุกประเภทจะร่วมลงทุนจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด ผลการศึกษาพบว่ามีความคิดเห็นด้านความเห็นด้วยมากที่สุด และเห็นด้วยมากรวมกัน

อนึ่ง ในระยะเริ่มกิจการของบริษัทประกันภัยที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่นี้รัฐบาลควรช่วยเหลือเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเรื่องค่าเบี้ยประกันทั้งหมดหรือบางส่วนที่พิจารณาแล้วว่าเหมาะสม เพราะระหว่างปี 2544 – 2547 (4 ปี) รัฐบาลต้องใช้งบประมาณจ่ายช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติหรือโรคภัย โดยเฉลี่ยปีละ 1,214.05 ล้านบาท หากเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเอาประกันภัยกับบริษัทดังกล่าวแล้ว เมื่อเกิดความเสียหายก็จะได้รับค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัย

ข้อเสนอแนะ

โดยอาศัยพื้นฐานของข้อสรุป ร.ก.ส. ควรดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อซื้อหุ้นสหกรณ์ทุกประเภทมาลงทุนร่วมกันจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด โดย ร.ก.ส. เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่

ขั้นตอนที่ควรดำเนินการ คือ เชิญบรรดาผู้แทนชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท, สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย, สหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ที่มีทุนดำเนินการมาก, ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียน, สมาคมเศรษฐศาสตร์สหกรณ์แห่งประเทศไทย, สมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และทรัพยากร ซึ่งกำลังจะเปิดสอนหลักสูตรปริญญาโทเศรษฐศาสตร์เกษตร สาขานโยบายเกษตรด้านการประกันภัยการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มาร่วมประชุม

เมื่อ ร.ก.ส. ได้รับความเห็นชอบจากขั้นตอนดังกล่าวแล้ว จึงทำเรื่องเสนอคณะกรรมการ ร.ก.ส. เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีจัดตั้งบริษัทตามความในมาตรา 9 (14) พ.ร.บ. ร.ก.ส. พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ เป็นผู้ร่วมลงทุนจัดตั้ง ส่วนสหกรณ์ก็ต้องขอความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ก่อนเข้าถือหุ้นบริษัท ตามความแห่งมาตรา 62 (6) แห่ง พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542

ข้อแนะนำในการศึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้งและดำเนินงานของบริษัท แจ่มจรัส ประกันภัย จำกัด

1. ศึกษาความเป็นไปได้ในการประกันพืชและหรือสัตว์เศรษฐกิจที่บริษัทประกันภัยที่ตั้งใหม่จะรับประกันภัยวินาศภัยประเภทต่าง ๆ เกี่ยวกับต้นทุนในการผลิตพืชหรือสัตว์ ความเสี่ยงภัย (Risk) ความเสียหาย (Peril) รับประกันจำนวนไม่มาก และควรศึกษาเขตหรือท้องที่ของพืชหรือสัตว์เศรษฐกิจที่มีความเสี่ยงไม่มากนักก่อน

2. ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบของสัญญาประกันภัยที่บริษัทประกันที่ใช้อยู่เวลานี้ เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของรูปแบบสัญญา และร่างสัญญาประกันของบริษัทที่จะตั้งใหม่ให้เหมาะสมที่สุดสำหรับบริษัทที่จะตั้งใหม่ใช้ในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการวิจัยเพื่อสอบถามความคิดเห็นของกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการ และสมาชิกของสหกรณ์ทุกประเภท โดยทำการสอบถามในทุก ๆ ปี เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำงานต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

บรรณานุกรม

กรมการประกันภัย. 2546. สถานภาพและพัฒนาการของการประกันในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กรมการประกันภัย.

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2546. รายงานบัญชีสหกรณ์. กรุงเทพฯ: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2542. คู่มือการปฏิบัติงานฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

_____. 2546. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะเศรษฐศาสตร์. 2534. จุลสารเศรษฐศาสตร์: เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการประกัน. กรุงเทพฯ: หอรัศนัยการพิมพ์.

ไชยยศ เหมะรัชตะ. 2546. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ว่าด้วยประกันภัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม.

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2509. พระราชบัญญัติ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (บ.ก.ส.) พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.

_____. 2545. รายงานกิจการประจำปี 2545. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.

_____. 2546. รายงานกิจการประจำปี 2546. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.

_____. 2547ก. การบริหารการเงิน. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.

_____. 2547ข. รายงานกิจการประจำปี 2547. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.

ประยงค์ สายประเสริฐ. 2547. การบริหารงานสหกรณ์. เชียงใหม่: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร, คณะธุรกิจการเกษตร, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ประเสริฐ จรรยาสุภาพ. 2545. การสหกรณ์. เชียงใหม่: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร, คณะธุรกิจการเกษตร, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

พนิต เข้มทอง อรจิต ภูแพ ทรงศักดิ์ นุ้ยสินธุ์ บุญเต็ม ศิระวัฒนประเสริฐ พรทิพย์ อันจิมารัมย์ และ วิกร ตันทวุฒาโธ. 2537. การประกันภัยพืชผลและปศุสัตว์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พิชัย นิลทองคำ. 2537. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการประกันภัย. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.

วิรัช ณ สงขลา, สุธรรม พงศ์สำราญ และ พิงใจ พิงพานิช. 2543. หลักการประกันวินาศภัย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 2544. การจัดการความเสี่ยงภาคเกษตรกรรมในประเทศไทย. คณะสถิติประยุกต์. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สนิท วรปัญญา. 2526. การประกันภัยผลิตผลเกษตร. กรุงเทพฯ: สุขสวัสดิ์การพิมพ์.

สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทย. 2547. โครงการประชาสัมพันธ์การจัดตั้ง บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด 20 เมษายน 2547. กรุงเทพฯ: สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทย.

สะอาด แก้วเกษ. 2547. การดำเนินธุรกิจในรูปแบบสหกรณ์. เชียงใหม่: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ และสหกรณ์การเกษตร, คณะธุรกิจการเกษตร, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2547. ร่างพระราชบัญญัติประกันภัยทางเกษตร พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.

อาทิจ ตั้งกัลยาณนท์. 2524. การประกันภัยพืชผล. กรุงเทพฯ: ไทวัฒนาพานิช.

อาบ นกะจิต. 2546. สหกรณ์การเกษตร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. 2547. เศรษฐศาสตร์สหกรณ์ว่าด้วยการตลาดสหกรณ์ขั้นสูง. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร, คณะธุรกิจการเกษตร, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

APRACA. 1980. **FAO Report on Crop Insurance for ASEAN Country.** Bangkok:

APRACA.

Ray, P. K. 1985. **Economics of Crop Insurance.** Calcutta: Central publishing company.

Yamauchi, Toyojit. 1980. **Paddy Crop Insurance Scheme in Thailand: Feasibility and Recommendation.** Tokyo: APRACA/FAD and UNCTAD/UNDP.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ธ.ก.ส. ที่ประสบภัยธรรมชาติปี 2545 – 2547

[illegible][illegible]

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างเกณฑ์การวัดผลการดำเนินงานสำหรับการประกันภัยพืชผล

ตัวอย่างเกณฑ์การวัดผลการดำเนินงานสำหรับการประกันภัยพืชผล

เกณฑ์ข้างล่างนี้มีจุดประสงค์ในการชี้วัดถึงความถูกต้อง และควมมีประสิทธิภาพของโครงการประกันภัยพืชผล ซึ่งอาจนำไปประยุกต์ใช้กับโครงการประกันภัยปศุสัตว์ได้

$$\text{อัตราส่วนการขาดทุน I} = \frac{\text{ค่าประกันความเสียหาย} \times 100 \%}{\text{ค่าบริการที่ได้รับ}}$$

$$\text{อัตราส่วนผสม I} = \frac{\text{ค่าประกันความเสียหาย} + \text{ต้นทุนค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} \times 100 \%}{\text{ค่าบริการที่ได้รับ}}$$

อัตราส่วนทั้ง 2 ตัวข้างต้น คือ การชี้วัดถึงผลการดำเนินงานกิจการประกันภัย ซึ่งสามารถอธิบายถึงการใช้จ่ายประกันภัยซ้ำก็ได้ เช่น ข้อ 3, 4 ข้างล่างนี้ ใน 2 กรณีนี้รายได้

ค่าบริการ คือค่าบริการของการประกันภัยซ้ำสุทธิ และค่าประกันความเสียหายสุทธิ ที่จ่ายให้บริษัทประกันภัยโดยผู้เอาประกันภัยรายเดิม

$$\text{อัตราส่วนการขาดทุน II} = \frac{\text{ค่าประกันความเสียหายสุทธิ} \times 100 \%}{\text{ค่าบริการสุทธิ}}$$

$$\text{อัตราส่วนผสม II} = \frac{\text{ค่าประกันความเสียหายสุทธิ} + \text{ต้นทุนค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} \times 100 \%}{\text{ค่าบริการสุทธิ}}$$

ต้นทุนค่าใช้จ่ายดำเนินงานสามารถติดตามได้โดยการเปรียบเทียบกับจำนวนของนโยบายที่กำหนดบนพื้นฐานของรายได้ค่าบริการต่อหน่วย หรือการครอบคลุมต่อหน่วย

ระดับการยอมรับได้ของผลิตภัณฑ์ประกันภัย และ/หรือควมมีประสิทธิภาพด้านการตลาดในโครงการที่ถูกประเมินโดยวัดจากอัตราส่วนร้อยละของการรुकืบทางการตลาด

ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรที่เป็นตัวเงินวัดได้โดยการเปรียบเทียบระหว่างจำนวนประกันภัยที่ขายได้กับทรัพยากรที่หาได้

ความสามารถ

Total Exposure 100 %

ทรัพยากรที่หาได้

ผลลัพธ์ที่เป็นตัวเงินของโครงการหรือชั้นของธุรกิจในโครงการสามารถสรุปได้โดย
ค่าบริการโดยมวลรวม – (ค่าประกันการเสียหายโดยรวม + ต้นทุนการบริหาร
จัดการ) + รายได้จากการลงทุนหรือรวมถึงการชดเชยประกันภัยซ้ำ (Reinsurance)

ค่าบริการสุทธิ – (ค่าประกันการเสียหายสุทธิ + ต้นทุนการบริหารจัดการ) + รายได้
จากการลงทุน

ผลลัพธ์ทางการเงินดังกล่าวตามสัดส่วนที่ได้ข้างต้นสามารถแสดงทั้งที่เป็นไปตาม
ช่วงเวลาที่กำหนดและที่เป็นไปตามเวลาของผลลัพธ์แต่ละตัว อันคืบสุดท้ายจะเป็นการให้ความเห็น
เกี่ยวกับแนวโน้ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเติบโตของทุนสำรอง

ไม่ว่าการประกันพืชผลจะถูกลบออกหรือรวมผลิตภัณฑ์ประกันภัยอื่นหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้
สามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์ได้ยิ่งขึ้นสำหรับพนักงานในพื้นที่ รวมทั้งเป็นการเพิ่มพูนความรู้
เกี่ยวกับการให้บริการประกันภัยจากองค์กรบริการส่วนท้องถิ่น

ระดับของการใช้ประโยชน์ของตัวแทนบริการประกันภัยพืชผลไม่ว่าจะเป็นแหล่ง
ข้อมูลหรือเพื่อปฏิบัติการ โดยตรง และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของการปรับเปลี่ยน โครงการในรูปของประสบการณ์ที่ได้รับ ซึ่ง
นำไปสู่การปรับปรุงให้ดีขึ้น การปรับปรุงดังกล่าวอาจเป็นการปรับเปลี่ยนไปในผลิตภัณฑ์
ประกันภัย หรือการเปลี่ยนไปของลักษณะการดำเนินงาน โครงการตัวแทนผู้รักษาผลประโยชน์ของ
เกษตรกรที่เหมาะสม เช่น คณะกรรมการบริหาร

ภาคผนวก ค

ร่างโครงการจัดตั้ง บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด

สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
ตึกศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เกษตรกลาง ถนนพหลโยธิน กทม. 10900 โทร. 0-2940-6643 โทรสาร 0-2940-6417

The Agricultural Economics Society of Thailand Under Royal Patronage

Center for Agricultural Information Building

Kasetsart Campus, Phahonyothin Rd. Bangkok 10900 Tel. 0-2940-6643 Fax. 0-2940-6417

สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

โครงการประชุมพิจารณา

เรื่อง การจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด

วันอังคารที่ 20 เมษายน 2547

ณ อาคารสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (สอ.มก.)

1. หลักการ

เชิญผู้แทนหน่วยงานที่เห็นว่าจะเป็นผู้นำและเกี่ยวข้องดังรายชื่อใน 5. มาระดม ประสานการณ์และความคิดเห็น หาข้อสรุปและเสนอแนะ เพื่อดำเนินการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัส ประกันภัย ซึ่งสหกรณ์ทุกประเภทและ ธกส. เป็นผู้ถือหุ้น และให้ ธกส. เป็นผู้นำในการจัดตั้งและ การบริหารจัดการบริษัท

ผลที่คาดหวังของการประชุม คือ (1) ได้ข้อสรุปและข้อเสนอว่า เมื่อตั้งบริษัทแล้วจะ รับประกันสัตว์เศรษฐกิจและพืชเศรษฐกิจ บางสัตว์และบางพืชอะไรบ้าง? (2) ได้เหตุผลรายละเอียด ที่สนับสนุนการจัดตั้งบริษัท (3) ได้ข้อสรุปและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนทุนเรือนหุ้นอย่างต่ำและ อย่างสูงของบริษัทเมื่อจะขอจัดตั้ง รวมทั้งประมาณการจำนวนผู้ถือหุ้นจากสหกรณ์ภาคเกษตร และ ภาคนอกเกษตร (4) ความเป็นไปได้ด้านกฎหมายในการจัดตั้งบริษัทคือ ด้าน พ.ร.บ. สหกรณ์, ด้าน พ.ร.บ. ธ.ก.ส. ด้าน ป.พ.พ. (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์) ด้านนโยบายกรมการประกันภัย

2. เหตุผล

สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีวัตถุประสงค์หลักอยู่ประการหนึ่งคือ การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรของประเทศ ซึ่งหมายความว่า ส่งเสริมความเจริญทรัพย์ (material development) และความเจริญธรรม (spiritual development) ของผู้ประกอบการอาชีพการเกษตรและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เจริญยั่งยืน

รองศาสตราจารย์ อาบ นกะจัด อดีตนายกสมาคมฯ นี้ และที่ปรึกษาของสมาคมฯ ในปัจจุบัน เป็นผู้ก่อร่างเสนอสมาคมฯ เป็นโครงการที่เมื่อทำขึ้นได้สำเร็จก็สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักประการหนึ่งของสมาคมฯ ดังกล่าวในวรรคแรก

อนึ่งได้ทราบจากรองศาสตราจารย์ อาบ นกะจัด ว่าได้ทำจดหมายนำโครงการฯ ดังกล่าว เสนอท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง (นายวรเทพ รัตนกร) เพื่อให้ท่านพิจารณาและสั่งให้ ธกส. หากท่านเห็นสมควร

นายพิทยาพล นาถรรณกุล ผู้จัดการใหญ่ ธกส. ได้เชิญ รองศาสตราจารย์ อาบ นกะจัด ไปชี้แจงโครงการต่อที่ประชุมผู้บริหารประมาณ 10 คนของ ธกส. เมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2547 ซึ่งที่ประชุมก็เห็นชอบ อนึ่งผู้จัดการใหญ่ ธกส. แจ้งที่ประชุมว่า ทางท่านรัฐมนตรีฯ ก็เห็นว่าเป็นโครงการที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ โรคระบาดสัตว์ปีก (ไก่) บริษัทที่ตั้งขึ้นนี้จะได้รับประกันภัยสัตว์เศรษฐกิจ และพืชเศรษฐกิจ ของเกษตรกรได้ต่อไป

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดประชุม

1. สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - (1) ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร และทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์
 - (2) ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์
 - (3) ภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์

4. วัน เวลา และสถานที่ประชุม

วันอังคารที่ 20 เมษายน 2547 เวลา 08.30-12.00 น. ณ ห้องประชุมอาคาร สอ.มก. (KU HOME) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. ผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 35 คน เป็นผู้แทนจาก 11 หน่วยงาน คือ

- สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์	5	คน
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	6	คน
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	3	คน
- สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย	2	คน
- กรมส่งเสริมสหกรณ์	2	คน
- กรมการประกันภัย	2	คน
- สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	3	คน
- สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย	2	คน
- ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย	2	คน
- คณาจารย์จากภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร.ภาควิชาสหกรณ์. 7	คน	
ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์		
- ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร	1	คน
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่		

6. งบประมาณอุดหนุนค่าใช้จ่าย

(1) สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (สศกท.)	15,000.00	บาท
(2) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)	15,000.00	บาท
(3) สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	10,000.00	บาท
รวม	40,000.00	บาท

7. หน่วยงานประสานงาน

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากรและศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์
คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชั้น 2
และ 3 อาคารพิจารณาณัชย์ โทรศัพท์ 02-5615037 โทรสาร 02-5615037

ที่ปรึกษา

รศ.อาบ นกะจัด

คณะทำงาน

รศ.ดร. ศรัณย์ วรธนัจฉริยา

ประธานคณะทำงาน

ผศ.ดร. ปิติ กันตังกุล

คณะทำงาน

รศ. สมพร อิศวิลานนท์

คณะทำงาน

ผศ.ดร.สาโรช อังสุมาลิน

คณะทำงาน

คุณประกอบกิจ ภูศิริมงคล

คณะทำงาน

ดร. เพ็ญพร เจนการกิจ

คณะทำงาน

ดร. สุวรรณา ปราณิตตวัตกุล

คณะทำงาน

ดร. นุชนาถ มั่งคั่ง

คณะทำงาน

อ. อภิชาติ ตะลุดแพทย์

คณะทำงาน

น.ส.ปัญญาณัฐ รัชรากร

คณะทำงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
จำนวน ๒๔ คน
นายก หอสมุด

ที่ศธ 0513.11005/081

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
คณะเศรษฐศาสตร์
ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์
50 พหลโยธิน ตู๊ ปณ. 1071
ปณฟ.เกษตรศาสตร์ กทม.10903

23 มีนาคม 2547

เรื่อง จัดประชุมพิจารณาเรื่อง “การจัดตั้งบริษัทแจ่มจรัสประกันภัยจำกัด”
โดยสหกรณ์ทุกประเภทและชกส. เป็นผู้ถือหุ้น

เรียน นายกสสมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย (1) สำเนาหนังสือที่ปรึกษาภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร และ
ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ เรียนท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
การคลัง
(ท่านวราเทพ รัตนากร)
(2) โครงการจัดประชุมพิจารณา

ด้วยเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2547 คุณพิทยาพล นาดธราดล ผู้จัดการใหญ่ ชกส. ได้
เชิญผมไปชี้แจงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโครงการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด โดย
สหกรณ์ทุกประเภท และ ชกส. เป็นผู้ถือหุ้น และให้ ชกส. เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งและการบริหาร
จัดการบริษัท

เหตุที่ผู้จัดการใหญ่ ชกส. เชิญผมไปชี้แจงเรื่องจัดตั้งบริษัทดังกล่าว ก็เพราะผมได้
จัดทำโครงการจัดตั้งบริษัทและมีจดหมายนำเรียนท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังไปเมื่อ
วันที่ 22 ธันวาคม 2546 เพื่อท่านพิจารณาและส่งเรื่องให้ ชกส. พิจารณา (ดูสิ่งที่ส่งมาด้วย (1))

ในการชี้แจงเรื่องจัดตั้งบริษัทที่ ชกส. เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2457 ดังกล่าว มีผู้เข้า
ประชุมประมาณ 10 คน ประกอบด้วยผู้จัดการใหญ่ ชกส. รองผู้จัดการใหญ่ และผู้อำนวยการฝ่าย
ต่าง ๆ หรือผู้แทนที่เกี่ยวข้อง ผลการประชุมสรุปได้ดังนี้

(1) เห็นชอบเรื่องจัดตั้งบริษัทฯ หนึ่ง ผู้จัดการใหญ่ ธกส. แจ้งที่ประชุมว่า ท่านรัฐมนตรีฯ (วราเทพ รัตนากร) บอกว่าควรถือเหตุการณ์โรคระบาดสัตว์ปีก(ไก่) ครั้งนี้เป็นโอกาสริเริ่มตั้งบริษัทฯ

(2) เมื่อตั้งบริษัทขึ้นแล้ว ควรพิจารณาจัดประกันสัตว์เศรษฐกิจ และพืชเศรษฐกิจ ก่อน หากจัดประกันอาคารและอุปกรณ์ รวมยานพาหนะ เป็นต้นก่อนก็จะมีข้ออ้างถึงว่าแข่งขันกับบริษัทเอกชน

(3) การประกันสัตว์และพืชเศรษฐกิจดังกล่าว อาจจำเป็นต้องขอเงินอุดหนุนบางส่วนจากรัฐ เพราะบริษัทที่ตั้งใหม่ จะมีทุนไม่มากพอจะบริหารความเสี่ยงสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่สัตว์และพืชที่เอาประกันได้เต็มที่ (เว้นแต่รัฐจะให้บริษัทรับประกันไฟและวินาศภัย กับ อาคารและอุปกรณ์ รวมยานพาหนะไปพร้อมกันเฉพาะของสหกรณ์และ ธกส. ได้)

(4) ผมแจ้งที่ประชุมว่า

(ก) ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร และศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พร้อมทั้งจะจัดการสอนและฝึกอบรมเรื่องการประกันวินาศภัย เน้นเรื่องสัตว์และพืชเศรษฐกิจ โดยจะให้ประกาศนียบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งจักพัฒนาเป็นหลักสูตรระดับปริญญาต่อไป

(ข) ภาควิชาฯ และศูนย์ฯ ดังกล่าว พร้อมทั้งจะร่วมทำการศึกษาวิจัยสัตว์และพืชเศรษฐกิจ ก่อนจะดำเนินการประกัน

(5) พร้อมนี้ ได้ส่งร่างโครงการจัดประชุมพิจารณาฯ มาเพื่อมอบให้คุณประกอบกิจไปดำเนินการออกหนังสือเชิญผู้ที่จะเลือกมาร่วมประชุมพิจารณา ที่กำหนดไว้ในวันอังคารที่ 20 เมษายน 2547 (ดูสิ่งที่ส่งมาด้วย (2))

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาเพื่อสั่งการให้เจ้าหน้าที่ของสมาคมฯ ดำเนินการต่อไปด้วย

(รศ. อาบ นคะจิต)

ที่ปรึกษาสมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทย

ในพระบรมราชูปถัมภ์

ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์

โทรศัพท์ 0-2561-5037 และ โทรสาร 0-2561-5037

โครงการจัดตั้ง

บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด

โดยสหกรณ์ทุกประเภทร่วมกับธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)

เสนอโดย

รศ. อาบ นกะจัด

ที่ปรึกษาภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร
และที่ปรึกษาศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

22 ธันวาคม 2546

เรื่อง โครงการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด
โดยสหกรณ์ทุกประเภทร่วมกับ ธกส.

ข้อ 1. รศ. อาบ นกะจัด ที่ปรึกษาภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร และที่
ปรึกษาศูนย์วิจัย เศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้นำเสนอ
โครงการฯ ต่อท่านรัฐมนตรีช่วยราชการกระทรวงการคลัง (นายวราเทพ รัตนากร) ประธาน
คณะกรรมการ ธกส. เพื่อพิจารณาโดยจดหมายลงวันที่ 22 ธันวาคม 2546

ข้อ 2. ท่านรัฐมนตรี วราเทพ รัตนากร ได้ส่งเรื่องให้ผู้จัดการ ธกส. (คุณพิทยาพล
นาถวรกุล) พิจารณาดำเนินการโครงการฯ เพราะเป็นเวลาที่เหมาะสมจะพิจารณาดำเนินโครงการ
ได้เนื่องจากเกิดโรคระบาดไข้หวัดนกทำความเสียหายแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่อย่างร้ายแรงมาก

รัฐบาลควรจะช่วยในเรื่องที่สหกรณ์ทุกประเภทและ ธกส. จะร่วมกันจัดตั้งบริษัทประกันภัยพืชและสัตว์เศรษฐกิจตามโครงการนี้

ข้อ 3. ผู้จัดการ ธกส. เชิญ รศ. อาบ นกะจิต ประชุมที่สำนักงาน ธกส. เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2547 เพื่อชี้แจงโครงการฯ ต่อที่ประชุมผู้บริหารระดับสูงของ ธกส. ประมาณ 10 ท่าน ที่ประชุมเห็นชอบให้ ธกส. ร่วมกับสหกรณ์ทุกประเภทจัดตั้งบริษัทดังกล่าว โดยมีความเห็นเบื้องต้นดังต่อไปนี้

(1) ควรเน้นการประกันพืชและสัตว์เศรษฐกิจ หากประกันวินาศภัยอย่างอื่นด้วย เช่น ประกันไฟอาคารและอุปกรณ์และยานพาหนะ เป็นต้น บริษัทประกันภัยเอกชนอาจอ้างได้ว่าแข่งขันเอกชน

(2) การประกันพืชและสัตว์เศรษฐกิจดังกล่าว ของบริษัทตามโครงการฯ อาจจำเป็นต้องขอเงินอุดหนุนบางส่วนจากรัฐบาล เช่น ร้อยละ 60.00 ในระยะ 5 ปีแรก เพราะบริษัทที่ดั่งใหม่จะมีทุนและรายได้ไม่พอ สำหรับบริหารความเสี่ยง และเวลานี้รัฐบาลต้องใช้เงินงบประมาณช่วยเหลือความเสียหายทางพืชและสัตว์ของเกษตรกรอยู่แล้วประมาณ ไม่น้อยกว่า 5,000 ล้านบาท

ข้อ 4. รศ. อาบ นกะจิต ชี้แจงต่อที่ประชุมผู้บริหารระดับสูงของ ธกส. อีกด้วยว่า

(1) ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากรและศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พร้อมจะจัดให้มีการสอนและฝึกอบรมเรื่องการประกันวินาศภัยพืชและสัตว์เศรษฐกิจ รวมทั้งการประกันวินาศภัยอื่น ๆ ที่สหกรณ์ภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร รวมทั้งที่ ธกส. ต้องเสียค่าประกันภัยอยู่ในเวลานี้ เพื่อให้บริษัทที่จะดั่งใหม่ตามโครงการฯ มีความสามารถเปิดบริหารรับประกันภัยดังกล่าวแก่สหกรณ์ทุกประเภทและ ธกส. ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัดกว่า

(2) ภาควิชาและศูนย์วิจัยดังกล่าวใน (1) ข้างต้น พร้อมจะร่วมกับบริษัทที่จะดั่งขึ้นตามโครงการในการศึกษาวิจัยพืชและสัตว์เศรษฐกิจของเกษตรกร สมาชิกสหกรณ์ภาคเกษตรที่จะนำเข้าสู่บริการรับประกันได้โดยเหมาะสมรวมทั้งทรัพย์สินต่าง ๆ ของสหกรณ์ทุกประเภทและของ ธกส. ที่จะนำเข้าสู่บริการรับประกันภัยของบริษัทตามโครงการ เพื่อขยายประโยชน์ของผู้รับประกันภัยตามโครงการฯ

ข้อ 5. สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยร่วมมือกับ ธกส. และสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ออกค่าใช้จ่าย จัดการประชุมสัมมนา เรื่อง “การจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด โดยสหกรณ์ทุกประเภทร่วมกับ ธกส.” ขึ้นเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2547 ณ อาคาร สอ.มก. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาประมาณ 30 ท่าน จากหน่วยงาน ดังนี้

- (1) สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
- (2) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- (3) สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
- (4) กรมการประกันภัย
- (5) ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย
- (6) ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- (7) กรมส่งเสริมสหกรณ์
- (8) สำนักงานเศรษฐศาสตร์กิจการเกษตร
- (9) ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัย

แม่โจ้

(10) ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากรและศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะ เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(11) สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อ 6. ที่ประชุมสัมมนาดังกล่าวในข้อ 5. เห็นชอบในการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัส ประกันภัย จำกัด โดยมีความเห็นชอบร่วมกัน ดังนี้

(1) บริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นนี้ จะไม่เป็นประโยชน์แก่ ธกส. ซึ่งให้สินเชื่อการเกษตร เท่านั้น แต่จะเป็นประโยชน์ร่วมกันกับสหกรณ์ทุกประเภทและ ธกส. ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นจัดตั้งบริษัท

(2) หากจะให้สหกรณ์ทุกประเภทเข้าถือหุ้นบริษัท ก็ควรที่บริษัทจะเปิดรับ ประกันภัยอื่นนอกจากพืช

และสัตว์เศรษฐกิจ เช่น ประกันไฟอาคารและอุปกรณ์ ประกันยานพาหนะและการ ประกันภัยอื่นที่เหมาะสมสำหรับสหกรณ์นอกภาคเกษตรด้วย เพราะเวลานี้ค่าใช้จ่ายดำเนินงานด้าน เบี้ยประกันภัยของสหกรณ์ทุกประเภท มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาก

ค่าเบี้ยประกันภัยของสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2543-2546 (4 ปี) (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2546: 15)

ปี พ.ศ.	สหกรณ์ภาคเกษตร (ล้านบาท)	สหกรณ์นอกภาคเกษตร (ล้านบาท)	รวม
2543	-	-	65.80
2544	15.23	35.81	51.04
2545	16.14	57.64	73.78
2546	14.08	67.47	77.55
รวม	45.45	156.92	268.17
เฉลี่ย	15.15	52.31	67.04

(3) ขอให้สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ทำจดหมายนำส่งผลการ ประชุมสัมมนา พร้อมความเป็นมาทำโครงการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด แก่ หน่วยงานที่ร่วมประชุมสัมมนา

ข้อ 7. สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จะดำเนินการต่อดังนี้

(1) ทำจดหมายนำส่ง เรื่องโครงการฯ และผลการประชุมสัมมนาที่เห็นชอบให้ดำเนินการจัดตั้งบริษัทตามโครงการฯ แก่บุคคลต่อไปนี้เพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควร คือ

- ท่านนายกรัฐมนตรี
- ท่านรัฐมนตรีว่าการและช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
- ท่านรัฐมนตรีว่าการและช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ผู้จัดการ ธกส.
- สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
- ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย
- ชุมนุมสหกรณ์การค้าแห่งประเทศไทย
- กรมส่งเสริมสหกรณ์
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

รศ. อาบ นกะจัด
ที่ปรึกษามาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
และที่ปรึกษาภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์
15 พฤศจิกายน 2547

ที่ศธ 0513.11005/164

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
คณะเศรษฐศาสตร์
ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์
50 พหลโยธิน ตู๊ ปณ. 1071
ปณ.เกษตรศาสตร์ จตุจักร
กรุงเทพ 10903

21 ธันวาคม 2546

เรื่อง โครงการจัดตั้ง บริษัทแจ่มจรัสประกันภัย จำกัด (โดยสหกรณ์ทุกประเภทร่วมกับ ธ.ก.ส.)
เรียน ท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง (นายวราเทพ รัตนากร)
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการจัดตั้ง บริษัทแจ่มจรัสประกันภัย จำกัด 1 ชุด

ตามที่สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ร่วมกับ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และหน่วยงานของขบวนการสหกรณ์ได้ประชุมสัมมนาเรื่อง “ร่างพระ
ราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ...” เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2546 ที่มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ และสมาคมฯ ได้นำส่งร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าว ซึ่งที่ประชุมสัมมนาเห็นชอบแล้ว
กราบเรียนท่านนายกรัฐมนตรี (พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร) เพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปแล้ว
ตั้งแต่วันที่ 2 ตุลาคม ศกนี้ แล้วนั้น

บัดนี้ ผมเห็นว่าเพื่อสนับสนุนให้ ธ.ก.ส. ตาม พ.ร.บ. ใหม่ดำเนินงานตาม
วัตถุประสงค์ได้ดียิ่งขึ้น สมควรจะชี้ชวนให้สหกรณ์ทุกประเภทร่วมกับ ธ.ก.ส. จัดตั้ง บริษัท
แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด ขึ้น โดยให้ ธ.ก.ส. เป็นผู้นำในการจัดตั้งและการจัดการบริษัทดังกล่าว
โครงการนี้ประกอบด้วยหัวข้อและคำอธิบายประกอบโดยย่อ คือ (1) หลักการ (2) เหตุผล

(3) ประมาททุนเรือนหุ้นเพื่อจดทะเบียน (4) ความเป็นไปได้ด้านกฎหมาย และขั้นตอนการดำเนินงานของบริษัท และ (5) หน่วยงานที่จะร่วมประชุมสัมมนาแสวงหาความคิดเห็นและมติตกลง

จึงเรียนมาเพื่อท่านรัฐมนตรีได้ทราบและพิจารณาสั่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ ธ.ก.ส. พิจารณาดำเนินการตามแต่ท่านรัฐมนตรีจะเห็นสมควร เพื่อให้ติดต่อภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร หรือศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หวังว่าท่านรัฐมนตรีจะพิจารณาเรื่องนี้ด้วยดี

ขอแสดงความนับถือ

(รศ. อาบ นกะจิต)

ที่ปรึกษาภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร

ที่ปรึกษาศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์

โทร. 02-5615037, 01-5635298

โทรสาร 02-5615037

โครงการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด
(โดยสหกรณ์ทุกประเภทร่วมกับ ธกส.)

(1) หลักการ

จัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด โดยสหกรณ์ทุกประเภททั่วราชอาณาจักร และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ร่วมกันเป็นผู้ถือหุ้น ให้ ธกส. เป็นผู้นำในการจัดตั้งและการจัดการบริษัท

(2) เหตุผล

(ก) ทรัพย์สินบางประเภท เช่น อาคารสิ่งปลูกสร้างพร้อมเครื่องตกแต่งและอุปกรณ์ เครื่องจักรและอุปกรณ์ และยานพาหนะของสหกรณ์ทุกประเภท และของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร ทั่วประเทศ รวมกันมีมูลค่า 12,171.16 ล้านบาท (ดูตารางที่ 1) จำเป็นต้องมีการประกันภัย เช่น ประกันไฟอาคารและสิ่งปลูกสร้างพร้อมเครื่องตกแต่งและอุปกรณ์ และประกันยานพาหนะ เป็นต้น ปีหนึ่ง ๆ คิดเป็นเงินจำนวนมาก คิดเพียงร้อยละ 1.00 หรือ 0.50 ของมูลค่าทรัพย์สินรวมกัน 12,171.16 ล้านบาทนั้น ก็เป็นเงินปีละ 122.00 ล้านบาทหรือ 61.00 ล้านบาทตามลำดับ

ค่าประกันภัยดังกล่าวข้างต้น สหกรณ์และ ธกส. เป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายก็จริง แต่ต้องคิดจากค่าบริการที่สหกรณ์ และ ธกส. เรียกเก็บจากสมาชิกและลูกค้าผู้ให้บริการ ซึ่งส่วนมากเป็นเกษตรกร ผู้ผลิตขนาดเล็ก และผู้ประกอบการขนาดเล็ก ซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ภาคเกษตรและภาคนอกเกษตร

(ข) เกษตรกรลูกค้าของสหกรณ์ และลูกค้าของ ธกส. เป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมขนาดเล็ก ปลูกพืชเศรษฐกิจหรือเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ เลี้ยงภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง โรคพืช โรคสัตว์ เป็นต้น และภัยเศรษฐกิจอีกด้วย แต่ยังไม่มียุติประกันภัย ให้บริการประกันพืชและสัตว์เศรษฐกิจ เหล่านั้น ในอัตราที่เหมาะสมที่เกษตรกรแต่ละคนหรือรวมกันเป็นกลุ่มคณะ จะสามารถจ่ายเบี้ยประกันได้

เมื่อปี 2545 มีสหกรณ์ทุกประเภททั่วประเทศ และจำนวนสมาชิกดังนี้ สหกรณ์มีจำนวน 6,406 สหกรณ์ ในจำนวนนั้นมีสหกรณ์ภาคเกษตรร้อยละ 63.58 เป็นสหกรณ์นอกภาคการเกษตรร้อยละ 36.42 สมาชิกสหกรณ์ทั้งหมดมีจำนวน 8,125.073 คนหรือครัวเรือน (หรือประมาณร้อยละ 52.00 ของจำนวน ครัวเรือนทั่วประเทศ) ในจำนวนนี้เป็นสมาชิกสหกรณ์ภาคเกษตร ร้อยละ 01.80 เป็นสหกรณ์ภาคนอกเกษตร ร้อยละ 38.20 สมาชิกสหกรณ์ภาคเกษตรประมาณ 5.02 ล้าน

ครัวเรือน มีมูลค่าทรัพย์สินดำเนินงาน (Working Capital) เฉลี่ยทั้งประเทศ คนละ 35,064 บาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2543: 89) รวมกันทั้งหมดมีมูลค่า 176,021 ล้านบาท ทรัพย์สินดังกล่าวนี้หลายอย่างมีมูลค่าควรแก่การประกันรายสมาชิกหลายคน เช่น สัตว์เลี้ยงทำพันธุ์ ซึ่งสมาชิกรวมกันมีมูลค่าสูง เป็นต้น

ปัจจุบันได้จัดตั้งสถาบันตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรบางอย่างล่วงหน้าแล้ว สหกรณ์ภาคเกษตร และ ธกส. เป็นผู้ให้บริการสินเชื่อการเกษตรแก่เกษตรกร ผู้ผลิตสินค้าบางอย่างที่จะซื้อขายล่วงหน้าดังกล่าวนี้ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ให้บริการประกันภัยแก่เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าบางอย่างดังกล่าวนี้

ด้วยเหตุผลโดยย่อดังกล่าวข้างต้น สหกรณ์ทุกประเภทร่วมกับ ธกส. จึงควรพิจารณาจัดตั้ง บริษัทแอมเจอร์สประกันภัย ขึ้น เพื่อให้บริการประกันภัยแก่สหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ และแก่ ธ.ก.ส. และพนักงานของ ธ.ก.ส. ประมาณร้อยละ 75.00 ของธุรกิจ และจะให้บริการแก่บุคคลธรรมดาและหรือนิติบุคคลที่ทำธุรกิจเกษตรนอกสหกรณ์และนอก ธ.ก.ส. ประมาณร้อยละ 25.00

(3) ประมาณทุนเรือนหุ้นเพื่อจดทะเบียนจัดตั้ง บริษัท แอมเจอร์สประกันภัย จำกัด (จำนวน 500 ล้านบาท หรือ 1,000 ล้านบาท)

(ก) ในปีการบัญชี 2545 สหกรณ์ทุกประเภททั่วประเทศมีจำนวน 6,406 สหกรณ์นั้น มีทุนของสหกรณ์รวมกันจำนวน 247,922.15 ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นทุนเรือนหุ้น 214,142.47 ล้านบาท (86.37%) ทุนสำรอง 27,429.94 ล้านบาท (11.06%) ทุนสะสมตามข้อบังคับและอื่น ๆ 6,349.74 ล้านบาท (2.56%) (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2545: 10)

(ข) ทุนสำรองของสหกรณ์ทุกประเภทนั้นจำแนกได้ดังนี้

(1) สหกรณ์ภาคเกษตร	5,528.23	ล้านบาท
(2) สหกรณ์นอกภาคเกษตร	<u>21,901.71</u>	ล้านบาท
รวม	<u>27,429.94</u>	ล้านบาท

(ค) หากชี้ชวนให้นำทุนสำรอง 27,429.94 ล้านบาท ของสหกรณ์ทุกประเภทดังกล่าวจำนวน 2 % ถึง 4% ก็จะได้เงินจำนวน 500 ถึง 1,000 ล้านบาท มาซื้อหุ้น บริษัท แอมเจอร์สประกันภัย จำกัด ดังกล่าวได้

(4) ความเป็นไปได้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งบริษัทแอมเจอร์สประกันภัย จำกัด มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งบริษัทดังกล่าวนี้ 3 ด้าน คือ

(ก) ด้านสหกรณ์ที่จะมาร่วมถือหุ้นจัดตั้งบริษัท : พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 46(1) ให้อำนาจสหกรณ์ไว้ว่า “ดำเนินธุรกิจการผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ของสมาชิก” และมาตรา 62(6) ให้อำนาจ สหกรณ์ไว้ว่า “ถือหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำ

ให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์”

(ข) ด้าน ธ.ก.ส. ที่จะเป็นผู้บริหารจัดการตั้งและการบริหารจัดการบริษัท พ.ร.บ.ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 – ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2542) มาตรา 10(14) ให้อำนาจ ธ.ก.ส.ไว้ว่า “จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเกษตรกรรม หรือธุรกิจที่เป็นประโยชน์โดยตรงแก่กิจการของธนาคาร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

(ก) ด้านประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็เกี่ยวข้องกับบรรพ 3 เอกเทศสัญญา ลักษณะ 20 ว่าด้วยประกันภัย บริษัทแจ่มจรัสประกันภัยจำกัด จะดำเนินงานประกันภัยเป็นขั้นตอน 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง

- ประกันอาคารและอุปกรณ์ เช่น ที่ทำการ, โรงสีข้าว, นางข้าว และนางพืชผลต่าง ๆ เป็นที่ของสหกรณ์และของ ธ.ก.ส. ในเรื่องวินาศภัย (ความเสียหายอย่างใด ๆ บรรดาซึ่งจะพึงประมาณเป็นเงินได้)

- ประกันยานพาหนะของสหกรณ์และของ ธ.ก.ส. รวมทั้งของสมาชิกและพนักงานของสหกรณ์และของลูกค้านักงานของ ธ.ก.ส.

ขั้นตอนที่สอง

- ประกันหนี้ที่กู้ยืมกันระหว่างสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ที่ลงทุนร่วมกัน และที่ค้าขายระหว่างกัน

- ประกันหนี้ของสหกรณ์หรือสถาบันอุตสาหกรรมเกษตรหรือธุรกิจอื่น ๆ ในภูมิภาคที่ทำธุรกิจซึ่งทำให้เกิดการจ้างแรงงานชนบท หรือที่เพิ่มรายได้แก่ครัวเรือนเกษตรกรในชนบท

ขั้นที่สาม

- ประกันพืชเศรษฐกิจ ที่ซื้อขายเชื่อมโยงกับตลาดซื้อขายพืชผลเกษตรล่วงหน้า (Future Agricultural Products Market) และที่ซื้อขายกันในตลาดมาก

- ประกันสัตว์เศรษฐกิจที่ซื้อขายกันมาก เพื่อบริโภคในประเทศและเพื่อส่งออกไปต่างประเทศ

- ประกันความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของสมาชิกและพนักงานของสหกรณ์ และของลูกค้านักงานของ ธ.ก.ส. ในลักษณะเป็นกลุ่มๆ หรือเป็นรายบุคคล ในลักษณะนิติบุคคลตัวแทนที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีปฏิบัติของสหกรณ์มากที่สุด

(ง) ด้านนโยบายกรรมการประกันภัย

- นโยบายกรรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ อาจมีนโยบายจำกัด จำนวนบริษัทประกันวินาศภัย และบริษัทประกันชีวิตไว้ แต่กรณีของบริษัทแจ่มจรัสประกันภัยจำกัดนี้มี วัตถุประสงค์จำกัดบริการที่ให้แก่ขบวนสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ และแก่ ธ.ก.ส. รวมทั้งแก่สมาชิก และพนักงานของสหกรณ์ และแก่ลูกค้าและพนักงานของ ธ.ก.ส. ร้อยละ 75 ของปริมาณบริการและ ให้บริการแก่ผู้เกี่ยวข้องกับธุรกิจการเกษตรและชนบทอีกร้อยละ 25 ของปริมาณบริการเท่านั้น

- นโยบายของรัฐบาลที่จะพัฒนาชนบทให้มีผลต่อการพัฒนาเมือง หรือนำความ มั่งคั่งสู่ชนบท เพื่อสร้างเสริมความมั่นคงแบบยั่งยืนแก่ชุมชนเมืองนั้น ควรจะทำให้ นโยบายของ กรรมการประกันภัยยึดหยุ่นได้เป็นกรณีไป

(5) หน่วยงานที่ร่วมจัดประชุมสัมมนาเพื่อพิจารณากรอบและแนวทางจัดตั้ง บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด

- สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์(สศท)
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
- สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย (สสท.)
- ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย (ชสอท.)
- ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย (ชสท.)
- คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดย
- ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร
- ภาควิชาสหกรณ์
- ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์
- คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร

อาบ นกะจัด

23 พฤศจิกายน 2546

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
469 ถนนนครสวรรค์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 โทร
BANK FOR AGRICULTURE AND AGRICULTURAL CO-OPERATIVES
469 NAKHONSAWAN ROAD BANKOK 10300 THAILAND
TEL 2800180 ,2617355 FAX (662) 2800442 ,2605320

ที่ 0260/2453

26 มกราคม 2547

เรื่อง ขอเชิญร่วมประชุมหารือ เรื่องโครงการจัดตั้ง บริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด

เรียน รศ. อาบ นกะจิต

อ้างถึง หนังสือศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2546

ตามหนังสือที่อ้างถึง ท่านได้ส่งร่างโครงการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด
ให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) พิจารณาก่อนที่จะประชุมร่วมระหว่าง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ธ.ก.ส. พิจารณาแล้ว มีประเด็นที่ขอหารือกับท่านในเบื้องต้นในวันที่ 9 กุมภาพันธ์
2547 เวลา 14.00 ณ ห้องรับรองผู้จัดการ ชั้น 3 ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ อาคารถนนนครสวรรค์
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายพิพัฒน์ เกื้อสุกถ)

ผอ.กทช.

ที่ศธ 0513.11005/081

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
คณะเศรษฐศาสตร์
ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์
50 พหลโยธิน ตู๊ ปณ. 1071
ปณฝ.เกษตรศาสตร์ กทม.10903

23 มีนาคม 2547

เรื่อง จัดประชุมพิจารณาเรื่อง “การจัดตั้งบริษัทแจ่มจรัสประกันภัยจำกัด”

โดยสหกรณ์ทุกประเภทและชกส. เป็นผู้ถือหุ้น

เรียน นายกสมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย (1) สำเนาหนังสือที่ปรึกษาภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร และ
ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ เรียนท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
(ท่านวราเทพ รัตนากร)
(2) โครงการจัดประชุมพิจารณา

ด้วยเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2547 คุณพิทยาพล นาดธราดล ผู้จัดการใหญ่ ชกส. ได้
เชิญผมไปชี้แจงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโครงการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด โดย
สหกรณ์ทุกประเภท และ ชกส. เป็นผู้ถือหุ้น และให้ ชกส. เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งและการบริหาร
จัดการบริษัท

เหตุที่ผู้จัดการใหญ่ ชกส. เชิญผมไปชี้แจงเรื่องจัดตั้งบริษัทดังกล่าว ก็เพราะผมได้จัด
ทำโครงการจัดตั้งบริษัทและมีจดหมายนำเรียนท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังไปเมื่อ
วันที่ 22 ธันวาคม 2546 เพื่อท่านพิจารณาและส่งเรื่องให้ ชกส. พิจารณา (ดูสิ่งที่ส่งมาด้วย (1))

ในการชี้แจงเรื่องจัดตั้งบริษัทที่ ชกส. เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2547 ดังกล่าว มีผู้เข้า
ประชุมประมาณ 10 คน ประกอบด้วยผู้จัดการใหญ่ ชกส. รองผู้จัดการใหญ่ และผู้อำนวยการฝ่าย
ต่าง ๆ หรือผู้แทนที่เกี่ยวข้อง ผลการประชุมสรุปได้ดังนี้

(1) เห็นชอบเรื่องจัดตั้งบริษัทฯ อนึ่ง ผู้จัดการใหญ่ ชกส. แจ้งที่ประชุมว่า ท่าน
รัฐมนตรีฯ (วราเทพ รัตนากร) บอกว่าควรถือเหตุการณ์โรคระบาดสัตว์ปีก(ไก่อ) ครั้งนี้เป็นโอกาส
ริเริ่มตั้งบริษัทฯ

(2) เมื่อตั้งบริษัทขึ้นแล้ว ควรพิจารณาจัดประกันสัตว์เศรษฐกิจ และพืชเศรษฐกิจ ก่อน หากจัดประกันอาคารและอุปกรณ์ รวมยานพาหนะ เป็นต้นก่อนก็จะมีข้ออ้างคิดว่าแข่งขันกับ บริษัทเอกชน

(3) การประกันสัตว์และพืชเศรษฐกิจดังกล่าว อาจจำเป็นต้องขอเงินอุดหนุนบางส่วน จากรัฐ เพราะบริษัทที่ตั้งใหม่ จะมีทุนไม่มากพอจะบริหารความเสี่ยงสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ สัตว์และพืชที่เอาประกันได้เต็มที่ (เว้นแต่รัฐจะให้บริษัทรับประกันไฟและวินาศภัย กับ อาคารและ อุปกรณ์ รวมยานพาหนะไปพร้อมกันเฉพาะของสหกรณ์และ ธกส. ได้)

(4) ผมแจ้งที่ประชุมว่า

(ก) ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร และศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พร้อมที่จะจัดการสอนและฝึกอบรมเรื่องการประกันวินาศภัย เน้นเรื่อง สัตว์และพืชเศรษฐกิจ โดยจะให้ประกาศนียบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งจัก พัฒนาเป็นหลักสูตรระดับปริญญาต่อไป

(ข) ภาควิชาฯ และศูนย์ฯ ดังกล่าว พร้อมทั้งจะร่วมทำการศึกษาวิจัยสัตว์และพืช เศรษฐกิจ ก่อนจะดำเนินการประกัน

(5) พร้อมนี้ ได้ส่งร่างโครงการจัดประชุมพิจารณาฯ มาเพื่อมอบให้คุณประกอบกิจ ไปดำเนินการออกหนังสือเชิญผู้ที่จะเลือกมาร่วมประชุมพิจารณา ที่กำหนดไว้ในวันอังคารที่ 20 เมษายน 2547 (ดูสิ่งที่ส่งมาด้วย (2)

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาเพื่อสั่งการให้เจ้าหน้าที่ของสมาคมฯ ดำเนินการต่อไปด้วย

(รศ. อาบ นกะจิต)

ที่ปรึกษาสมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทย

ในพระบรมราชูปถัมภ์

ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์

โทรศัพท์ 0-2561-5037 และ โทรสาร 0-2561-5037

**กำหนดการประชุมพิจารณา
เรื่อง ก่อจัดตั้งบริษัทแจ่มจรัสประกันภัย จำกัด
วันอังคารที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2547**

เวลา 08.30-12.30 น.

ณ อาคาร สอ.มก. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
KU HOME ชั้น 4 ห้องนนทรี

ประธานที่ประชุม	เวลา	รายการ
ดร.ปิติ กันตังสกุล	08.30-	รศ.ดร.ศรัณย์ วรรณนิจกริยา
	08.45	นายกสมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
		กล่าวต้อนรับ
	08.45-	รศ.ดร.อาบ นกะจัด
	09.10	นำเสนอโครงการ และประเด็นเพื่อการพิจารณาของที่ประชุม
	09.10-	พักรับเครื่องดื่ม
	09.30	
	09.30-	คุณเอ็นนู ซื่อสุวรรณ
	09.35	รองผู้จัดการใหญ่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
		เสนอความเห็นและข้อสรุปการพิจารณา
ดร.ศรัณย์ วรรณนิจกริยา	09.30-	คุณวิทย์ ประทักษ์ใจ
	10.00	ผู้อำนวยการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
		เสนอความคิดเห็นและข้อสรุปการพิจารณา
	10.00-	ผู้แทนกรมการประกันภัย
	10.15	เสนอความคิดเห็นและข้อสรุปการพิจารณา

ประธานที่ประชุม	เวลา	รายการ
	10.15-	คุณสิทธิชัย เกษตรเกษม
	10.30	กรรมการชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทยและ รองประธานคนที่ 1 สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ เสนอความคิดเห็น และข้อสรุปพิจารณา
	10.30-	ผู้แทนชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
	10.45	เสนอความคิดเห็น และข้อสรุปพิจารณา
	10.45-	ผู้แทนจากกรมส่งเสริมสหกรณ์
	11.00	เสนอความคิดเห็น และข้อสรุปพิจารณา
	11.00-	ผู้แทนจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
	11.15	เสนอความคิดเห็น และข้อสรุปพิจารณา
	11.15-	ผู้แทนจากภาควิชาเศรษฐศาสตร์ และสหกรณ์การเกษตร
	11.30	คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เสนอความคิดเห็น และข้อสรุปพิจารณา

จำนวน ๒๔ คน
ก ห อ ล ม ต

สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

ตึกศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เกษตรกลาง ถนนพหลโยธิน กทม. 10900 โทร. 0-2940-6643 โทรสาร 0-2940-6417

The Agricultural Economics Society of Thailand Under Royal Patronage

Center for Agricultural Information Building

Kasetsart Campus, Phahonyothin Rd. Bangkok 10900 Tel. 0-2940-6643 Fax. 0-2940-6417

ที่ สศกท. /ว.05

สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทย

ในพระบรมราชูปถัมภ์

25 มีนาคม พ.ศ. 2547

เรื่อง เชิญประชุมพิจารณาเรื่อง “โครงการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด”

เรียน ผู้จัดการใหญ่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)

สิ่งที่ส่งมาด้วย (1) ร่างโครงการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด (โดยสหกรณ์ทุกประเภท
และธกส.)

(2) โครงการประชุมพิจารณาฯ

ด้วยสมาคมฯ โดยการอุดหนุนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ธนาคารเพื่อการ
เกษตรและสหกรณ์การเกษตรและสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เห็นว่า นโยบาย
และมาตรการสำหรับพัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรต้องเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการขนาดเล็ก และ
ขนาดกลาง จำนวนมากเป็นพื้นฐาน ผู้ประกอบการเหล่านี้ล้วนอาศัยองค์การธุรกิจการตลาดในรูป
สหกรณ์ และ ธกส. ในเรื่องสินเชื่อการผลิตสัตว์และการผลิตพืชเศรษฐกิจ แล้วนำออกจำหน่ายใน
ตลาดเพื่อหารายได้ มาใช้จ่ายสำหรับครอบครัวและธุรกิจ

แต่ทั้งนี้ยังขาดนโยบายและมาตรการพัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรในเรื่องสนับสนุน
ให้สหกรณ์ทุกประเภทและ ธกส. ร่วมกันจัดตั้งบริษัทรับประกันภัยสัตว์เศรษฐกิจหรือพืชเศรษฐกิจ
เพื่อคุ้มครองความเสียหายของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมขนาดเล็กและขนาดกลางดังกล่าว

เพื่อให้เกษตรกรช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ดียิ่งขึ้นและยั่งยืน ตามหลักการพื้นฐาน
ของสหกรณ์ และของธุรกิจประกันภัย

สมาคมฯ ใคร่เรียนเชิญหน่วยงานของท่านส่งบุคลากรประจำการในหน่วยงานของ
ท่านจำนวนไม่เกิน 6 คน ไปร่วมประชุม พิจารณาโครงการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด
โดยมีรายละเอียดของเรื่องปรากฏในสิ่งที่ส่งมาด้วย ในวันอังคารที่ 20 เมษายน 2547 เวลา 08.30-
12.00 น. ณ อาคารสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (สอ.มก.) แล้วรับประทานอาหาร
กลางวันร่วมกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รศ. ดร. ศรัณย์ วรธนัจฉริยา)

นายกสมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

โทร 02-5615037

โทรสาร 02-5615037

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักอธิบดี โทร. 2903

ที่ พณ. 0508 / 1171

วันที่ 2 เมษายน 2547

เรื่อง เสนอความเห็นโครงการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด
เรียน ท่านอธิบดี

ตามที่ท่านอธิบดีมีบัญชาให้พิจารณาเสนอความเห็นซึ่งโดยปกติการจัดตั้งบริษัท
ประกันภัยเป็นสิทธิของผู้จัดตั้ง แล้วเสนอกระทรวงพาณิชย์พิจารณา (เรื่องเดิม) นั้น

ดิฉันพิจารณาแล้ว เห็นว่า โครงการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด ซึ่ง
สหกรณ์ทุกประเภท และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ร่วมกันเป็นผู้ถือหุ้น
โดยให้ ธกส. เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งและการจัดการบริษัทดังกล่าว มีจุดแข็ง และจุดอ่อน ดังนี้

จุดแข็ง

1. จากหลักการและเหตุผลในการจัดตั้งบริษัท แจ่มจรัสประกันภัย จำกัด ซึ่งเป็นการ
ดำเนินงานร่วมระหว่างสหกรณ์ และธกส. เพื่อให้บริการรับประกันภัยทางการเกษตร อันได้แก่ การ
ประกันภัยพืชผล ปศุสัตว์ และการประกันภัยทรัพย์สินในฟาร์ม เป็นต้น แก่สมาชิกสหกรณ์
และธกส. ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร นับได้ว่าเป็นการเพิ่มช่องทางด้านประกันภัยให้แก่เกษตรกร
และสมาชิกสหกรณ์ทุกประเภท ซึ่งการเสี่ยงภัยดังกล่าว บริษัทประกันภัยทั่วไปไม่ยินดีจะรับ
ประกันภัย

2. โครงการการจัดตั้งบริษัทฯ ดังกล่าว เป็นโครงการที่เหมาะสมกับสถานการณ์ใน
ปัจจุบัน สืบเนื่องจากโครงการประกันภัยพืชผลโดยรัฐยังมิได้คืบหน้าแต่อย่างใด และเหตุการณ์
โรคระบาดไข้หวัดนก เป็นผลทำให้เกษตรกรเป็นจำนวนมากได้รับความเดือดร้อน ซึ่งถ้ามีการ
ประกันภัยดังกล่าว ก็จะได้รับการคุ้มครองความเสียหายจากการประกันภัย นอกจากนี้การ
ประกันภัยโดยสหกรณ์ถ้ามีการบริหารงานโดยบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเป็นอย่างดี ก็จะมี
ประสบความสำเร็จดังเช่นในประเทศเกาหลีที่ดิฉันได้ไปดูงานร่วมกับสหกรณ์ออมทรัพย์แห่ง
ประเทศไทย สหกรณ์ KFCC ของเกาหลี ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากจากการที่ได้มีขบวนการ
สหกรณ์ควบคู่กับการประกันภัย

จุดอ่อน

1. ผู้บริหารจัดการโครงการ ซึ่งได้แก่ สหกรณ์ และ ธกส. นั้นเป็นหน่วยงานที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องของการรับประกันภัยทางการเกษตรมากนักน้อยเพียงใด เนื่องจากการรับประกันภัยดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน และมีความเสี่ยงภัยค่อนข้างสูง โดยมีสาเหตุส่วนใหญ่คือสภาวะภัยจากธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง โรคพืช เป็นต้น ทำให้การดำเนินงานของโครงการในระยะ 3-5 ปีแรก โอกาสที่จะมีกำไรน้อยมาก

2. ผู้เอาประกันภัยส่วนใหญ่ คือสมาชิกของสหกรณ์ และ ธกส. ซึ่งมีอำนาจทางการเงินต่ำรายได้มีจำกัด อย่างไรก็ตามถ้ามีบริษัทดังกล่าวเกิดขึ้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ

2.1 เกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์มีความรู้และเห็นประโยชน์จากการรับประกันภัยน้อยมาก ดังนั้นจึงต้องทำอะไรเพื่อให้มีผู้เอาประกันภัยจากเกษตรกร และสมาชิกสหกรณ์ให้มากขึ้นพอที่บริษัทแจ่มจรัสประกันภัย จำกัด จะสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ มิฉะนั้นอาจประสบกับปัญหาเหมือนกับ บริษัทสหประกันชีวิต จำกัด

2.2 กรมธรรม์ประกันภัยพืชผลทางการเกษตรจะมีผลดีต่อ ธกส. ในฐานะความมั่นคงของเจ้าหนี้ ธกส. ควรจะต้องมีการจ่ายเบี้ยประกันภัยสมทบด้วยส่วนหนึ่งหรือไม่อย่างไร (ในฟิลิปปินส์ธนาคารที่ให้เงินกู้ จะมีส่วนในการจ่ายเบี้ยประกันภัยส่วนหนึ่งแทนเกษตรกร)

2.3 ถ้าบริษัทฯ นี้เกิดขึ้น ในการบริหารงานควรนำบุคลากรภายนอกที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นกรรมการหรือผู้บริหาร โดยไม่ยึดติดกับจำนวนกรรมการที่จะต้องมาจากสหกรณ์

3. ในระยะแรกๆ ของการจัดตั้งบริษัทฯ 2 - 3 ปี สมาชิก และผู้ถือหุ้นซึ่งมีรายได้จำกัด ต้องเข้าใจและยอมรับว่าในการดำเนินงานของบริษัทฯ จะประสบกับการขาดทุนก่อนเสมอ ไม่ใช่เข้ามาเป็นผู้ถือหุ้นแบบไม่ตระหนักในเรื่องนี้ มิฉะนั้นเมื่อบริษัทฯ ประสบกับการขาดทุนแล้วจะมีปัญหาในภายหลัง ดังนั้นจึงต้องสร้างความเข้าใจ และประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางบุษรา อิงภากรณ์)
รองอธิบดีกรมการประกันภัย

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

แบบสอบถามผู้อำนวยการส่วนงาน หรือ ผู้อำนวยการสาขาระดับจังหวัด
โครงการวิจัยศึกษาความเป็นไปได้ ในการร่วมจัดตั้งบริษัทประกันวินาศภัย ระหว่าง ธ.ก.ส.
กับสหกรณ์ทุกประเภท : กรณีศึกษาค่าใช้จ่ายประกันภัยของ ธ.ก.ส. ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2547

คำแนะนำ กรุณาเติมข้อความลงในช่องว่างหรือ ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องแสดงความคิดเห็น
ของท่าน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. เพศ () ชาย () หญิง
3. ส่วนงาน (กรณีสำนักงานใหญ่).....
(กรณีสำนักงานสาขาระดับจังหวัด).....
4. อายุปัจจุบัน..... ปี อายุงานใน ธ.ก.ส. ปี
5. ตำแหน่ง.....
6. ระดับการศึกษาสูงสุด
() อาชีวศึกษา (ปวช. ปวท. ปวส.)
() ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี
7. ตามภารกิจ หน้าที่ของท่าน ท่านทราบและมีประสบการณ์ ในการเรียกร้องค่าสินไหมทด
แทนจากบริษัทประกันภัยที่ธนาคารใช้บริการอยู่ จากการประภัยประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1
ข้อ)
() ประกันภัยรถยนต์ พร้อมกับผู้ประสบภัยจากรถยนต์
() ประกันชีวิต
() ประกันอุบัติเหตุ
() ประกันอัคคีภัย
() ประกันอื่นๆ ได้แก่.....
8. ท่านมีความรู้สึกพึงพอใจกับการให้บริการของบริษัทประกันภัยที่ธนาคารใช้บริการอยู่ใน
ระดับใด
() พอใจมาก () พอใจ () ไม่พอใจ () ไม่พอใจมาก

9. จากข้อมูลค่าใช้จ่ายในการทำประกันวินาศภัย ของธนาคาร 3 ปี (2545 - 2547) โดยเฉลี่ยต่อปี ดังนี้

- ทุนประกันภัย จำนวน 8,439 ล้านบาท
- เสียค่าเบี้ยประกันภัย จำนวน 22.7 ล้านบาท
- เรียกชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จำนวน 4.7 ล้านบาท หรือ 20.7% ของค่าเบี้ย

ประกัน

10. ท่านมีความเห็นว่า ความเสียหายและการเรียกชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้น อยู่ในเกณฑ์ระดับใด

- () เสียหายมาก และได้รับการชดใช้อยู่ในเกณฑ์มาก
- () เสียหาย และได้รับการชดใช้อยู่ในเกณฑ์ปกติ
- () เสียหายน้อย และได้รับการชดใช้อยู่ในเกณฑ์น้อย
- () เสียหายน้อยมาก และได้รับการชดใช้อยู่ในเกณฑ์น้อยมาก

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริษัทประกันภัยที่ ร.ก.ส.เป็นผู้นำในการจัดตั้งร่วมกับสหกรณ์ทุกประเภทถือหุ้น โดย ร.ก.ส. เป็นผู้บริหารจัดการ ใช้ชื่อว่า “บริษัทแจ่มจรัสประกันภัย จำกัด” มีแนวโน้มความเป็นไปได้สูง จากการวิเคราะห์ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านธุรกิจ ความเป็นไปได้ประกอบด้วย

- 1.1 ด้านการตลาด ลูกค้ายู๋ใช้บริการ (Market Feasibility)
- 1.2 ด้านการผลิต การบริการประกันภัยที่เหมาะสม (Production Feasibility)
- 1.3 ด้านการเงิน ผลตอบแทนการลงทุน (Financial Feasibility) หรือ (ROI)

2. ด้านการจัดตั้งและดำเนินงาน ได้แก่ กฎหมาย หรือ พ.ร.บ. ที่เกี่ยวข้องต่างๆ

3. ด้านนโยบายของรัฐบาล ได้แก่ ความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

11. ระดับความเห็น: เห็นด้วยมากที่สุด = 5, มาก = 4, ปานกลาง = 3, น้อย = 2, น้อยมาก = 1

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
11.1	ทรัพย์สินของ ธ.ก.ส. และสหกรณ์ทุกประเภทที่เคย ทำประกันวินาศภัยกับบริษัทประกันภัยอื่น ควรมา ทำประกันภัยกับบริษัทที่จัดตั้งใหม่					
11.2	ทรัพย์สินของพนักงาน ธ.ก.ส.และพนักงานสหกรณ์ทุกประเภท ที่เคยทำประกันวินาศภัยกับ บริษัทประกันภัยอื่น ควรมาทำประกันภัยกับบริษัท ที่จัดตั้งใหม่					
11.3	ทรัพย์สินของลูกค้า ธ.ก.ส. และสมาชิกสหกรณ์ทุก ประเภทที่เคยทำประกันวินาศภัยกับบริษัทประกันภัยอื่น ควรมาทำประกันภัยกับบริษัทที่จัดตั้ง ใหม่					
11.4	ในระยะต่อไป การทำประวัติ ควรทำกับบริษัทที่ จัดตั้งใหม่ (ถ้าได้รับอนุญาต) -พนักงาน ธ.ก.ส. - พนักงานสหกรณ์ -ลูกค้าธ.ก.ส. - สมาชิกสหกรณ์ -บุคคลทั่วไป					
11.5	จากหลักการในการจัดตั้งบริษัทประกันภัย ขึ้นโดย ธ.ก.ส. ร่วมกับสหกรณ์ทุกประเภท โดย ธ.ก.ส. เป็น ผู้บริหารจัดการมีวัตถุประสงค์ไปถึงการประกันภัย ผลิตผลทางการเกษตรด้วย					
11.6	วงเงินคุ้มครอง การประกันภัย ควรกำหนดด้วยผล ผลิต พืช ในระดับหนึ่ง โดยในระยะแรกควรทดลอง ทำกับพืชและสัตว์หลัก 2-3 ชนิดก่อน					
11.7	ควรทำในพื้นที่ขนาดเล็กๆ ก่อนแล้วจึงค่อยขยาย เมื่อได้ทดลองทำแล้วได้ผล					
11.8	การประกันภัยควรรวมภัยธรรมชาติทั้งหมด โดยทำ ในรูปแบบการบังคับ วงเงินคุ้มครองและอัตราเบี้ย					
11.9	ประกัน ควรกำหนดขึ้นภายในพื้นที่หนึ่งๆ ซึ่งมี สภาพคล้ายคลึงกัน					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น
11.10	ในระยะแรกๆ รัฐบาลจะต้องช่วยสนับสนุนในเรื่องต้นทุน เนื่องจากแต่ละปีรัฐบาลต้องชดเชยอยู่แล้ว โดยให้เกษตรกรช่วยตัวเองบ้างบางส่วน	
11.11	รักษาระดับต้นทุนของการดำเนินการให้ต่ำที่สุด โดยพยายามให้หน่วยงานท้องถิ่นของรัฐบาลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรองค์กรต่างๆ ให้ความร่วมมือ สนับสนุนในการทำประกันภัยผลผลิตทางการเกษตร	
11.12	สร้างแรงจูงใจกับเกษตรกรตามโอกาสอันควร เช่น มีการบันทึก ข้อมูลสถิติการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์แต่ละชนิด การจ่ายค่าสินไหมทดแทนอย่างถูกต้อง โปร่งใสและเป็นธรรมมากที่สุด	

ส่วนท 3 ท่านมีความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอย่างไร หากรัฐบาลมีนโยบายและ เห็น
 ขอบใ้ มีการจัดตั้งบริษัทประกันชั้น โดย ธ.ก.ส. ร่วมกับสหกรณ์ทุกประเภท ถือหุ้น และให้
 ธ.ก.ส. บริหารจัดการ
 13. ใน านการตลาดของบริษัทประกัน ถูกกั้ผู้ใช้บริการได้แก่ หน่วยงานของ ธ.ก.ส. สหกรณ์
 ทุกประเภทซึ่งรวมทั้ง ลูกค้า ธ.ก.ส. และสมาชิกของสหกรณ์ทุกประเภทในสัดส่วน 75% นอก
 นั้น เป็นบุคคลทั่วไป 25% หรือควรเป็นสัดส่วนเท่าใด

14. ในด้านการผลิตการบริการประกันประกัยที่เหมาะสมกับบริษัทประกันที่จะจัดตั้งขึ้น
 ใหม่ ควรมีอะไรบ้าง

15. ในด้านผลตอบแทนในการลงทุน หรือ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน(ROI) ควรใช้เงิน
ทุนจากแหล่งใด และควรบริหารจัดการอย่างไร

.....

.....

.....

16. ในด้าน กฎหมาย หรือ พ.ร.บ.ที่เกี่ยวข้องได้แก่ พ.ร.บ. ฐ.ก.ส. พ.ร.บ. สหกรณ์รวมทั้ง
ระเบียบข้อบังคับ ของสหกรณ์แต่ละประเภท ซึ่งมีอยู่หรือควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

17. ในด้านการบริหารจัดการ บริษัทประกันภัยที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ดังกล่าว ควรดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในการให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม

จำนวน ๒๔ ฉบับ
สำนักหอสมุด

ภาคผนวก จ
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นายสุวิทย์ เอกพงศ์สมุทร	
วันเดือนปีเกิด	13 พฤศจิกายน 2499	
ภูมิลำเนา	กรุงเทพมหานคร	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2519	อนุปริญญา สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพัฒนวิชาการธนบุรี
	พ.ศ. 2525	รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
	พ.ศ. 2529	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตรและ สหกรณ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
	พ.ศ. 2520 - 2537	พนักงานสินเชื่อ ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร สาขาเพชรบุรี
	พ.ศ. 2537 - 2544	หัวหน้าแผนก (นักบริหาร) ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร สาขาเพชรบุรี
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2545 – ปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองบริการ (นักบริหาร) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร